

DANISH JOURNAL OF NURSING

Sygeplejersken

TIL KAMP FOR EN HØJERE LØN

TEMA
HÅRD TONE

TRUER
DEBAT PÅ
NETTET

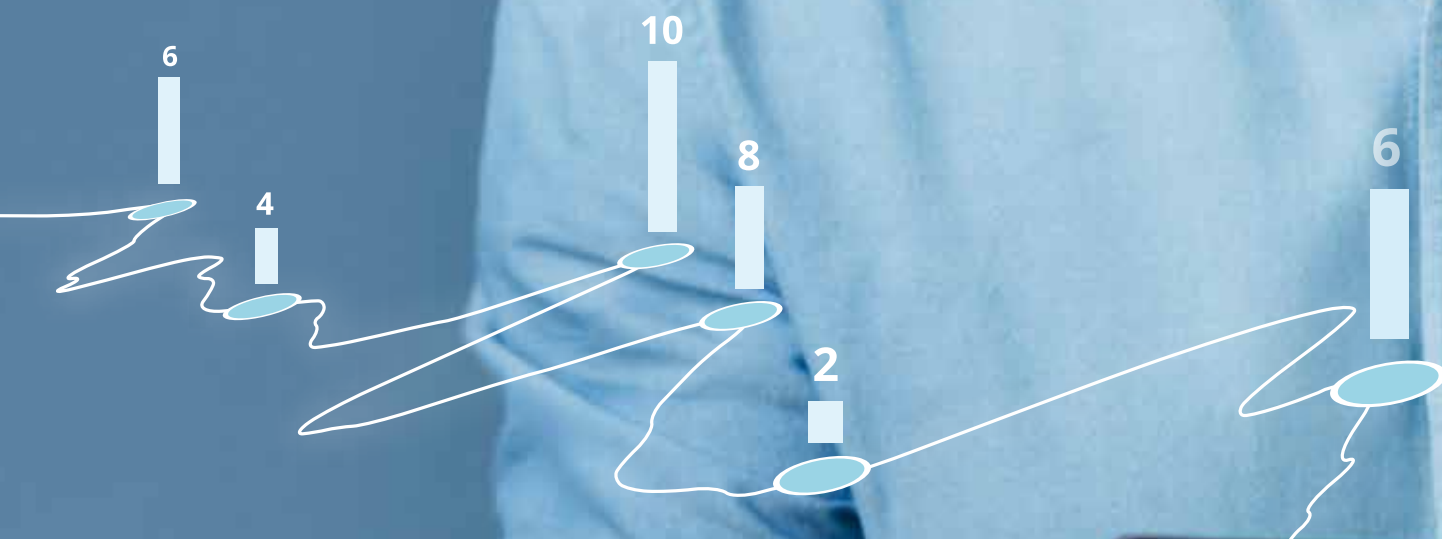
Opgøret med uligeløn kan ikke vente længere. Sygeplejersker landet over strejker for at få arbejdsgivere og politikere til at tage ansvar. Nu.

NYTÆNKT
PERSONALERUM
GAV 75 PCT. FÆRRE
FORSTYRELSE

NovoPen® 6) NovoPen Echo® Plus)

SMARTE INSULINPENNE

Nu viser data vej

... til mere nøjagtig behandling

Nu er der godt nyt på vej til dine patienter med insulinbehandlet diabetes. De nye smarte flergangspenne, NovoPen® 6 og NovoPen Echo® Plus, gemmer nemlig alle data om patienternes insulininjektioner, så de let kan deles digitalt med patientapps og klinikersystemer. Det giver et mere nøjagtigt billede af, hvordan patienternes injektionsadfærd påvirker blodsukkeret. Og det baner vejen for en mere individuel behandling, hvor du kan træffe beslutninger på basis af præcise injektionsdata.

Produktinformation findes på side 6.

Bliv klogere på den forskel vores nye flergangspenne kan gøre for dine patienter og dig. Scan QR-koden med din mobil eller læs mere på pro.novonordisk.dk/smartpen

Novo Nordisk Denmark A/S
Ørestads Boulevard 108, 6. sal
2300 København S
www.novonordisk.dk
Kundeservice tlf.: 80 200 240

Et kraftigt signal til arbejdsgiverne og Christiansborg

 Sundhedsvæsnet og dermed alle danskere står i en meget alvorlig situation. Mange års udsultning af sundhedsvæsnet har ført til stigende arbejdspress og øgede krav om fleksibilitet hos medarbejderne. Samtidig er der store forventninger om at gøre op med sygeplejerskernes historiske lønefterslæb. Dette er hovedårsagerne til sygeplejerskernes nej.

Nej'et er et klart signal til arbejdsgiverne og politikerne om at finde penge til både en bedre løn og bedre arbejdsforhold. Dette er helt nødvendigt for at fastholde og rekruttere sygeplejersker fremover. Vi står i en situation med utrolig mange ubesatte sygeplejerskestillinger.

Nej'et er også et opråb til at modernisere lønstrukturerne i den offentlige sektor og sikre ligeløn. Det er på høj tid, at sygeplejerskernes løn afspejler sygeplejerskernes uddannelsesniveau, opgaver og ansvar.

Sygeplejerskerne står ikke alene i ønsket om ligeløn. Det gør mange andre kvindedefag også, og en stor folkelig bevægelse, der siger nej til sexismen, til forskelsbehandling på baggrund af køn, uforklarlige fortidslevn og at kvinder har mindre ret. Tiden er inde til forandring.

Der er nu brug for, at vi står sammen, så presset kan mærkes hos arbejdsgiverne og høres hos politikerne. Sygeplejerskerne går forrest i en vigtig sag med stor samfundsmæssig betydning, som med befolkningens opbakning vil afkræve handling fra politisk side. Vi tror på en fremtid uden forskel.

Grete Christensen

Grete Christensen,
formand

I JUNI HAR DANSK SYGEPLEJERÅD VÆRET I MEDIERNE MED BL.A. DISSE EMNER

DR DK

"Nu er vi nået til et punkt, hvor vi er nødt til at sætte hårdt mod hårdt. Glasset var fyldt, og nu er det flydt over. Sundhedsvæsnet – og derfor alle danskere – står i en vanskelig situation. Arbejdsgiverne og politikerne er nødt til at finde penge til bedre løn og bedre arbejdsforhold. De står med en meget stor opgave."

GRETE CHRISTENSEN
formand i Dansk Sygeplejeråd

TV2/LORRY

"Vi er selvfølgelig rigtig kede af, at vi ikke kan hjælpe de her patienter, som vi har og gerne vil hjælpe til daglig. Men vi oplever lige nu, at vores vilkår er for presset, og at vores løn ikke er god nok."

SIGNE HAGEL ANDERSEN
næstformand i DSR Kreds Hovedstaden

NORDJYSKE
Sygeskude

"(...) På den måde sander sygehuset til med patienter, der ikke kan blive udskrevet, og dermed kan vi lægge pres på arbejdsgiveren under konflikten. Vi kunne også have udtaget nogle få sygeplejersker fordelt på flere kommuner, men vi har valgt at tage hele Aalborg Kommune, for det er vores vurdering, at det vil ramme arbejdsgiveren mest."

JYTTE WESTER
kredsformand i DSR Nordjylland

Ansvh. chefredaktør
MORTEN JAKOBSEN
mja@dsr.dk
Telefon: 4695 4110

Journalist
CHRISTINA SOMMER
cso@dsr.dk
Telefon: 4695 4264

Redaktionschef
JAKOB LUNDSTEEN
jlu@dsr.dk
Telefon: 4695 4180

Journalist
ANNE WITTHØFFT
awi@dsr.dk
Telefon: 4695 4108

Redaktionssekretær
LOTTE HAVEMANN
lha@dsr.dk
Telefon: 4695 4179

Journalist
KRISTINE JUL ANDERSEN
kja@dsr.dk
Telefon: 4695 4278

Redaktionssekretær
HENRIK BOESEN
hbo@dsr.dk
Telefon: 4695 4189

Grafiker
MARIA FRIMANN STORM
mfs@dsr.dk
Telefon: 4695 4281

Fagredaktør
JETTE BAGH
jba@dsr.dk
Telefon: 4695 4187

Art Director (Barsel)
SASJA HERMANSEN
sh@dsr.dk
Telefon: 4695 4117

Art Director
MATHIAS N JUSTESEN
mnj@dsr.dk
Telefon: 4695 4280

Art Director
HANNE GRØNLUND
hgr@dsr.dk
Telefon: 4695 4106

Næste nummer af Sygeplejersken udsendes
16. august - 20. august 2021

Hvis Sygeplejersken udebliver
Log ind på dsr.dk → Menu → Sygeplejersken → Kontakt
→ Har du ikke modtaget Sygeplejersken?
Udfyld og send blanketten, og bladet bliver eftersendt.

Distribueret oplag
Perioden 2019-20 77.974 ekstp.
Medlem af Danske Medier

Årsabonnement
(pr. januar 2021) 975,00 kr. + moms

Løssalg
79,00 kr. + moms.
Kontakt Media-Partners på
abonnement@media-partners.dk

Ændring af medlemsoplysninger
Kontakt Medlemsregisteret, Telefon: 3315 1555,
medlemsregisteret@dsr.dk

Tryk: Stibo

Annoncer: Media-Partners, Det Gl. Mejeri, Alhøjvej 2,
Stilling, 8660 Skanderborg, Telefon: 2967 1436

Stillingsannoncer: stillinger@media-partners.dk
Tekstsideannoncer: annoncer@media-partners.dk

Manuskriptvejledning, udgivelsesplan m.m.:
www.dsr.dk → Menu → Sygeplejersken → Om Sygeplejersken

Ophavsret: Enhver anvendelse af hele eller dele af artikler, fotos og illustrationer fra Sygeplejersken, såvel papirudgaven som den elektroniske udgave, er kun tilladt med skriftligt samtykke fra redaktionen eller forfatteren/fotografen/illustratoren jf. lov om ophavsret.

Ansvar: Dansk Sygeplejeråd har intet ansvar for produkter og ydelser, som omtales i Sygeplejerskens annoncer eller indstik. Redaktionen påtager sig intet ansvar for materialer, der indsendes uopfordret. Holdninger, der tilkendes i artikler og andre indlæg, udtrykker ikke nødvendigvis Dansk Sygeplejeråds synspunkter.

Forsidefoto: Nikolai Linares

Udgiver: Dansk Sygeplejeråd, Sankt Annæ Plads 30,
1250 København K, telefon: 3315 1555, redaktionen@dsr.dk,
www.sygeplejersken.dk ISSN 0106-8350

Fagforening med
fag og overenskomst

TEMA OK21

STREJKER FOR LIGELØN

Sammenholdet og kampgejsten er i top blandt sygeplejerskerne, efter de stemte nej til mæglingforslaget fra Forligsmanden. Mens demonstrationer over hele landet markerede strejkens start, tog hjemmesygeplejerske Hanne Dons fra Tønder sin første vagt i nødberedskabet. Hun stemte ja, men er klar til at kæmpe. Hun vil også have en højere løn.

18

SIDE

22 "JEG TROR, JA-SIDEN VINDER"

24 "JEG ER FULDT UD KAMPKLAR"

25 "JEG HÅBER IKKE, AT BORGERNE
FØLER SIG AFVIST"

28 KONFLIKTEN ER SURT SHOW FOR REGERINGEN

30 DANSKERE: "JEG FORSTÅR DEM GODT"

34 STREJKEN ER SKUDT I GANG

Skiftedag

”JEG HÅBER PÅ AT FÅ POLITISK INDFLYDELSE”

Louise Bager er glad for sit nye job, hvor hun som sundhedsfaglig konsulent kan hjælpe udsatte børn og unge på bl.a. anbringelsessteder og i døgn-tilbud i Københavns Kommune. Og så tænder det politiske arbejde en gnist i hende.

SIDE .....

66

FRA
**UDTAGET
TIL
UNDTAGET**

”Den danske model er under pres,” advarer Anja Laursen, formand i Kreds Midtjylland, efter at alle de kommunale sygeplejersker i Silkeborg, udtaget til strejke nu er blevet undtaget. Fordi det ikke har været muligt at stille et nødberedskab.

SIDE 7

ANSIGTSLØFT TIL PERSONALERUM GAV 75 PCT. FÆRRE FORSTYRRELSE

SIDE 60

TEMA CHIKANE PÅ NETTET

Grov tone på SoMe

Sygeplejersker kan miste lysten til at ytre sig på digitale medier, når tonen bliver rå eller direkte hadsk. De krasse beskeder kan komme fra såkaldte trolde – eller fra sygeplejerskerne selv. Corona, ja eller nej til OK21 og fagligt medlemskab kan især sætte sindene i kog.

SIDE 42

HVAD VED DU OM VACCINER?

SIDE 41

HØRT!

”VI HAR PRIKKET HUL PÅ TAVSHEDEN”

16 ud af 20 sygeplejersker har forladt Akutmodtagelsen på Roskilde Sygehus siden september, da en ny afdelingssygeplejerske blev ansat. ”Der blev ikke handlet på sygeplejerskernes henvendelser,” siger **Dorte Schou**, som selv har sagt op.

SIDE .....

17

SORBACT® GEL DRESSING SÅRKONTAKTLAG MED HYDROGEL

Forebygger og behandler sårinfektioner

Forhøjede niveauer af mikroorganismer vil medføre øget infektionsrisiko og forsinket sårheling. Sorbact® reducerer mængden af mikroorganismer på en sikker måde, og forbedrer dermed forudsætningerne for sårheling.

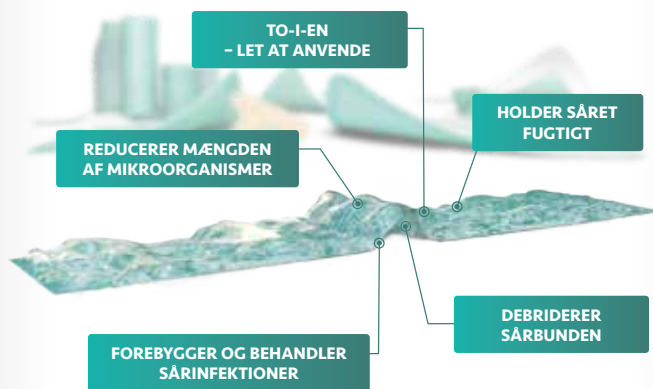
Holder såret fugtigt

Sorbact® Gel Dressing optimerer såret ved at tilføre fugt til tørre eller letvæskende sår. Sorbact® Gel Dressing har en høj fugtgivende evne, hvilket fremmer effektiv autolytisk debridering.

Vil du prøve Sorbact® Gel Dressing?

Send os blot en besked på info@abigo.dk. Skriv "Prøve Sorbact Gel Dressing" samt dit navn, afdeling og arbejdssted, så sender vi prøven til dig.

Varenr.	Størrelse	Antal/æske
98136	7,5x7,5 cm	10
98137	7,5x15 cm	10
98139	3x15 cm	10
98180	NYHED! 15x20 cm	5
98181	NYHED! 20x25 cm	5

2020-75 Sorbact® er registreret varemærke, der ejes af ABIGO Medical AB.

ABIGO Pharma A/S · Stengårdsvej 25, 4340 Tølløse · Tel. 46 49 86 76 · sorbact.dk

Møder du som sygeplejerske mennesker, som har mistet?

Bliv uddannet sorgrådgiver og få kompetencer og mod til at indgå i mødet med sorgramte.

Vi uddanner sorgrådgivere tre forskellige steder i landet. Læs mere, find uddannelsesstart og tilmeld dig her:

www.sorgcenter.dk
www.kp.dk
www.ucn.dk
eller www.phabsalon.dk

Har du spørgsmål til uddannelsen, kan du kontakte os på kompetenceudvikling@sorgcenter.dk

Hvad siger andre om uddannelsen?

"Sorgrådgiveruddannelsen var relevant for mig, da jeg syntes, at det med sorg kunne være en svær størrelse. Jeg forventer at kunne bruge uddannelsen hver dag i mit arbejde med alvorligt syge og ikke mindst med de pårørendes sorgarbejde"

- Janne, sygeplejerske og sorgrådgiver

STREJKEVÅBNET ER TAGET UD AF VORES HÆNDER

Formand i Kreds Midtjylland Anja Laursen er forbitret over, at de kommunale sygeplejersker i Silkeborg alligevel ikke kan strejke, fordi det ikke er muligt at stille med et nødberedskab.

Tekst **JAKOB LUNDSTEEN** · Foto **NIKOLAI LINARES**

Landet over er ca. 180 sygeplejersker i regionerne og 300 i kommunerne, der ellers var udtaget til strejke, nu blevet undtaget. Årsagen er, at man de pågældende steder ikke er i stand til at stille med et nødberedskab med den nuværende bemanning. I Silkeborg Kommune er det særlig grelt. Komplexiteten i opgaver og for få fastansatte sygeplejersker betyder, at det i Silkeborg ikke er muligt at stille med et nødberedskab. Her er 98 kommunale sygeplejersker gået fra udtaget til undtaget, hvilket betyder at den midtjyske kommune er helt undtaget fra strejken.

Silkeborg Kommune skriver i en pressemeddelelse:

”Bemanningen er p.t. presset af ledige stillinger, ferie, sygdom og det faktum, at der ikke må ansættes vikarer under konflikten. Der er efter gennemgangen enighed om, at nødberedskabet reelt vil skulle overstige omfanget af den daglige bemanning uden vikardækning.”

Anja Laursen, kredsformand i Dansk Sygeplejeråd i Kreds Midtjylland, mener, at det viser, hvor presset en hverdag sygeplejerskerne arbejder under.

”Arbejdsopgaverne er så komplekse, at det stort set er umuligt at fravælge opgaverne, når man skal lave et nødberedskab. Dermed er strejkevåbnet, en integreret

del af den danske model, reelt taget ud af vores hænder,” siger hun og fortsætter:

”Vi er igen og igen af politikerne blevet henvist til den danske model. En model, hvor muligheden for strejke er et integreret element. Den her sag viser med al tydelighed, at den danske model er udfordret. Den virker ikke, når vi ser på sagen fra Silkeborg Kommune og andre lignende eksempler andre steder i landet.”

I Odense Kommune er problematikken den samme. Her er der også sket en kraftig reduktion i antallet af sygeplejersker, der er udtaget til at strejke.

Fællestillidsrepræsentant for sygeplejerskerne i Ældre-og Handicapforvaltningen Lillian Dreyer Thorenfeldt siger til Fyens Stiftstidende:

”Det er overraskende, at vi i så stor en kommune kun kan undvære nogle enkelte sygeplejersker i administrationen og i de forebyggende indsatser. Ingen af sygeplejerskerne ude i driften i ældreplejen har kunnet undværes, og det er jo sigende for vores situation.”

Læs side 36 og se oversigten over afdelinger udtaget til strejke, og de der er undtaget.

PERSONALEFLUGT FRA AKUT- MODTAGELSE

Sygeplejerske Dorte Schou forlod Akutmodtagelsen i Roskilde efter 20 års ansættelse. Hun retter en skarp kritik af både en ny afdelingssygeplejerske samt ledelsen over hende for ikke at handle i tide på problemerne.

16 ud af 20 sygeplejersker har siden september forladt Akutmodtagelsen på Roskilde Sygehus, da der blev ansat en ny afdelingssygeplejerske. "Meget bekymrende," siger kredsformand Helle Dirksen.

Tekst **JAKOB LUNDSTEEN** · Foto **PER MORTEN ABRAHAMSEN**

"Jeg synes det er voldsomt og meget bekymrende, at så mange vælger at forlade deres arbejdsplads. Det burde jo have fået alle alarmklokker til at ringe om, at der er noget rivende galt."

Det siger Helle Dirksen, formand for Kreds Sjælland, om den bølge af opsigelser, der har ramt Akutmodtagelsen på Roskilde Sygehus.

Siden september sidste år har 16 ud af de daværende 20 sygeplejersker på afdelingen sagt deres stillinger op. Det er sket efter ansættelsen af en ny afdelingssygeplejerske, hvis ledelsesstil har skabt stor frustration og vrede blandt de ansatte. En af dem er Dorte Schou, der forlod Akutmodtagelsen i maj efter 20 års ansættelse:

"Da den nye afdelingsleder blev ansat, ville hun have ansvaret for alle opgaver, der før havde været uddelegeret til meget erfarne sygeplejersker. Men hun havde ingen erfaring med arbejdet på en akutafdeling, og derfor kom tingene og blandt andet vagtplanerne til at sejle," fortæller Dorte Schou, og tilføjer:

"Dertil oplevede vi, at hun spillede kollegerne ud mod hinanden, og det skabte et virkelig dårligt arbejdsklima."

Dorte Schou understreger, at hun ikke er ude i en heksejagt på afdelingslederen. Derimod retter hendes kritik sig mod den overordnede ledelse ved oversygeplejerske Poul Mossin og videre op.

"Vi har peget på de problemer over for Poul Mossin, men så blev det vendt tilbage mod os, at det ikke fungerede, fordi vi var dårlige til at acceptere forandring. Der var ingen lydhørhed, selv om vi gjorde opmærksom på det tidligt i forløbet," siger Dorte Schou.

"Der blev ikke handlet hurtigt nok"

Sygeplejersken har været i kontakt med den kritiserede afdelingsleder. Hun ønsker dog ikke at forholde sig til kritikken. Men henviser til, at der er en proces i gang for at forbedre arbejdsmiljøet.

Hendes chef er ledende oversygeplejerske Poul Mossin. Han siger:

"Jeg vil gerne erkende, at der, set i bakspejlet, ikke blev handlet hurtigt nok på situationen i afdelingen. Der er mange ting, der kunne være gjort anderledes. Begge parter har lidt voldsomt under det her forløb.

Vi har haft en faglig drøftelse med

DSR om forholdene. Vi har afholdt en temadag, og der er nu et forløb, hvor HR er inde over for at få skabt et bedre arbejdsmiljø."

Vicedirektør på Sjællands Universitetshospital Roskilde, Susanne Friis:

"Der er mange facetter. Det, det handler om nu, er at prøve at forbedre arbejdsmiljøet i akutmodtagelsen og styrke det arbejdsfællesskab vi har, og have en fælles forståelse af de udfordringer vi har.

Når du hører om en leder, der spiller sine ansatte ud imod hinanden, flygter det så med de ledelsesværdier, I gerne vil have?

"Altså jeg kan sige, at vi er udmærket klar over den situation, hvor folk er holdt op, og vi arbejder med alle facetter i den proces, vi har gang i."

Kredsformand Helle Dirksen:

"Vi har holdt møde med ledelsen, og der er blevet sat forskellige processer i gang. Jeg vil sige, at der var stor lydhørhed, og de tog det meget alvorligt. Vi følger det tæt både af vores lokale tillidsrepræsentant og fællestillidsrepræsentanten."

Læs også Hørt! side 17

57.100

Så mange psykiatriske diagnoser var der givet i 2019 til børn og unge. Det afspejler en vækst på 45 pct. på et årti i antallet af psykiske lidelser blandt børn og unge. Det viser rapporten 'Udviklingstendenser i forhold til børn og unge med psykiatriske diagnoser' fra Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed fra august 2020, skriver Politiken Sundhed. Antallet svarer til, at der i hver 9. klasse i folkeskolen sidder i gennemsnit to elever med en psykiatrisk diagnose.

Hvem fortjener Athena Prisen 2021?

Fristen for at indstille en sygeplejerske til Dansk Sygeplejeråds faglige pris, Athena Prisen, er udskudt til den 25. september kl. 12.

Indtil den 25. september kl. 12 kan du indstille en eller flere sygeplejersker, som fortjener Athena Prisen for deres sygeplejefaglige indsats.

Dansk Sygeplejeråd og Bauta Forsikring har stiftet Athena Prisen, som gives for en bæredygtig indsats, der er et eksempel på, hvordan

FN's verdensmål kan omsættes til hverdagsmål. Der er 2 x 50.000 kr. på højkant til to projekter.

Læs mere om prisen og se, hvordan du kan indstille dine kolleger på dsr.dk/Athena

Podcast

Samtaler om stress

Sygeplejerske og IT-arkitekt Linda Præstholt gik ned med stress efter arbejdsuger på op til 70 timer i arbejdet med Sundhedsplatformen i 2014. I dag bruger hun sine erfaringer og viden til at rådgive om stress gennem podcasten 'Samtaler om stress'. Linda Præstholt erfarede på egen krop og sind, at rådene om klassisk meditation og samtaler med en psykolog kun forværrede hendes tilstand. En stresset hjerne har brug for ro, erkendte hun.

I podcasten sætter hun fokus på emner, oplevelser og følelser, man som stressramt går igennem. Dette gør hun alene og i samtale med eksperter.

Du kan finde podcasten 'Samtaler om stress' på Spotify, Apple Podcast, Podimo, Podtail og YouTube.

FORENEDE ARABISKE EMIRATER

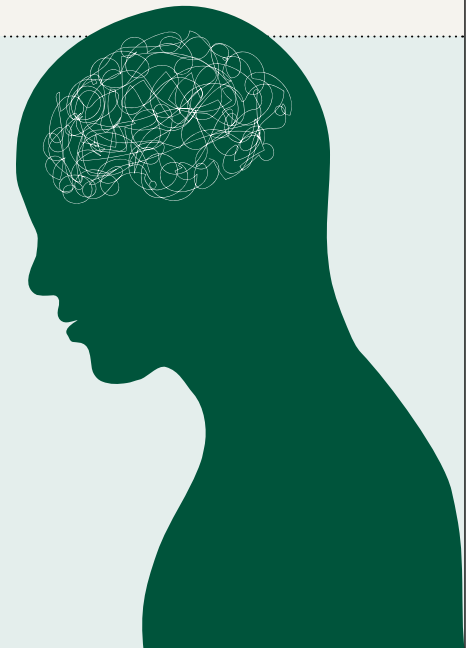
Ban Ki Moon hilser verdens sygeplejersker

Tidligere generalsekretær for FN, Ban Ki Moon, er blandt talerne til verdens sygeplejersker, når de fra den 2.-4. november mødes virtuelt i forbindelse med ICN's internationale kongres, der afvikles fra Abu Dhabi.

Som fortaler for lighed og bæredygtighed vil den tidligere generalsekretær fokusere på, hvad verden kan lære af coronapandemien i forhold til global ulighed og køn. Desuden vil han fokusere på konsekvenserne af klimaforandringerne i forhold til sundhed og på, hvad ungdommen verden over kan gøre nu for at planlægge en bedre fremtid.

Andre højt profilerede talere på kongressen er prinsesse Muna al-Husseini, Jordan, tidligere premierminister Helen Clark, New Zealand, medlem af USA's kongres Lauren Underwood og sundhedsminister Peggy Vidot, Seychellerne.

(hbo)

På Psykiatriens Klinik i Brønderslev bruger de nu sjældent bæltefikseringer på selvskadere, forklarer Afsnitsledende Sygeplejerske Lotte Kold Hansen (th) og Udviklingssygeplejerske Kattie Legård Hostrup.

Brug af tvang steget

Ny statusrapport viser, at aftalen om mindre tvang i psykiatrien har fejlet. I Brønderslev har de dog fået vendt udviklingen.

Tekst **NANA TOFT** · Foto **LARS HORN**

Mindre tvang og en halvering af bæltefikseringer. Sådan lød målsætningen fra regionerne og det daværende Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse tilbage i 2014.

De mål er ikke nået. Færre mennesker bliver bæltefikseret, men ambitionen om en halvering er ikke indfriet, ligesom den samlede brug af tvang er steget. Det viser en endelig rapport fra Sundhedsstyrelsen.

“Da vi satte os et mål om en halvering, troede vi, at vi ville nå det. At vi i dag står et sted, hvor den samlede tvang er steget, er utilfredsstillende og skuffende,” lyder det fra vicedirektør i Sundhedsstyrelsen, Helene Probst.

Snævert blik på bælte

På spørgsmålet om, hvad der er gået galt, peger vicedirektøren især på, at det ”snævre fokus på bæltefikseringer” kan have resulteret i, at man mange steder har ”mistet fokus”:

“Vi har overset et væsentligt aspekt omkring tvangsindlæggelser. For vi ved, at de ofte fører mere tvang med sig. Vi har monitoreret på antallet, men ikke på hvorfor, de bliver indlagt,” forklarer Helene Probst og fortsætter:

“Fremadrettet tror jeg, at der kan

ligge en nøgle her. Vi skal sætte ind tidligere. Fange de tidlige tegn på forværring og undgå, at man bliver så syg, at man bliver nødt til at indlægge med tvang.”

Fokus på forebyggelse

Region Nordjylland har oplevet en markant stigning i det samlede antal mennesker, der har været berørt af tvang siden 2014. Samtidig er det den region, der er længst fra målet i forhold til bæltefikseringer.

Lægefaglig direktør i regionen, Tina G. Larsen, pointerer som Helene Probst, at man “fokuserer på ting, man bliver målt på”.

“Set i bakspejlet skulle vi have fokuseret langt mere på tidlig forebyggelse,” forklarer Tina G. Larsen, der understreger, at det er begyndt at gå i den rigtige retning i regionen.

“Og her har sygeplejerskerne jo en helt central rolle, for det er dem, der er tæt på patienterne, og vi kan se, at det er det tætte samarbejde, der virker,” pointerer Tina G. Larsen.

Med når patienterne selvskadere

Et af de afsnit, der har haft høje tvangstal, men som siden 2019 har vendt udviklingen, er det lukkede akutmodtageafsnit

NØGLETAL FRA 2014 TIL 2020

- I 2020 var der samlet set flere, der var udsat for tvang.
- I alt blev 759 færre personer bæltefikseret i 2020.
- Der var en stigning i antal fastholdelser på 1.603.

(Kilde: Sundhedsstyrelsen)

N6 i Psykiatriens Klinik Nord i Brønderslev. Afsnitsledende sygeplejerske, Lotte Kold Hansen, og udviklingssygeplejerske, Kattie Legård Hostrup, fremhæver især den målrettede indsats for patienterne med svær selvskaade som helt afgørende.

“Tidligere ville vi have stoppet patienterne med det samme, når de skadede sig selv. Ofte med tvang. I dag har vi i højere grad lært at være sammen med dem, når de selvskadere,” forklarer Lotte Kold Hansen.

“Det kan være grænseoverskridende, og det har vi skullet lære at håndtere. Men i dag erstatter vi bælte med f.eks. afledninger og ikke mindst større nærvær. I dag har vi stort set ingen bælte på dem,” siger Kattie Legård Hostrup.

Fra fem diabetesbesøg til et enkelt

Patienter i Region Midtjylland med diabetes screenes for følgesygdomme ved et enkelt besøg på hospitalet.

Det er blevet lettere og mindre tidskrævende at blive screenet for følgesygdomme til diabetes i Region Midtjylland. Før var undersøgelserne spredt over flere dage og steder – nu er de samlet i ét besøg på hospitalet.

Et nyt tilbud om "samedagsscreening" samler nemlig undersøgelserne samme dag. Det sker ved Steno Diabetes Center Aarhus på Aarhus Universitetshospital og på regionshospitalerne i Horsens, Randers, Silkeborg, Viborg og Herning – og i løbet af efteråret 2021 også ved Center for Sundhed i Holstebro. Den nye ordning bidrager til at forebygge alvorlige følgesygdomme som øjensygdom, fodsår og hjerte-kar-sygdom.

Tilbuddet gælder de ca. 10.000 patienter over 18 år, som er i hospitalsbehandling for diabetes i Region Midtjylland. Heraf har ca. halvdelen type 1-diabetes, og halvdelen har type 2-diabetes.

Tidligere foregik undersøgelserne op til fem forskellige steder – nogle på hospitalet og andre ved privatpraktiserende øjenlæger og fodterapeuter, hvor borgeren ofte selv skulle bestille tid med risiko for lang ventetid. Det har betydning, at flere ikke har fået de nødvendige undersøgelser rettidigt.

Det samlede besøg varer 2,5-3 timer. Borgeren får taget blodprøve og afleverer urinprøve, man får undersøgt øjne og fødder, har samtale med sygeplejerske og slutter af med en lægesamtale, hvor man får svar på alle undersøgelserne.

I Region Midtjylland har ca. 52.000 borgere type 2-diabetes og ca. 6.000 type 1-diabetes.

Videncenter for Sårheling, Bispebjerg Hospital tilbyder fokuseret studiebesøg. Formålet er at give opdateret viden indenfor sårbehandling samt orientere om centrets retningslinier for pleje og behandling af patienter med sår. Undervisningen veksler mellem teori og work-shop. Målgruppen er sundhedsfagligt personale med interesse i og noget kendskab til sårbehandling/sårbehandlingsprodukter med behov for opdatering i grundlæggende sårbehandlingsprincipper.

Dato: 30. september 2021, kl. 08.00 -15.30.

Sted: Videncenter for Sårheling, Bispebjerg Hospital

Pris: kr. 1.200,00.

Tilmeldingsfrist: 15.8.2021

Yderligere information og tilmelding

www.kursusportalen.plan2learn.dk/KursusValg.aspx?id=37817

(hbo)

Fag& Forskning

Mere nyt fra Fag&Forskning
Du kan finde flere nyheder på dsr.dk/fagogforskning. Tjek os løbende på mobilen, eller få en daglig nyhedsopdatering direkte i din mailboks.

Gode rammer for måltidet

For patienter med kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) har kosten en afgørende betydning for sygdommens udvikling og oplevelsen af livskvalitet. Derfor bør utilsigtet vægttab forebygges. Patienter, som lider af KOL, oplever en forandring i deres spisesituation i forhold til dengang, de var raske. At spise kan nu blive hårdt arbejde, og det indgår i patientens vurdering af det at spise. Men om patienten med KOL får tilstrækkeligt at spise, ser ud til at være alles ansvar og dermed måske ingens?

På baggrund af en undersøgelse har et forskningsteam udviklet akronymet M-Å-L-T-I-D, som kan fungere som en huskeregel med anbefalinger, der skal bidrage til at etablere gode rammer for måltidet hos patienter med KOL.

Læs 'Systematisk tilgang til måltidet kan fremme patientens lyst til mad' i Fag&Forskning nr. 2/2021.

(hbo)

Lempelse af krav om mundbind

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at personalet i sundhedsvæsenet og i ældreplejen igen kan anvende værnemidler i overensstemmelse med de Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer.

Der er fortsat situationer, hvor det er væsentligt, at sygejersker er beskyttet mod smitte, hvilket skal afklares på de enkelte arbejdspladser.

Sundhedsstyrelsen anbefaler brug af mundbind til følgende patienter:

- Patienter med symptomer, der kan være tegn på covid-19.
- Alle, der skal testes for covid-19.
- Patienter, der har symptomer og som bryder selvisolation, f.eks. for at komme til læge eller på sygehus.
- Ved ophold i venteværelser, hvor der kan være personer med luftvejssymptomer – dvs. akutmodtagelse, akutklinik, almen praksis, vagtlæge og øre/næse/hals-special-lægepraksis.

Sundhedsklynger skal skabe bedre patientforløb

21 Sundhedsklynger skal styrke samarbejdet på tværs af sundhedsvæsenet. Formand Grete Christensen roser aftalen.

Tekst **MAI BRANDI LUDVIGSEN**

Regeringen, Danske Regioner og KL har besluttet at etablere 21 sundhedsklynger – én omkring hvert af landets 21 akuthospitaler. Det skal understøtte samarbejdet på tværs af sundhedsvæsenet og skabe sammenhæng for bl.a. mennesker med kroniske sygdomme, psykiske lidelser og for ældre.

Strukturen i sundhedsvæsenet har været til debat igennem flere år med forskellige løsningsforslag. Derfor glæder det formand i Dansk Sygeplejeråd, Grete Christensen, at der nu er landet en aftale med bred opbakning.

”Det er rigtig godt, at der nu er en aftale og godt, at den bygger på forslag fra sundhedsvæsenet selv. Alt for mange patienter falder mellem to stole, men nu får vi etableret en grundstruktur for et mere forpligtende samarbejde. Det er noget, vi i Dansk Sygeplejeråd har presset på for. Derudover er det selvfølgelig vigtigt at få samarbejdet til at fungere helt ud på de enkelte afdelinger og hos den enkelte medarbejder, da det er i hverdagen, at det tættere samarbejde skal fungere,” siger Grete Christensen.

Fag & Forskning

Mere nyt fra

Fag & Forskning

Du kan finde flere nyheder på dsr.dk/fagogforskning. Tjek os løbende på mobilen, eller få en daglig nyhedsopdatering direkte i din mailboks.

Viden bliver genopfrisket

Anæstesiafsnittene på regionshospitalerne i Herning og Holstebro har i samarbejde med ledelse og medarbejdere udviklet en række kort, som kan anvendes til at vedligeholde personalets kompetencer. Målet er at vedligeholde kritiske kompetencer i forhold til udstyr og kritiske situationer.

Der er stor tilfredshed med kompetencekortene, som har gjort det mere acceptabelt at indrømme, at der er viden og færdigheder, som man har brug for at træne med jævne mellemrum.

Samtidig har det betydning for patientsikkerheden, at anæstesisygeplejerskerne med sikkerhed kan håndtere apparatur og situationer, der forekommer sjældent.

Læs 'Kompetencekort genopfrisker viden' i *Fag & Forskning* nr. 2/2021.

(hbo)

Smags- og lugtesansen påvirket i lang tid

Selv hos patienter, som er ramt af milde symptomer på covid-19 og ikke har været indlagt som følge af sygdommen, er smags- og lugtesansen påvirket negativt i lang tid.

Det viser et dansk kohortestudie, som netop er blevet offentliggjort.

Studiet afslører endvidere, at langvarig åndenød også er et symptom i gruppen, men at det kun rammer få. Og endelig påviser studiet, at kvinder og ældre personer er

mere modtagelige for at udvikle langvarige covid-19 symptomer end mænd og yngre personer.

Forskningsresultatet er udarbejdet af Aarhus Universitet, Aarhus Universitetshospital og Hospitalsenheden Vest, og den videnskabelige artikel kan læses i International Journal of Infectious Diseases.

(hbo)

På arbejde i skyggen

Ny podcast fra *Sygeplejersken* om sygeplejerskers usynlige indsats i psykiatrien.

Tekst **JAKOB LUNDSTEEN**

Gennem mange år i psykiatrien har Astrid Saabye og Janni Kvam oplevet, at de fik mindre og mindre tid til svært psykisk syge patienter. For dem begge blev skyggearbejde en del af løsningen.

Den usynlige indsats eller skyggearbejde som det kaldes, kan være at skippe frokostpausen, så der bliver tid til en ekstra samtale med en patient. Eller at give sit private telefonnummer til patienten.

Skyggearbejde giver arbejdsglæde, men kan også føre til ensomhed, stress og kynisme. Men selv under hårdt tidspres og ufleksible rammer kan man arbejde med patientens recovery for øje. Uden at bruge sin fritid.

I denne podcast kan du udover de to sygeplejersker også møde Malene Friis Andersen, psykolog og arbejdsmiljøforsker ved Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, NFA. Hun har forsket i omfanget og konsekvenserne af skyggearbejde i psykiatrien.

Sygeplejersken | **PODCAST**

Lyt til podcasten her: dsr.dk/podcast eller find den, hvor du plejer at lytte til podcast.

Som en daglig flykatastrofe

Flere end 115.000 sundhedsarbejdere på verdensplan har mistet livet som en konsekvens af deres arbejde under coronaepidemien.

"Det svarer til flere end 200 døde om dagen – som en daglig flykatastrofe. Men hvem leder efter den sorte boks, hvem leder efter data, der kan forklare og forhindre fremtidige katastrofer. Hvis dette skete noget som helst andet sted i vores samfund, ville der straks blive nedsat en kommission til efterforskning af ansvar og et krav om at sætte menneskers sikkerhed i første række," skriver ICN's administrerende direktør Howard Catton i et brev til FNs generalsekretær António Guterres.

Howard Catton opfordrer til, at WHO straks nedsætter en uafhængig kommission, der kritisk skal gennemgå, hvordan verden tacklede covid-19-pandemien, og komme med forslag til, hvordan en kommende pandemi kan håndteres anderledes.

(hbo)

Ny kampagne om digital chikane

BFA og Arbejdstilsynet har udviklet et sæt faktakort, som kan bruges til at starte dialogen om digital chikane.

Tekst **FREJA WEDENBORG**

Arbejdspladsen har pligt til både at forebygge digital chikane og hjælpe, når eksempelvis sygeplejersker bliver udsat for det pga. deres arbejde. Men hvordan kommer man i gang med det?

Det har BrancheFællesskabet for Arbejds miljø for Velfærd og Offentlig administration (BFA) et godt bud på. BFA, som er et samarbejde mellem arbejdsgiverorganisationer og faglige organisationer, har nemlig søsat en kampagne mod digital chikane på social- og sundhedsområdet.

“Arbejdsrelateret, digital chikane og trusler skal tages lige så alvorligt som fysisk vold. Det er et arbejdsmiljøproblem for hele arbejdspladsen og ikke den enkeltes ansvar,” fortæller konsulent i BFA Rasmus Monnerup Jensen.

På BFA's kampagneside kan man bl.a. finde eksempler på arbejdspladser, der har håndteret problemet godt, gode råd om lovgivningen og anden baggrundsviden.

Faktakortene og BFA's temaside kan findes på www.arbejdsmiljoweb.dk/digitalchikane

Læs også tema om digital chikane på side 42

Nyt børnehospice indviet

Med indvielsen af det nybyggede Strandbakkehuset i Rønne er antallet af sengepladser på børnehospice på landsplan fordoblet fra fire til otte.

Tekst **HENRIK BOESEN** · Foto **MIKKEL BERG PEDERSEN**

Strandbakkehuset er navnet på det nybyggede børnehospice i Rønne på Djursland, som netop er blevet indviet. Med ibrugtagningen udjævnes den geografiske forskel, der hidtil har hersket på området, nemlig at der kun i Østdanmark fandtes hospicepladser særligt til børn og unge under 18 år. Og antallet af sengepladser er nu fordoblet fra fire til otte.

De fire hjemligt indrettede familieejligheder i Strandbakkehuset består hver af to rum. Et rum, hvor barnet/den unge har sin seng, og et rum, som er familiens dagligstue, hvor forældrene kan trække

sig tilbage, når de har behov for søvn eller privatliv og overlade ansvaret for det syge barn til en sygeplejerske. Hver familieejlighed har altan og eget badeværelse, og der vil i hver lejlighed være både ilt, sug og lift. Alle dele vil være "gemt af vejen", så hver familieejlighed fremstår hyggelig og hjemlig.

Med etableringen af Strandbakkehuset vil alle børn og unge og deres familier, uanset hvor i Danmark man bor, kunne blive tilbudt hospiceophold med lindring, aflastning og omsorg af høj specialiseret sundhedsfaglig kvalitet.

Kronprinsesse Mary foretog indvielsen af det nye børnehospice i Rønne og blev vist rundt af 16-årige Noa Lindgaard Liljegen, som efter et ophold netop er flyttet hjem til sin familie i Svendborg.

Store flyttedag i Herlev

Tekst **HENRIK BOESEN** · Foto **REGION HOVEDSTADEN**

Flere end 300 medarbejdere, blandt dem sygeplejersker, deltog aktivt i flytningen af 83 patienter, da det nybyggede Akuthus og Kvinde-Barn-Center på Herlev Hospital blev taget i brug søndag den 20. juni.

De to nye bygninger rummer blandt andet akut- og børnemodtagelse, fødegang, børneafdeling og næsten 300 en-sengsstuer med eget bad og toilet.

I første omgang er det Akutmodtagelsen, Afdeling for Børn og Unge, Afdeling for Mave-, Tarm- og Leversygdomme samt Sengeafsnit for Infektionssygdomme og Ældresygdomme, der er flyttet ind i de nye bygninger. Senere på året følger Afdeling for Kvindesygdomme, Graviditet og Fødsler, Behandling af Nyfødte, Operationsgang, Opvågning og Intensiv Behandling.

Nyt universitets-hospital i Aalborg får familiehus

Et familiehus for nordjyske familier, som står i en krisesituation, når et barn eller en forælder indlægges pga. alvorlig sygdom, bliver opført i tilknytning til det nye universitetshospital i Aalborg.

Familiehuset, der fra 2024 forventes at kunne tage imod børn, unge og forældre, kommer til at rumme 10 familieejligheder samt fælles faciliteter som f.eks. køkkenalrum og opholdsområder for både voksne, unge og børn, der kan benyttes til afslapning og aktivitet.

TrykFonden står med en bevilling på godt 25 mio. kr. bag projektet.

(hbo)

Bliv frivillig bisidder Danske Patienter

Har du lyst til at gøre en forskel, hvor du bruger din faglige og menneskelige erfaringer? Og har du tid i dagtimerne?

Som frivillig bisidder støtter du patienter og pårørende, når de skal møde sundhedsvæsenet til lokale dialogsamtaler i forbindelse med deres klagesag. Bisidderen fungerer som uvildig støtte for klageren op til, under og efter dialogsamtalen.

Danske Patienter søger bisiddere, der skal dække sager i enten Øst- eller Vestdanmark. Ordningen finansieres af Sundhedsministeriet. Du får supervision og oplæring i forhold til at indgå kvalificeret i bisidderrollen.

Er du interesseret?

Se hele opslaget på www.danskepatienter.dk/job

Har du spørgsmål, så kontakt Anja Petersen, tlf. 33 41 47 58, mail ap@dankepatienter.dk

Ansøg hurtigst muligt – og senest den 24. august 2021 klokken 12.00 via info@dankepatienter.dk

Samtaler i uge 35. Obligatorisk introduktionskursus den 8. september.

Bange for en kommissionskrukke

Af **LISBETH LANGKILDE**, sygeplejerske, exam.art.

Jeg er medlem og har været det siden 1985. Jeg har stemt nej til alle overenskomster pga. 1969. Har prøvet at tale, skrive og råbe op om det. Først nu er det egentligt på banen.

Og jeg er bare så træt.

69 skal jo ikke være en del af en overenskomst. Det kan det aldrig blive. Det skal være lobbyarbejde i et langt sejt træk. Det skal være at lade sygeplejersken vide, at rådet kæmper. Fortæl mig dog, at I vil mig!

Jeg kommer til at gå på pension og så mænd lukke mine øjne, før verden ser og indser, at kvindekamp ikke blot er kampen for en høj hæl i kvindehabit på direktiongangene – det er også lighed i

offentlige lønrammer – når samfundet nu engang har valgt disse indplaceringer.

Jeg føler mig næsten forkvalmet over, at nogen, at DSR, bringer covid på banen. Nævner det overhovedet. Covid er noget, vi tog os af og var en del af. Vi var der, for det er vores pligt og job. Men det har intet, INTET at gøre med mine forventninger og krav til min dyrt betalte fagforening for at føre min sag på ordentlig vis. Nu har befolkningen også næsten fået kvalme af os og vores krav – tror de – fordi DSR har bildt dem ind, at de skal være taknemmelige. Gu' skal befolkningen ikke det: De skal stille krav til sygeplejersken, hendes viden og

forståelse. Som de kan til skolelæreren og politibetjenten. Lille DSR, I har misforstået os. Det er bare nederen for jer, og det er en katastrofe for os. Måske vore veje endeligt og endegyldigt skulle skilles? I kæmper for orlovsforlængelse til dit og dat, de studerende, de ledende. Jeg kæmper for kliniske sygeplejerskers lønvilkår i en husmoders hverdag anno 1969, og jeg vil bede den søde husmor træde ud og føle sig vigtig og mægtig. Vidende og til stede for samfundet. Kære DSR, jeg har ved Gud aldrig været bange for lakrids mellem tærerne, urin, der løb, eller tårer grædt. Men lige nu er jeg bange for jer og en DJØF-kommissionskrukke.

Lønkommission til grin – igen

Af **DORIT BIRCH**, sygeplejerske

Så er det igen ren utopi! Da vi strejkede sidst i 2008, blev vi også lovet en hurtigt arbejdende lønkommission. Hvad har vi fået ud af det? Og nu sker det igen, og I anbefaler os at stemme JA? Hvorfor har DSR ikke holdt den tidligere kommission fast de sidste 13 år? Det er helt til grin.

Debatindlægget er tilgået redaktionen inden mæglingforslaget blev stemt ned.

Kære Dorit Birch

Jeg forstår godt dit forbehold over for endnu en kommission. Medlemmernes klare "nej" til mæglingforslaget er et tydeligt signal om, at mange deler din

frustration og ikke har tiltro til, at en lønkomité er nøglen til en retfærdig løn.

Grunden til, at jeg anbefalede et "ja" til mæglingforslaget, er, at jeg mener, der er væsentlige forskelle mellem Lønkommissionen fra 2008 og den komité, som FH nu foreslår. Komitéen kommer med anbefalinger, ikke kun konklusioner. Komitéen har et målrettet, historisk blik på de kvindedominerede fags lønfejlslæg. Komitéen har bred opbakning fra den øvrige fagbevægelse, arbejdsgiverne og partierne på Christiansborg. Samlet giver det mig et håb om, at lønkomitéen baner vejen for ligeløn for sygeplejerskerne.

Håbet var for lidt for medlemmerne. Med et markant "nej" til mæglingforslaget siger de til arbejdsgiverne og politikerne, at de vil have et tydeligere løfte end det, der

ligger i komitéen. Det "nej" respekterer jeg. Og jeg forstår frustrationen og utålmodigheden. Vi har ventet i mere end 50 år.

Udfordringen er, at der ikke er nogen nemme løsninger på lønfejlslæg. Den danske model gør det svært at løfte enkelte faggruppers løn i den offentlige sektor. Jeg tror derfor fortsat, at løsningen er langsigtet. Men nu står vi sammen om konflikten. Vi skal lægge maksimalt pres. Befolkningen er bag os, og vi har et historisk momentum. Det vil vi gøre alt for at udnytte og få arbejdsgiverne og politikerne til at indse, at de er nødt til at give sygeplejersker en bedre løn og ordentlige vilkår.

Med venlig hilsen

Grete Christensen

Formand for Dansk Sygeplejeråd

HØRT! NU ER TAVSHEDS- KULTUREN PUNKTERET

Den er tilsyneladende gal med arbejdsmiljøet på akutmodtagelsen på Roskilde Sygehus, hvor 16 ud af 20 sygeplejersker har sagt op. En af dem er sygeplejerske **Dorte Schou**, og ifølge hende har ledelsen forsøgt at "bagatellisere" problemerne i en artikel på sn.dk. Det fik hende til at tage bladet fra munden i samme medie.

Tekst **LAURA ELISABETH LIND**
Foto **PER MORTEN ABRAHAMSEN**

"Jeg blev vred over at læse artiklen med ledende oversygeplejerske for akutafdelingerne i Roskilde og Køge. Jeg synes i den grad, han bagatelliserer problemerne og giver udtryk for, at det er de ansatte, som holder fast i negative historier. Men sådan hænger det ikke sammen."

Sådan lyder ordene fra Dorte Schou. Hun er sygeplejerske og har for nyligt sagt sit job op på akutmodtagelsen på Roskilde Sygehus, hvor hun havde sidste arbejdsdag den 30. maj. Mange medarbejdere har taget samme beslutning og har sagt op, efter at en ny afdelingsleder kom til i september 2020. Da Dorte Schou læste artiklen på sn.dk (Sjællandske Nyheder) med den ledende oversygeplejerske, besluttede hun selv at gå til mediet for at fortælle sin version af sagen i en artikel, der blev bragt to uger senere, den 9. juni.

"Han siger i artiklen, at det har været svært for sygeplejerskerne, at der er blevet lavet om på rutinerne. Det provokerede mig. Jeg har været sygeplejerske på afdelingen i 20 år, og vi er kommet godt igennem masser af forandringer. Men det her handler om, at vi har fået en ny afdelingsleder, og hun kender ikke rutinerne i

Vi skal sige tingene, som de er

en akutmodtagelse og vil ikke gå med ud og se, hvad vi laver. Alligevel vil hun have det sidste ord," siger Dorte Schou, der samtidig forklarer, at akutmodtagelsen nu har forandret sig fra at være en velfungerende afdeling til det stik modsatte:

"Det er nu en afdeling med mistillid, medarbejdere, der spilles ud mod hinanden, kaos i arbejdsgangene og en ny leder, der har påtaget sig en masse arbejdsområder, som før var uddelt til nogen, der havde godt styr på det. Feks. vagtplanlægningen. Konsekvensen er, at det hele sejler."

Som at bokse i en dyne

Ifølge Dorte Schou har der meget tidligt været flere krisemøder med ledelsen.

"På de møder oplevede jeg, at der blev sagt til os, at vi skulle lade være med at holde fast i negative historier. Der er en tavshedskultur. Man må ikke tale om det, der er galt, og ledelsen går ikke i dialog. Samtalerne med ledelsen er som at bokse i en dyne. Men vi løser ingen problemer ved, at ledelsen lægger låg på det hele," siger hun og tilføjer:

"Det største problem er, at der ikke er blevet handlet på sygeplejerskernes henvendelser om de problemer, vi så opstå lige efter, der var ansat en ny leder."

Selvom hun var nervøs for at tage bladet fra munden og gjorde sig tanker om, hvorvidt hun nu fremover kan få job igen på det hospital, hun bor tæt på, er hun glad for, at hun gik til medierne.

"Det her er ikke i orden. Der går både menneskelige og økonomiske ressourcer til spilde, hvis ikke vi får sagt tingene, som de er. Men nu er der en åben debat. Nu er tavshedskulturen punkteret." ●

Læs artiklen om arbejdsmiljøet på akutmodtagelsen på Roskilde Sygehus på side 8.

Sygeplejerske Dorte Schou gik til medierne, fordi hun var uenig i beskrivelsen af arbejdsmiljøproblemerne på sin arbejdsplads i en artikel på sn.dk

E

R

Sygeplejerskerne står sammen om kampen for mere i løn. For ligeløn.

Et stort flertal sagde nej til en lønstigning på 5 pct. og en politisk nedsat lønkomité. Nu strejker de – med støtte fra danskerne – for at få arbejdsgiverne og politikere til lommerne.

Tekst KRISTINE JUL ANDERSEN, CHRISTINA SOMMER, MARIANNE BOM, BRITT ESROM, MARIA KLIT og HELLE LINDBERG
Illustration MATHIAS N JUSTESEN

Kampgejst i top

Med demonstrationer, aflyste sommerferier og nye vagtplaner i nødberedskab er konflikten i fuld gang. Et stort flertal sygeplejersker stemte nej til mæglingsforslaget fra Forligsmanden, men både ja- og nejstemmere er klar til at kæmpe for at få mere i løn.

Tekst **KRISTINE JUL ANDERSEN, CHRISTINA SOMMER, MARIANNE BOM, BRITT ESROM, MARIA KLIT** og **HELLE LINDBERG**
Foto **NIKOLAI LINARES**

De er røde og hvide. De står side om side. På Christiansborg Slotsplads. På Torvet i Aalborg. På gågaden i Odense. I Middelfart, Sønderborg, Randers, Aalborg, Aarhus, Viborg, Holstebro ...

De er klar til kamp. Ikke en fodboldkamp, men en lønkamp. Sygeplejerskerne har fået nok, og denne lørdag formiddag den 19. juni bliver der demonstreret over hele landet. Det er første dag af den strejke, der blev en realitet, da sygeplejerskerne med et overbevisende nej, afviste Forligsmandens mæglingsforslag til OK21. De vil have mere i løn. Ligeløn.

BAK DINE STREJKENDE KOLLEGER OP

Arbejdsgiverne skal kunne mærke, at sygeplejerskerne strejker. Og du kan hjælpe, selvom du ikke er udtaget.

- Det gør du bl.a. ved ikke at arbejde mere eller tage andre opgaver, end det din ansættelseskontrakt beskriver.
- Du er kun forpligtet til at arbejde efter den ansættelsesbrøk (det antal timer, du er ansat på pr. uge), du har aftalt med din arbejdsgiver.
- Under strejken bør du kun udføre mer-/overarbejde, hvis din leder pålægger dig det.
- Efter arbejdstidsaftalen skal din leder drøfte ændringer i din planlagte tjeneste med dig, og det skal ske i din arbejdstid.
- Find flere gode råd til, hvordan du kan støtte dine strejkende kolleger dsr.dk/oppakning

Når dette nummer af *Sygeplejersken* lander i din postkasse, er det mere end en uge siden, at strejken gik i gang. Meget kan være sket siden. Den kan allerede være slut. Ikke desto mindre får du her i *Sygeplejersken* et indblik i sygeplejerskers og andres reaktioner, i ugen efter det stod klart, at strejken var en realitet.

”Aaaij, så går vi i konflikt nu!” og ”Shit man, det er jo et kæmpe nej,” udbrød sygeplejerskerne i frokoststuen på Intensiv Terapifsnit på Bispebjerg Hospital, da spændingen blev udløst mandag den 14. juni kl. 12.14. 66 pct. stemte nej.

Afstemningsresultatet blev startskuddet til en travl uge for fællestillidsrepræsentanterne og tillidsrepræsentanterne i de kommuner og på de hospitaler, der er udtaget til at strejke. Forinden havde de forhandlet nødberejdsninger med ledelserne, men nu skulle det hele sættes i værk. Bl.a. på Odense Universitetshospital hvor 23 afsnit er udtaget til strejke.

Kampklar trods ja-stemmer

På et af afsnittene arbejder sygeplejerske Heidi Hvid Rønnov. Hun stemte ja til mæglingsforslaget, men kampgejsten og opbakningen til at strejke fejler intet. Det gør den heller ikke hos strejkeramte hjemmesygeplejerske Hanne Dons i Tønder Kommune. Hun bakker også fuldt op om strejken, trods sit eget ja. Sommerferien er udskudt på ubestemt tid, og allerede på første strejkedag er hun på vagt i nødberejdsningen.

Her er vagttelefonen usædvanligt stille. Normalt får hun 5-10 opkald fra social- og sundhedsassistenter og hjælpere m.fl. på en lørdag.

”Man kan godt mærke, at de har fået at vide, at vi som udgangspunkt ikke kan yde faglig rådgivning og vurdering, mens vi strejker. Jeg måtte kun afvise et enkelt opkald,” siger Hanne Dons.

Kolleger i Silkeborg og Odense kommuner er også udtaget til strejke. Men i sidste øjeblik blev alle 98 sygeplejersker i Silkeborg undtaget, og det samme gjorde 173 af de 198 udtagne sygeplejersker i Odense. Det var ikke muligt at stille et nødberejdsning, da man under strejke bl.a. ikke må bruge vikarer eller få de ansatte til at tage ekstravagter som normalt.

Bolden ligger hos arbejdsgiverne

I Dansk Sygeplejeråd er formand Grete Christensen klar til strejke, selvom hun sammen med en enig hovedbestyrelse

og et flertal i kongressen havde anbefalet medlemmerne at stemme ja til mæglingsforslaget fra Forligsmanden. Bl.a. fordi der lå et forslag om en lønkomité fra Fagbevægelsens Hovedorganisation, som arbejdsgiverne bakkede op om.

Grete Christensen er stadig overbevist om, at lønkomitéen er den rigtige vej til et opgør med lønfefterslæbet, og hun har indtryk af, at mange sygeplejersker kan følge hende:

”Men de har ikke tålmodighed til at vente, og de synes også, at formålet med den er for vag,” siger hun og understreger, at bolden nu ligger hos arbejdsgiverne.

Pest eller kolera

Det havde både KL, Danske Regioner og regeringen dog helst havde været foruden, lyder det fra to politiske kommentatorer.

”Indtil nu har regeringen kunnet trække det her hellekort med en komité. Men det kort har de ikke længere, hvis det er dem, der skal ind og lave et regeringsindgreb. Så er det dem, der skal stå på mål for, hvorfor 60.000 sygeplejerskers løn endte, som den gjorde,” siger Søren Elkrog Friis, redaktør på netavisen Altinget og påpeger:

”Det er pest eller kolera for regeringen, for den har ikke nogen interesse i at lægge sig ud med sygeplejerskerne – og heller ikke med de andre grupper.”

Hvordan arbejdsgivere og regering ender med at agere i sygeplejerskernes konflikt, afhænger i høj grad af opbakningen fra danskerne. På strejkens første dag var den god. Ifølge en meningsmåling, som Epinion havde lavet for DR, støtter 44 pct. af danskerne sygeplejerskernes strejke. 17 pct. er imod. Og 35 pct. er hverken for eller imod.

Det stemmer meget godt overens med de meldinger, *Sygeplejersken* fik i Kongens Have og på gågaden i Aarhus. Bl.a. fra 68-årige Steen Jensen, der er pensioneret elektriker:

”Sygeplejerskerne er blevet forbigået flere gange, så jeg forstår dem godt. Jeg bakker fuldstændig op.”

Læs om det hele på de næste 16 sider og side 7.

” JEG TROR, JA-SIDEN VINDER

Til stor overraskelse, men også forståelse, for en gruppe sygeplejersker på Bispebjerg Hospital, forkastede to ud af tre sygeplejersker mandag den 14. juni Forligsmandens mæglingsforslag. De var samlet i frokoststuen, da nej et blev offentliggjort.

Tekst **CHRISTINA SOMMER** · Foto **BAX LINDHARDT**

”Jeg kan ikke komme ind på hjemmesiden.” ”Heller ikke mig.”

Klokken nærmer sig 12 mandag den 14. juni og dermed tidspunktet for afsløringen af, om sygeplejersker og radiografer har stemt ja eller nej til Forligsmandens mæglingsforslag om OK21.

En gruppe sygeplejersker på Intensiv Terapifsnit på Bispebjerg Hospital er sammen med afdelingssygeplejerske Grethe Bendixen samlet i frokoststuen for at høre resultatet. Ifølge planen vil det blive offentliggjort i en kort meddelelse på forlignstitutionen.dk lidt over kl. 12.

Med blikket rettet mod deres mobiler prøver flere at komme ind på hjemmesiden. Samtidig forsøger intensivsygeplejerske Catrine Thomsen at finde en kanal på frokoststuens tv, der transmitterer det pressemøde, som Dansk Sygeplejeråd har indkaldt til i kølvandet på offentliggørelsen.

Men også hun går forgæves. Nyhederne kører på både DR og TV2, men her to

dage efter at den danske fodboldlandsholdsspiller Christian Eriksen kollapsede under Danmarks EM-kamp mod Finland i Parken, er det stadig stjernespilleren og holdkammeraterne, der er breaking news.

Spændingen stiger blandt sygeplejerskerne. Afstemningen om Forligsmandens mæglingsforslag har fyldt en del de sidste uger, både i forhold til indholdet og til at få så mange som muligt til at stemme, fortæller Catrine Thomsen:

”Vi er spændte. Det er så vigtigt, at sygeplejerskerne stemmer – at de tager stilling.”

Det har Catrine Thomsen selv gjort, men det var ikke let:

”Det var en svær beslutning denne gang. Der var argumenter for både ja og nej. Men jeg synes, at mæglingsforslaget var lidt vagt, især i forhold til lønstrukturkomitéen. Og de samråd, der har været om uligeløn på Christiansborg de seneste måneder, har heller ikke overbevist mig

om, at politikerne for alvor vil gøre noget for at rette op på lønefterslæbet, så derfor stemte jeg nej,” siger hun og tilføjer:

”Jeg tror, det bliver 50-50, men jeg tror, at ja-siden vinder. Jeg tror, der er mange, der ikke magter at konflikte.”

Bægeret er flydt over

Catrine Thomsen skifter kanal igen i håb om at få hul igennem til pressemødet. Flere kolleger kommer ind for at spise frokost. Endelig lykkedes det, DR1 sender live fra pressemødet, selvom forlignstitutionen.dk stadig er nede. Kl. 12.14 toner Grete Christensen frem på skærmen iført rød t-shirt med hvidt print hen over brystet: ”Lønloftet VI ER MERE VÆRD”. Snakken i frokoststuen forstummer.

”Velkommen til. Det er en helt særlig dag i Dansk Sygeplejeråd ... det er en rigtig alvorlig situation, vi står i. Det er sådan, at medlemmerne af sygeplejerådet og radiografrådet har stemt ... og det sam-

Afdelingssygeplejerske **Grethe Bendixen** (nr. to fra venstre) venter sammen med intensivsygeplejerskerne **Maria Nielsen** (yderst til venstre) og **Catrine Thomsen** (nr. to fra højre) spændt på at høre, om der bliver strejke eller ej. Sygeplejerske **Jesper Kristensen** er den første til at få hul igennem på sin mobil til pressemødet, hvor Grete Christensen afslører, at sygeplejerskerne har forkastet Forligsmændens forslag.

lede stemmetal er meget klart: 64,5 pct. har sagt nej,” indleder Grete Christensen pressemødet.

”Aaaij, så går vi i konflikt nu!” ”Ja, det kan ikke være anderledes,” lyder nogle af de spontane reaktioner, mens andre udbryder ”Så skal vi have flere til eksamen” og ”Shit man, det er jo et kæmpe nej”.

Sygeplejerske Anne Sofie Jensen er ikke overrasket over sygeplejerskernes massive nej til mæglingforslaget:

”Bægeret er flydt over. Og så corona oven i. Der er så mange følelser involveret i det nu, så sådan må det være,” siger hun.

Grete Christensen fortæller på pressemødet, at hun mener, en stor del af forklaringen på sygeplejerskernes nej skal findes i mange års udsultning af sundhedsvæsenet.

”Arbejdsgiverne og politikerne bliver simpelthen nødt til at finde flere penge til bedre løn og bedre arbejdsforhold,

hvis de skal få lettet frustrationerne hos en stor gruppe af deres medarbejdere,” siger hun.

Ondt af strejkeramte kolleger

Frokostpausen er for længst forbi, og sygeplejerskerne tripper for at komme tilbage til patienterne. Selvom de et eller andet sted ikke regner med, at strejken kan rette op på lønefterslæbet, ser også de det massive nej som et klart signal til arbejdsgivere og politikere om, at der skal findes flere penge og nye løsninger, så både løn og arbejdsmiljø kan blive bedre – på både kort og længere sigt.

De er dog bekymrede for, om de har befolkningens opbakning.

”Mange private virksomheder har måttet dreje nøglen om under corona, så jeg kan være i tvivl, om vi har resten af arbejdsmarkedet med os. Vi er dybt afhængige af opbakningen fra andre faggrupper og befolkningen. Men der skal jo ske no-

get, og hvis ikke nu efter corona, hvornår så?” spørger undervisende sygeplejerske Camilla Rosendahl Egenfeldt.

Sygeplejerskerne på Intensiv Terapiafsnit skal ikke i strejke, men føler med kollegerne, der skal:

”Jeg har sgu lidt ondt af dem. De er 5.000 sygeplejersker, der skal ud og strejke for os alle sammen. Det er selvfølgelig bedst, hvis vi kan gøre det så billigt som muligt og ramme så hårdt som muligt på den lange bane. Men det betyder jo, at nogle mister deres ferie med deres børn i et år, man virkelig trænger,” siger Catrine Thomsen.

Der er også opbakning til Grete Christensen og resten af de valgte i Dansk Sygeplejeråd. Camilla Rosendahl Egenfeldt tilføjer dog:

”Men de skal også se nej’et som et signal om, at mæglingforslaget ikke var godt nok. Måske skulle det aldrig have været sendt til afstemning.” ●

Jeg er fuldt ud kampklar

Sommerferien er aflyst for opvågningssygeplejerske **Heidi Hvid Rønnov**. Hun er nemlig en af de 5.350 sygeplejersker, som er udtaget til strejke. Selv stemte hun ja til mæglingsforslaget, men alligevel er hun klar til kamp.

Tekst **BRITT ESROM**
Foto **ALEX TRAN**

Heidi Hvid Rønnov er ikke på arbejde i dag. Det skulle hun ellers have været. Men den 44-årige opvågningssygeplejerske fra Anæstesiologisk-Intensiv Afdeling V – COPA på Odense Universitetshospital er strejkeramt denne mandag i konfliktens første uge.

”Det er lidt specielt, for jeg har aldrig været strejkeramt før,” siger hun og tilføjer, at hun kun har været sygeplejerske i otte år.

Heidi Hvid Rønnov stemte faktisk ja til mæglingsforslaget fra Forligsmanden. Men hun var i tvivl helt frem til søndag den 13. juni, siger hun.

”Det var ikke en nem beslutning for mig. Absolut ikke. Man kunne jo ændre sin stemme helt frem til søndag aften, men til sidst blev jeg altså nødt til at stå fast og bare lukke ned for computeren,” siger hun og tilføjer, at hun stemte nej til OK21-aftalen i marts måned.

Heidi Hvid Rønnov fortæller, at det rungende nej til mæglingsforslaget kom som en overraskelse for hende.

”Det endte jo med et snævert nej i første omgang, men der var ingen tvivl i anden omgang, og selvom jeg har været meget i tvivl, så er jeg fuldt ud kampklar,” fortæller hun.

Familieferien er aflyst

I dagene op til strejken var der en stemning af uvished på opvågningsafsnittet.

Her ses opvågningssygeplejerske **Heidi Hvid Rønnov** på arbejde lige inden strejken gik i gang. Når hun ikke er i nødberedskab, vil hun deltage i de arrangementer og demonstrationer der bliver planlagt.

SÅDAN RAMMER STREJKEN ANÆSTESIOLOGISK-INTENSIV AFDELING V – COPA, OUH:

- Afdelingen er udtaget til strejke
- Der er forhandlet et nødberedskab, som betyder, at der under strejken er færre opvågningspladser end vanligt.
- Nødberedskabet sikrer, at livsvigtige og uopsættelige opgaver, der er påkrævet for at undgå helbreds- og/eller varigt førlighedstruende følger, stadig bliver udført.
- Elektive operationer er udsat til efter konflikten.

Heidi Hvid Rønnov og sygeplejerskekollegerne skulle omstille sig mentalt, have ny vagtplan, og så skulle de aflæse ferien med familien.

”Jeg har en mand og to børn på 13 og 15 år, og det var hårdt for mig at fortælle, at sommerferien var aflyst. Heldigvis var de meget forstående. Min mand sagde, at han støtter mig fuldt ud,” siger Heidi Hvid Rønnov.

Indtil videre har hun kun mødt samme opbakning blandt kolleger fra andre faggrupper og patienterne.

”De siger, at de også synes, at vi får for lidt i løn, så de kan godt forstå, at vi har valgt at strejke.”

Det er uvist, hvor længe Heidi Hvid Rønnov og hendes sygeplejerskekolleger skal fortsætte strejken. Men indtil videre er kampgejsten høj, fastslår hun.

”Det her er en kamp, der skal tages. Ikke kun for mig, men også for de fremtidige generationer af sygeplejersker. For 20 år siden var der nogle, der tog kampen for mig. Nu er det min tur til at tage kampen for dem.”

Hanne Dons var på arbejde i nødberedskabet på strejkens første dag. Allerede der kunne forandringen mærkes med langt færre opkald på vagttelefonen, fortæller den udekørende hjemmesygeplejerske fra Tønder Kommune.

Jeg håber ikke, at borgerne føler sig afvist

Tekst **BRITT ESROM**
Foto **MICHAEL DROST-HANSEN**

Vagttelefonen var usædvanligt stille på strejkens første dag. Om lørdagen plejer Hanne Dons ellers at besvare ca. fem til ti opkald fra hjemmeplejen, social- og sundhedsassistenter samt -hjælpere, kommunens korttidscenter og plejecentre. Men ikke i dag.

”Man kan godt mærke, at de har fået at vide, at vi som udgangspunkt ikke kan yde faglig rådgivning og vurdering, mens vi strejker. Jeg måtte kun afvise et enkelt opkald,” siger hjemmesygeplejersken.

I ugen op til strejken kom Hanne Dons ud til en borger, som spurgte, hvad strejken ville betyde for hendes forløb.

”Vi fik en snak om det, og jeg fortalte, hvad hun skulle gøre i stedet for. Det er lidt et dilemma for mig, for på den ene side kan jeg godt blive bekymret for borgernes ve og vel, men på den anden side skal man også kunne mærke, at vi strejker,” siger Hanne Dons.

Rømø må vente

Som strejkeramt er hendes ferieplaner aflyst. Hun skulle have tilbragt tre uger i sommerhuset på Rømø med sin mand, men det må blive senere.

”Til gengæld har jeg nogle kolleger, som havde glædet sig til at besøge deres

↑ **Hanne Dons** er på arbejde som en del af nødberedskabet på strejkens første dag. Her er hun ude hos Meta Hansen, der har diabetes og skal have hjælp til sin insulinbehandling.

familie i udlandet, og som de ikke har set i lang tid pga. corona,” fortæller Hanne Dons.

Dagen før strejken trådte i kraft, var Hanne Dons og hendes mand forbi VIA University College i Silkeborg. Deres søn skulle have overrakt sit uddannelsesbevis. Han er nu færdiguddannet sygeplejerske, fortæller Hanne Dons.

”Jeg er klar til tage kampen for højere løn og bedre arbejdsvilkår, så vi kan kruttere flere til uddannelserne, også gerne flere mænd”

Stemte ja som anbefalet

Hanne Dons stemte selv ja ved begge afstemninger om OK21-aftalen. Hun fulgte loyalt anbefalingen fra DSR og den lokale tillidsrepræsentant, og hvis de havde anbefalet et nej, havde hun stemt anderledes, siger hun.

”For jeg er ked af det på mit fags vegne. Som sygeplejersker er vi oprigtigt engagerede i borgernes velfærd, helbred og udvikling, men jeg føler ikke, at vi bliver anerkendt.”

Det er Hanne Dons’ fællestillidsrepræsentant, som, sammen med ledelsen, har forhandlet om, hvilke opgaver der skal ligge stille under strejken.

”Det kan f.eks. være dosering af medicin, hvor vi må henvise borgeren til den praktiserende læge i stedet for,” forklarer Hanne Dons og tilføjer, at de løbende vil foretage en vurdering af, om en opgave er akut for den enkelte borger. ●

SÅDAN RAMMER STREJKEN TØNDER KOMMUNE:

Der er 135 sygeplejersker i Tønder Kommune. 85 er udtaget til strejke inden for hjemmesygeplejen og visitationen.

En normal dagvagt bliver dækket af seks sygeplejersker, men under konflikten er beredskabet reduceret til fire.

Som udgangspunkt vil kun livsvigtige og førlighedstruende opgaver blive gennemført.

”

Vi går forrest i kampen for LØN OG LIGELØN

Et flertal af sygeplejerskerne kunne ikke se flere lønkroner i Forligsmandens mæglingsforslag og stemte nej. Formand for Danske Sygeplejeråd **Grete Christensen** forstår sygeplejerskernes frustration og melder klar til strejke. Men hun ser stadig lønstrukturkomitéen som det bedste kort i opgøret med uligeløn.

Tekst **CHRISTINA SOMMER** · Foto **SØREN SVENDSEN**

Der var stort presseopbud, da formanden for Dansk Sygeplejeråd, **Grete Christensen**, afslørede, at sygeplejerskerne havde stemt nej til mæglingsforslaget fra Forligsmanden. Og at strejken dermed var en realitet.

” **N**u er vi i strejke. Vi går forrest i kampen for løn og ligeløn. Det kommer til at gøre ondt – både på os selv og de berørte borgere og patienter. Det er hårdt at være i strejke, men det er det våben, vi har, hvis vi ikke er enige med arbejdsgiverne. Og det kan også give noget gejst og fællesskab og ny energi til at kæmpe videre.”

Sådan lyder det fra Grete Christensen, formand for Dansk Sygeplejeråd, dagen efter at to ud af tre sygeplejersker forkastede Forligsmandens mæglingsforslag. Det er og bliver et massivt nej, understreger formanden, der sammen med en enig hovedbestyrelse og et flertal i kongressen havde anbefalet sygeplejerskerne at stemme ja.

”Nej’et dækker over en stor frustration. Sygeplejerskerne vil have mere i løn her og nu og også på længere sigt. Det er kernen i det her. Det må være en øjenåbner også for arbejdsgiverne, at de har så mange medarbejdere, der siger nej til det resultat, vi har forhandlet hjem. Medarbejdere, der hver dag går på arbejde og knokler en vis legemsdel ud af bukserne,” siger hun og fortsætter:

”Sygeplejerskerne får ros og anerkendelse for deres enorme arbejde, men ikke den løn, de er værd. Det bør få arbejdsgiverne til

at reflektere over, hvor længe de kan blive ved med at holde til at have det nuværende lønniveau blandt sygeplejerskerne.”

Mæglingsforslaget indeholdt også en tilkendegivelse fra Dansk Sygeplejeråd, KL og Danske Regioner om at tilslutte sig Fagbevægelsens Hovedorganisations forslag om, at regeringen skal nedsætte en lønkomité, der efter endte overenskomstforhandlinger skal se på lønstrukturen i den offentlige sektor. Og Grete Christensen har et indtryk af, at mange sygeplejersker kan se idéen med lønkomitéen:

”Men de har ikke tålmodighed til at vente, og de synes også, at formålet med den er for vag. De føler sig ikke trygge ved, at der reelt kommer til at ske noget. Så her bliver arbejdsgiverne og politikere nødt til at melde klart ud: Mener de også, at der skal ske noget, så vi får mere ligeløn i Danmark?”

Rykker sammen i bussen

I dagene efter nej’et fyldte spørgsmålet om, hvorvidt Grete Christensen og andre i ledelsen burde trække sig efter at være blevet nedstemt to gange en del i offentligheden.

”Vi står i en utrolig vanskelig situation lige nu. Skulle vi så bare gå? Og Dansk Sygeplejeråd er en demokratisk organisation. Det er medlemmerne, der vælger alle os på de politiske poster i Dansk Sygeplejeråd. Desuden var det her en afstemning om en overenskomst og et mæglingsforslag, ikke en afstemning for eller imod mig eller andre politikere,” siger hun og tilføjer:

”Vores medlemmer er aktive og engagerede, og diskussionerne om et ja eller et nej har været livlige. Men nu oplever jeg, at vi rykker sammen i bussen. Vi er enige om målet, og nu strides vi ikke om vejen derhen. Nu er vi i strejke, alle sammen, uanset om man er udtaget eller ej.”

Dansk Sygeplejeråd har udtaget ca. 5.300 sygeplejersker i kommuner og regioner til strejken, og et spørgsmål er, om det er nok – kommer det til at kunne mærkes?

”Det kigger vi selvfølgelig løbende på i hovedbestyrelsen. Men lad os nu se, om det ikke batter. De er nøje udvalgt for at ramme arbejdsgiverne hårdest muligt. Og vi må også kigge på, om vi kan justere på nogle andre ting. Sygeplejersker er meget dedikerede og tager f.eks. gerne ekstra vagter, hvis der er behov for det. Måske

skal vi til at tænke mere i, at forpligtelsen i ansættelsesforholdet tilhører den ansættelse, man har, og ikke andet,” siger hun.

Lønkomité er vejen til ligeløn

Erfaringen fra tidligere strejker er, at de ikke fører til store lønstigninger, især ikke på det offentlige område, og slet ikke, når man som sygeplejerskerne denne gang er alene om at strejke. Alle andre faggrupper har stemt ja til samme overenskomst, og analytikere peger på, at sygeplejerskerne derfor ikke skal forvente mere end det, de allerede har forkastet. Til det siger Grete Christensen:

”Vi har jo før haft konflikter, som er sluttet ved, at vi har forhandlet nogle nye løsninger på plads. Det kan jo lade sig gøre. Bolden ligger hos arbejdsgiverne nu. Nej’et må da gøre indtryk, især når man som arbejdsgiver kigger ind i en fremtid, hvor der allerede nu mangler rigtig mange sygeplejersker, som shopper rundt for at finde et sted med lidt højere løn eller bedre arbejdsvilkår,” siger Grete Christensen og uddyber:

”Her kan de med fordel tænke i at give sygeplejerskerne lidt højere løn, så de får lidt mere ro på den del og ikke skal bruge så mange ressourcer på at rekruttere forgæves eller oplære nye medarbejdere. Arbejdsgiverne og politikere bliver nødt til at gøre noget. Vores sundhedsvæsen kan ikke holde til det her.”

Et totalt opgør med sygeplejerskernes lønefterslæb kræver dog mere end en strejke, mener Grete Christensen:

”Jeg er stadig ikke i tvivl om, at lønstrukturkomitéen er den rigtige vej til et opgør med lønefterslæbet. Den danske aftalemodel er i sin grundsubstans rigtig god, vi bruger den hver dag ude på arbejdspladserne. Og vi ønsker jo heller ikke, at regeringen blander sig i vores strejke med et lovindgreb,” siger hun, men fastslår:

”Den danske aftalemodel kan ikke ændre på lønrelationerne mellem de forskellige faggrupper i den offentlige sektor og derfor heller ikke den indplacering sygeplejersker og andre kvindedominerede fag fik i 1969. Det er der ved at være bred enighed om. Det skal vi have gjort noget ved, og det er det, jeg mener, lønstrukturkomitéen kan.” ●

KONFLIKTEN *ER* SURT SHOW FOR REGERINGEN

Sygeplejerskernes strejke stiller KL og Danske Regioner i et ”djævelsk dilemma”, og det er ”surt show” for den socialdemokratiske regering, der gerne ville være venner med alle i fagbevægelsen og det offentlige, vurderer to politiske kommentatorer.

Tekst **MARIANNE BOM**

Det er ualmindeligt træls for KL, Danske Regioner og regeringen, at sommeren 2021 handler om utilfredse

sygeplejersker. Der er ikke noget, kommunerne og regionerne hellere ville have gjort under OK21 end at købe sig til fred. Og den socialdemokratiske mindretalsre-

gering er landet lige dér, hvor den planlagde ikke at være: midt i et opgør med offentligt ansatte efter et årti med tilbagevendende, dårlige vibrationer omkring overenskomstbordet.

Sådan lyder den korte version af chefredaktør Kristian Madsens og redaktør Søren Elkrog Friis’ analyser af, hvordan verden ser ud gennem arbejdsgivernes og regeringens briller i tredje uge af juni. Da temperaturerne udenfor endelig steg til behagelig sommervarme, og mundbindene kom af efter corona-tour de forcen, stemte sygeplejerskerne som den eneste faggruppe i de offentliges over-

” METTE FREDERIKSEN HAR LAGT ALT IND PÅ AT VÆRE DEN OFFENTLIGT ANSATTES BEDSTE VEN

KRISTIAN MADSEN,
chefredaktør for A4 Medier

enskomstforhandlinger nej til såvel parternes OK21-aftale som forligsmandens mæglingsskitse.

Kristian Madsen, chefredaktør for A4 Medier, kalder KL og Danske Regioners situation for et ”djævelsk dilemma”. Det er jo dem, der har det direkte ansvar for, at der er nok kompetente sygeplejersker på arbejde.

”Ud over at det jo aldrig er godt med utilfredse medarbejdere, så handler udfordringen for arbejdsgiverne primært om rekruttering. Risikoen for dem er nu, at det bliver endnu sværere at rekruttere sygeplejersker, og det djævelske dilemma er, at KL og især regionerne er klar over det. De vil hjertens gerne give alle de penge, de kan komme afsted med, til deres ansatte. Men det kræver, at de kan få dem af Finansministeriet, og det kan de ikke,” siger Kristian Madsen.

For KL og regionerne har OK21-forløbet være frustrerende, siger Søren Elkrog Friis, redaktør på netavisen Altinget:

”De har ikke nogen interesse i, at sygeplejerskerne går rundt og er mugne over deres løn og arbejdsforhold. Men de har ikke mulighed for at hælde en masse ekstra penge ud over sygeplejerskerne, og sygeplejerskerne er i

øvrigt allerede blevet en lille smule favoriseret på regionernes område i den aftale, som de stemte nej til,” siger Søren Elkrog Friis, og Kristian Madsen tilføjer:

”Problemet er, at hvis arbejdsgiverne giver ekstra penge til én gruppe i anerkendelse af, at det kan være med til at løse udfordringer med rekruttering og fastholdelse, så siger de andre faggrupper: ”Hvad så med os?””

Regeringen har mistet ”hellekortet”

”Sygeplejerskerne er klar over, at de ikke indhenter lønfortrækket fra Tjenestemandsguldsreformen i 1969 ved forhandlingsbordet. Derfor spillede de bolden ind på Christiansborg med en appel om at gøre op med reformen. Politisk er regeringen nu under pres fra flere partier, for hvem det er en ”gratis omgang” at love de kvindedominerede fag økonomisk genopretning for milliarder,” siger Søren Elkrog Friis og påpeger, at det jo er regeringen, der har ansvaret for statsfinansierne.

Den bold forsøgte regeringen at sparke væk, da den under forløbet i forligsinstitutionen nikkede ja til et forslag om en lønkomité fra Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH). Her skal arbejdsmarkedets parter analysere lønstrukturer og udstikke anbefalinger.

”Indtil nu har regeringen kunnet trække det her hellekort med en komité. Men det kort har de ikke længere, hvis det er dem, der skal ind og lave et regeringsind-

greb. Så er det dem, der skal stå på mål for, hvorfor 60.000 sygeplejerskers løn endte, som den gjorde,” siger Søren Elkrog Friis. ”Det er pest eller kolera for regeringen, for den har ikke nogen interesse i at lægge sig ud med sygeplejerskerne – og heller ikke med de andre grupper.”

Med et regeringsindgreb, der giver ekstra til sygeplejerskerne, vil regeringen blive uvenner med den øvrige fagbevægelse. Både de andre kvindedominerede fag og de privatansatte, for som Søren Elkrog Friis siger:

”Hvis man kører bus eller lastbil eller arbejder i industrien og ser på sygeplejerskers lønsedler, er det ikke sikkert, at man synes, at lønnen ser uretfærdigt lav ud.”

Charmeoffensiv i modvind

Når situationen for regeringen er ”surt show” denne sommer, er det fordi, socialdemokraterne virkelig har ønsket at genoprette et godt forhold med de offentligt ansatte og med fagbevægelsen. Den strategi får nu nemt nogle skrammer, vurderer Kristian Madsen.

”Mette Frederiksen har lagt alt ind på at være den offentligt ansattes bedste ven. Det har været hendes strategi at vende tilbage til de almindeligt offentlig ansatte ude i Købstadsdanmark, og det er indtil nu langt henad vejen lykkedes,” siger han.

Charmeoffensiven var nødvendig, fordi der var konflikt i 2008 og igen i 2013, hvor fagbevægelsen var rasende over, at Folketinget lovgav om lærernes arbejdstid. I 2018 var det tæt på konflikt, og Mette Frederiksen kom til at lægge sig ud med lønmodtagerne.

”Hun fik sådan lidt firkantet sagt, at OK18 skulle staten ikke blande sig i, og de kunne ikke få nogen ekstra penge af staten. ”Bom” sagde det, og så røg de socialdemokratiske meningsmålinger ned. Den aktuelle situation åbner en æske af socialdemokratiske mareridtsfortællinger om lærerlockout og socialdemokratiske regeringsindgreb. Dét er hendes problem. Hendes styrke er, at sygeplejerskerne står ret isoleret. Denne gang har hun ikke hele fagbevægelsen imod sig,” siger Kristian Madsen. ●

"Jeg forstår dem godt"

VEST-SIDEN ←

Tekst **HELLE LINDBERG** · Foto **MIKKEL BERG**

Lene Thirup
digital konsulent

Jeg ved ikke helt, hvad jeg synes. Som udgangspunkt mener jeg egentlig, at sygeplejersker får en fin løn sammenlignet med andre faggrupper. Omvendt har jeg også forståelse for, at det langt hen ad vejen er nogle ulidelige vilkår, de arbejder under. Jeg er bare ikke sikker på, at løsningen er at give dem mere i løn – det virker som et plaster på såret. Jeg synes, man i stedet skulle tage fat om nældens rod og prøve at reformere deres arbejdsforhold.

Annette Gils
håndværker

Jeg synes, det er godt. Det er på høje tid, at kvindefagene kommer med lønmæssigt. Der kommer heller ingen nye sygeplejersker, hvis de ikke får en ordentlig løn. Jeg arbejder selv i et typisk mandefag og synes ofte, at kvinders arbejde og kvindefag bliver devalueret. Måske er det fordi, vi er relativt nye på arbejdsmarkedet og ikke er vant til at kræve en ordentlig løn?

Maria Johansen
studerende

Det er rigtig fint, at de strejker. Jeg kan godt forstå det – jeg synes heller ikke, de bliver aflønnet godt nok i forhold til deres arbejde, og hvad de faktisk præsterer. Nogle gange bliver man også bare nødt til at råbe højt for at få det, som man vil have det. Jeg bakker dem helt sikkert op og håber, at de får mere i lønningsposen.

René Toustrup
kraftvarmeværksarbejder

Jeg synes ikke, det er godt, at de strejker. Jeg mener, at deres grundløn er okay i forhold til deres arbejdstider, og de får jo også genetillæg og diverse goder. Der findes mange andre jobs med de samme ulemper i hverdagen, hvor de får mindre i løn end sygeplejerskerne. Så kan det godt være, at der er stor forskel på lønnen for en nyuddannet og en sygeplejerske med anciennitet, men det er der også i andre faggrupper.

Henrik
pensioneret læge

Det er okay. Jeg tror helt sikkert på, at sygeplejerskerne har et lønefterslæb, som skal indhentes. Selvfølgelig er der så forskel på, hvad en sygeplejerske i en lægepraksis og en sygeplejerske på en akutmodtagelse tjener, men grundlæggende mener jeg, at det er fair, hvis de får noget mere i løn.

Jean-Pierre
socialpædagog

De har min fulde opbakning. Deres indsats under corona har været fremragende, og jeg synes, de fortjener at blive anerkendt for deres arbejde. Derfor er det også fint, at de strejker netop nu, imens pandemien står klart i folks hukommelse. Den vil blive bagatelliseret, som tiden går – og pludselig husker folk ikke længere, hvor vigtigt det er at have sygeplejersker.

Mange udtrykte opbakning og anerkendelse til sygeplejerskerne, mens enkelte var imod, da *Sygeplejersken* den 16.-17. juni spurgte tilfældige danskere i Kongens Have i København og på gågaden i Aarhus: ”Hvad tænker du om, at sygeplejerskerne skal strejke?”

ØST-SIDEN

Tekst **MARIA KLIT** · Fotograf **RIE NEUCHS**

Rie Sorgenfrei

34 år, jurist, København

Jeg kan sagtens forstå, at de vælger at strejke, og jeg synes, det er i orden. Især under pandemien har de skullet tage fra på et helt uhørt niveau, og det er helt på sin plads, at de får noget mere i løn.

Amanda Andersen

25 år, studerende, KU, Ringsted

Jeg forstår dem godt, og jeg synes helt klart, at de fortjener mere i løn. Det er et hårdt arbejde, og de slider sig op. Min mormor kender en sygeplejerske, der kun får lidt mere end mig i timen, og jeg er studentermedhjælper. Det er jo sindssygt.

Inessa Ulyanova

43 år, oversætter, Hellerup

Det er selvfølgelig problematisk, når en faggruppe, vi har så meget behov for, strejker. Men hvis ikke sygeplejerskerne skaber noget opmærksomhed omkring sig, så får de ikke noget ud af det.

Hvorfor skal de, der arbejder hårdst, have mindst? Lønnen er alt for lav, og de ville ikke strejke, hvis det ikke var absolut nødvendigt. Konflikten varer jo ikke evigt, men forhåbentlig ender den til sygeplejerskernes fordel.

Frederik Borum

23 år, lærerstuderende, Søborg

Sygeplejerskerne er med til at få hele sundhedsvæsenet til at køre rundt, og hvis de vil kæmpe, så skal de gøre det.

Det er kun retfærdigt, at de gerne vil have noget mere i løn. Jeg har selv familie, der arbejder i sundhedsvæsenet, så jeg forstår dem og bakker op!

Steen Jensen

68 år, pensioneret elektriker,

Fredensborg

Sygeplejerskerne er blevet forbigået flere gange, så jeg forstår dem godt. Man har længe talt om, at lønnen skulle reguleres ud i fremtiden, men det er endnu ikke sket. Nogle vil måske sige, at det er et dårligt tidspunkt at strejke på, men sådan er det bare. Jeg bakker fuldstændig op.

DANSKERNE BAKKER SYGEPLEJERSKERNE OP

44 pct. af danskerne støtter sygeplejerskernes strejke, og 17 pct. er imod. 35 pct. er hverken for eller imod. Det var status på strejkens første dag, ifølge en undersøgelse Epinion har lavet for DR.

Desuden er 58 pct. af befolkningen enige i, at sygeplejerskerne og andre faggrupper skal have mere i løn. 20 pct. er uenige.

TO DAGE TILBAGE

Det er tillidsrepræsentanterne, der får tingene til at hænge sammen under en strejke. De forhandler om nødberejdske og planlægger vagter for kollegerne under strejken. To dage før den går i gang, har de travlt på Odense Universitetshospital, hvor 23 afsnit lukker ned.

Tekst **MARIANNE BOM** · Foto **ROBERT WENGLER**

”**Så** rykker vi sammen i bussen.”

Det har tillidsrepræsentant Barbara Bendahl Schultz tænkt sig at sige hver dag under konflikten, når hun mødes med kollegerne i nødberejdske på afdeling Z, Plastikkirurgisk Afdeling på Odense Universitetshospital.

Men her i frokoststuen to dage før strejken går i gang er det en kollega, der tager opfordringen til sammenhold i sin mund. Hun har lige fortalt, hvordan familien må i sommerhus uden hende, fordi hun skal møde for nødberejdske i de uger, der skulle have været ferie.

”Men nu rykker vi sammen i bussen,” siger hun, og Barbara Bendahl Schultz svarer: ”Hvor er jeg glad for, at du tager det på den måde.” Og så griner de lidt omkring bordet af, at det med bussen allerede er blevet et slogan.

”Det kan jo også blive dejligt fredeligt at have hele huset for sig selv, når familien er på ferie,” lyder det ironisk fra en kollega, der i øvrigt lige vil spørge Barbara Bendahl Schultz, om det kan passe, at der i nødplanen står en stjerne ud for hendes navn på en dag, hvor hun har vagt.

”Betyder det ikke, at jeg er vikar for mig selv, hvis jeg bliver syg,” spørger hun og løfter øjenbrynene. Jo, erkender tillidsrepræsentanten.

”Dér har hende Barbara lavet en fejl. Det skal jeg nok se på.... øh, hvad er det nu, du hedder,” må hun så spørge, fordi hun til hverdag arbejder oppe på Plastikkirurgisk Afdelings sengeafsnit på 6. sal

og ikke her i operationsstuerne på 1. sal. Men hun er TR på begge etager.

Tre telefoner på en halv time

Inden for den seneste halve time er Barbara Bendahl Schultz blevet ringet op tre gange af den overlæge, der har ansvar for, at afdelingen udfører uopsættelige og livsvigtige operationer under konflikten. Han vil drøfte nogle patienter og høre, om tillidsrepræsentanten er enig i, at de er nødt til at åbne et ekstra lege på tirsdag.

”Det er hans lægefaglige beslutning, hvilke patienter, der har et uopsætteligt behov, men jeg er da utroligt glad for, at han inddrager mig. For ud over at det er mig, der skal indkalde personale, så skal jeg som TR protestere, hvis ledelsen begynder at løse opgaver, der godt kunne vente,” siger Barbara Bendahl Schultz.

En strejke skal jo kunne mærkes, så arbejdsgiverne kommer til forhandlingsbordet og tilbyder en bedre løn. Men som tillidsrepræsentant har Barbara Bendahl Schultz ansvar for, at kompetente kolleger møder op under operationslamperne til de patienter, der ikke kan vente. Hun må erkende, at den opgave kan være lidt svær at overskue, når hun ikke kender alle kollegernes faglige profiler. Til det får hun heldigvis hjælp af både afdelingssygeplejersken og kollegerne.

Hun ender med at nikke ja til at åbne et lege mere både på mandag og tirsdag, og det betyder, at hun skal huske at prikke to kolleger på skulderen og bede dem komme hver sin dag.

”Må jeg egentlig godt sige det til dem allerede i dag? Eller skal jeg vente, til strejken er i gang,” spørger hun diskret fællestillidsrepræsentant Kirsten Nikolajsen ude på gangen.

De to kører tæt parløb. Som FTR sparer Kirsten Nikolajsen og hendes FTR-suppleanter med alle de tillidsrepræsentanter, hvis 400 kolleger er udpeget til strejke. Og jo, Barbara Bendahl Schultz må gerne advisere kollegerne i dag.

Kirsten Nikolajsens øjne søger ned på venstre håndled, hvor et smart watch fortæller, at to tillidsrepræsentanter lige nu har brug for hende. Ledelsen i et afsnit på OUH Svendborg vil genåbne hele forhandlingen om nødberejdske, og i et andet afsnit er der ønske om at indkalde ekstra personale.

Blodtrykket er i ro

Det ser ikke ud til at få hendes blodtryk op. Hun har prøvet at være i konflikt før. Tilbage i 2008 var hun FTR-suppleant under den otte uger lange strejke, og i 2018 var hun som FTR dybt involveret i at planlægge nødberejdske for hele det store hospital, hvor regionen havde varslet total lockout. Den konflikt blev afværget i sidste øjeblik af en overenskomstaftale.

Da Dansk Sygeplejeråd den 21. april i år varslede strejke, var der derfor erfaringer at trække på for både ledelsen, HR, fællestillidsrepræsentanterne og forhandlerne fra DSR Kreds Syd Danmark. De gik i gang med at drøfte nødberejdske og havde

Alle vegne hvor FTR **Kirsten Nikolajsen** kommer hen, er der spørgsmål fra kollegerne. Her på gangen på plastikkirurgisk operationsafsnit vil TR **Barbara Bendahl Schultz** lige vide, hvornår hun må indkalde ekstravagter til nødberedskabet.

lært fra 2018, hvordan det gøres effektivt: Først holdt parterne separate møder og gjorde op, hvor mange sygeplejersker de hver især mente skulle være på arbejde dag, aften, nat og weekend i det konkrete afsnit. Så mødtes de til forhandling.

”I langt de fleste tilfælde stillede ledelsen rimelige krav,” siger Kirsten Nikolajsen. Men der var også ledelser, som ville have mere, end de kunne få. Ligesom der var krav fra sygeplejerskerne, som de ikke fik igennem. F.eks. aftalte de i 2018 betaling for at stå til rådighed ved sygdom. Det fik de ikke arbejdsgiverne med på i 2021.

Forventning om lang konflikt

I frokoststuen i operationsafsnit Z er der én sygeplejerske, der skal holde ferie helt som planlagt i år. Hun er ikke medlem af DSR og derfor ikke i konflikt. Kontingentet er for dyrt, mener hun.

Men hun vil – helt gratis – få glæde af de resultater, som fagforeningen kæmper sig frem til. Derfor skal det kunne mærkes, om man har valgt at være med i bussen eller ej, mener Barbara Bendahl Schultz. Når hun i den kommende tid hver dag dukker op for

at se til kollegerne, vil hun bede ikkemedlemmer om at forlade lokalet.

Hvor længe tror folkene omkring bordet, strejken vil vare?

”Hele sommeren,” lyder svaret fra flere af dem, der må udskyde ferien. En tilføjer med en gnist af galgenhumor:

”Men november er jo også en dejlig måned at holde fri.” ●

↑ Hvem skal vi indkalde til på tirsdag, når vi er nødt til at åbne et ekstra operationsleje? Tillidsmand **Barbara Bendahl Schultz** får hjælp af sygeplejerske **Helle Grube** til at justere nødberedskabet.

KAMPTALE I ODENSE

Lørdag den 19. juni holdt John Christensen, kredsformand i Dansk Sygeplejeråd, Kreds Syddanmark, kamptale for de sygeplejersker, der var mødt op i Odense centrum for at vise deres utilfredshed med lønnen.

Foto **CAMILLA ROSAGER WEBER**

DYT BÅT OPBAKNING

På Toldbod Plads i Aalborg stod rødklædte sygeplejersker i vejsiden og høstede opbakning i form af dyt og tilråb fra de forbigående biler. Og lidt derfra på Gammeltorv strålede kampgejsten og humøret om kap med solen hos de 200 sygeplejersker, der var mødt op – alle i anledning af første strejkedag den 19. juni.

Foto **CHRISTINA WINDAU HAY LUND**

SYGGEPLEJERSKER DEMONSTRERER FOR LIGELØN

Kamptaler, demonstrationer og kage til regionspolitikerne. Lige fra første strejkedag har rødklædte sygeplejersker været på gader og pladser landet over for at markere deres utilfredshed med både løn og lønefterslæb.

Foto NIKOLAI LINARES

85 PCT. KAGE

"Vi er mere værd", stod der med hvid glasur på den kage, som 150 sygeplejersker og Dansk Sygeplejeråd Kreds Syd-danmark overrakte til regionsrådspolitikerne forud for regionsrådsmødet i Vejle den 21. juni. Politikerne måtte dog undvære 15 pct. af kagen som symbol på sygeplejerskernes lønefterslæb. Der var god stemning og mange smil, men budskabet var ikke til at tage fejl af: Sygeplejersker skal have en højere løn.

Foto MARIA MØLGAARD BERG

DEMO I GÅGADER

"Jeg bliver helt rørt og får gåsehud på armene." Sådan lød det fra en af de mange sygeplejersker, der lørdag den 19. juni markerede første strejkedag ved at demonstrere i gågaderne i Holstebro, Viborg og Aarhus. Alle steder blev de mødt af klapsalver og massiv opbakning fra borgerne som her i Viborg.

Foto TABITA NYMAND PEDERSEN

På hjemmesiden dsr.dk/events kan du se, hvad der er af arrangementer i de forskellige kredse i forbindelse med strejken.

DE STREJKERAMTE

Dagkirurgi og ambulatorier udgør en stor del af de strejkeramte hospitalsafdelinger, mens bl.a. hjemmesygeplejen og plejecentre er ramt i kommunerne. Dyk ned i listen og se, hvor de 5.321 sygeplejersker, der er udtaget til strejke, arbejder. Og hvor de efter forhandling af nødberejdsninger er blevet undtaget.

Tekst **KRISTINE JUL ANDERSEN**

Sort = regional / Rød = kommunal / = undtaget

LISTEN ER OPDATERET DEN 21.06.2021

KREDS NORDJYLLAND

Thisted:

- Anæstesi
- Gynækologisk/Obstetriske
- Tværgående funktioner, Operationsafsnit
- Urinvejskirurgi, Ambulatorium
- Kirurgisk Ambulatorium
- Ortopædkirurgisk & Medicinsk sengeafsnit
- Medicinsk Ambulatorium
- Akutmodtagelse
- Afsnit for Operation, Tværgående funktioner
- Billeddiagnostisk Afsnit

Hobro:

- Sengeafsnit for Medicinske Sygdomme (M3 Rehabilitering)
- Sengeafsnit for Medicinske Sygdomme C (M1)
- Medicinsk Ambulatorium
- Mave- og Tarmkirurgi, Ambulatorium, Dagafsnit samt Operation
- Anæstesi

Farsø:

- Røntgenafdelingen
- Ortopædkirurgisk Afdeling O4
- Ortopædkirurgisk Afdeling, OP og Ambulatorium
- Anæstesi
- HjerTEAMBULATORIUM, Kardiologisk
- Medicinsk Afdeling, Dagafsnit

Frederikshavn:

- Ortopæd. Afd. Håndkirurgi
- Ortopædkirurgi, Sengeafsnit
- Billeddiagnostisk Afsnit

Hjørring:

- Administrationen

Aalborg Kommune:

- Ældreområde Nord Land, Gandrup
- Ældreområde Nord, Gabrielsværk
- Sygeplejeklinikkerne: Liselund, Lions Park, Gandrup, Gabrielsværk, Fjordparken og Toftegårdcentret
- Ældreområde Centrum, Øst og Øst Fyrkildevvej
- Sygeplejeklinikken Sundheds- og Kvarterhuset
- Ældreområdet Sydvest og Vest
- Annebergvej
- Akuttilbud
- Aneshave midlertidige boliger
- Tornhøjhaven Demenscenter
- Ældreområde Centrum, Gug Plejehjem
- Vagtcentralen
- Udskrivningsenhed
- Videnscenter for demens
- Sygepleje Sofiendalsvej
- Sygepleje Nibe
- Ældre og Sundhedsafdelingen, herunder Frit Valg, Team planlægning, udvikling og uddannelse, Plejeboligfunktion og Myndighedsafdelingen

KREDS MIDTJYLLAND

Randers:

- Dagkirurgisk afsnit
- Ortopædkirurgisk klinik
- Røntgen og Skanning

Viborg:

- Operation og Intensiv, Dagkirurgi

Silkeborg:

Center for Planlagt Kirurgi:

- Anæstesi
- Operation
- Ortopædkirurgi
- Dagkirurgi
- Friklinik

Aarhus:

- Dagkirurgi 1, 2, 3 og 4
- Bedøvelse og Operation 2, OP Ortopædkirurgi
- Ortopædkirurgi, Sengeafsnit 2 og 3
- Nyremedicinsk klinik og dagafsnit
- Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Klinik
- Infektionsmedicinsk Klinik
- Mave- og Tarmkirurgi, Endoskopi
- Blodbank og Immunologi

Herning:

Flyttekoordinatorer på følgende afdelinger:

- Anæstesiologisk Afdeling, Intensiv og OP
- Kirurgisk Afdeling, Endoskopi afsnittet
- Hjertesygdomme
- Medicinsk Afdeling
- Akutafdelingen
- Børn og Unge
- Gynækologisk-Obstetriske Afdeling
- Onkologisk Afdeling

Holstebro:

- Øjenafdelingen, Flyttekoordinator
- Ortopædkirurgisk Sengeafsnit O
- Ortopædkirurgisk Ambulatorium
- Øre-, Næse- og Halsafdelingen, inkl. flyttekoordinator
- Ortopædkirurgisk, Flyttekoordinator
- Urinvejskirurgisk, Flyttekoordinator

Horsens:

- Dagkirurgisk afdeling

Aarhus Kommune:

Magistraten for Børn og Unge:

- Alle arbejdspladser, herunder sundhedsplejen

Magistraten for Sociale Forhold og Beskæftigelse:

- Alkoholbehandling
- Job, udsatte og socialpsykiatri
- Center for botilbud: Hestehavevej, Kragelund og Haslekollegiet, Korsagergården/Provstebakken, Windsor på Sjællandsgade og Søndervangen
- Center for Mestring
- Mestringsvejlederne

Magistraten for Sundhed og Omsorg:

- Borgerkonsulenter i områderne Midtbyen, Nord, Marselisborg, Syd, Vest og Viby-Højbjerg
- Sundhed og Omsorgslinjen, kontinens-klyngen (Administrativ service)
- Akutteamet
- Natsygeplejen
- Udrednings- og Rehabiliteringsteamet
- Vikærgården, Udredningsenhederne og Rehabiliteringsenheden

Silkeborg Kommune:

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen:

- Staben (fordelt på fem adresser)
- Sygeplejersker i Tolbodgade/Them, herunder hjemmesygeplejen og gruppesygeplejersker i Them/Byrup og Ved Banen
- Sygeplejersker i Kjellerup, herunder hjemmesygeplejen, nat, Kjellerup Øst, dag, gruppesygeplejerske
- Sygeplejersker Alderlyst/Voel, herunder gruppesygeplejerske og hjemmesygeplejen
- Plejecentersektionen, herunder Malmhøj Plejecenter og Solgården Plejecenter

KREDS SYDDANMARK

Odense:

- B, Hjertemedicinsk Ambulatorium
- B, Kard.lab.
- C, Reumatologisk Amb./Daghospital
- J, Lungemedicinsk Ambulatorium
- K, Kæbekirurgisk
- KLU: Kvalitet og Forskning
- KLU: Uddannelse og Competence
- KLU: Innovation, Aktiv Patientstøtte
- M, Endokrinologisk Ambulatorium
- N5 og N4, Neurologisk Ambulatorium
- O Ortopædkirurgisk Ambulatorium
- Q, Infektionsmedicinsk Ambulatorium/Daghospital
- S, Ambulatorium/Daghospital for mave-tarmsygdomme ①
- V, COPA Opvågning (Anæstesiologisk Afdeling)
- Y1, Nyremedicinsk Ambulatorium
- Z, Operationsafsnit/Ambulatorium

Svendborg:

- N, Demensklínik Fyn
- M/FAM, Lungemedicinsk Ambulatorium
- M/FAM, MDKS, Kardiologisk Ambulatorium
- V, Dagkirurgisk operationsafsnit

Nyborg:

- M/FAM, Gastroenterologisk Ambulatorium

Kolding:

- KLU: Innovation, Aktiv Patientstøtte

Vejle (OUH):

- Regional Visitation
- Patientkontor

Vejle (Sygehus Lillebælt):

- Dagkirurgisk Afsnit under Ortopædkirurgisk afdeling

Vejle (Vejle Sygehus):

- Hjertemedicinsk Ambulatorium A540
- Medicinsk Ambulatorium med tilhørende dagafsnit
- Opvågning og Intermediærafsnit
- Ortopædkirurgisk Ambulatorium
- Øjenafdelingen, Operation og Ambulatorium

Brørup:

- BR Venekliniken

Esbjerg:

- AK-Kliniken, Klinisk diagnostisk område
- Gigt og Bindevæv Ambulatorium E4
- Hjerteambulatorium
- Kvindesygdomme Ambulatorium
- Kæbekirurgisk Ambulatorium
- Lungeambulatorium
- Mave og Tarm Ambulatorium, Kirurgisk
- Mave og Tarm Ambulatorium, Medicinsk
- Opvågning
- Ortopædkirurgisk Ambulatorium
- Planlagt kirurgi
- Urinvejskirurgisk Ambulatorium
- Øre-, Næse- og Hals Ambulatorium
- Nyreambulatorium
- Diabetes- og Hormon Ambulatorium
- Overvægtsambulatorium

Grindsted:

- Daghospital Grindsted

Kolding:

- Bedøvelse og Intensiv – Dagkirurgi
- Medicinsk Diabetes og Hormonsygdomme Ambulatorium
- Endoskopisk / Organkirurgisk Ambulatorium
- Hjerne- og Nervesygdomme Ambulatorium
- Kirurgisk Ambulatorium (ortopæd.)
- Kvindesygdomme Ambulatorium
- Medicinsk Nyreambulatorium
- Medicinske Ambulatorier (Gigt, Infektion, Knogleskørhed, Lunge, Mave-tarm, Ældre, Demens)

Middelfart:

- Rygkirurgisk Ambulatorium
- Rygmedicinsk Ambulatorium

Sønderborg:

- Dagkirurgi
- Øjensygdomme

Fredericia Kommune:

- Distrikterne: 6, 1, 3, 2 aften, 7 aften, 4 vest, 8 nat
- Hannerup Pleje- og Rehabiliteringscenter
- Plejecentrene Hybyhus, Madsbyhus, Othello, Stævnhøj, Øster, Rosenlunden og Ulleruphus
- Akutsygeplejersker
- Forebyggende sygeplejersker
- Palliationspsygeplejersker
- Sygeplejeklinikken
- Visitationen

Odense Kommune:

- Center for Sundhed og Forebyggelse
- Forløb Fysisk Funktionsnedsættelse: ①
- Dalumgruppen
- Munkebjerggruppen, Kalørgruppen, Næsbygruppen, Skibusgruppen, Sundhedsklinikkerne og Tagtækgruppen ①
- Forløb Vedvarende Sygdomsudvikling: ①
- Havebæk ①
- Hunderupgruppen, Mågebakkegruppen, Stadiongruppen dag og aften samt Øst 1 ①
- Handicapforvaltningen: ①
- Sct. Hansgruppen ①
- Myndighed Område 1, indgangen og Forløb Fysisk Funktionsnedsættelse
- Myndighed Område 2, Det specialiserede område
- Myndighed Område 2, Forløb Vedvarende Sygdomsudvikling
- Sundhed: Team forebyggelse (Opsøgende Ældre)
- Sundhed, Aktivitet og Træning, Forbyggende hjemmebesøg

Tønder Kommune:

- Myndighed og Visitation
- Den kommunale sygepleje: ①
- Team Toftlund
- Team Løgumkloster
- Team Skærbæk
- Team Tønder Øst
- Team Tønder Vest

KREDS SJÆLLAND

Slagelse:

- Anæstesiafsnit, Sterilcentral, Opvågningsafsnit
- Operationsafsnit
- Ambulatorie for Mave-Tarm Kirurgisk
- Afsnit for Ortopædkirurgi ①
- Ambulatorie for Ortopædkirurgi
- Afsnit for Lungesygdomme
- Afsnit for mave-tarm sygdomme

- Fælles ambulatorium for Mave-Tarm, Reumatologi og Lungesygdomme
- Afsnit for Hjertesygdomme 1 og 2 ①
- Ambulatorie for Hjertesygdomme
- Afsnit for Hormon- og Multisygdomme, Ambulatorie for Hormon- og Multisygdomme
- Afsnit for Geriatri G1 og G2
- Afsnit for Neurologi
- Fælles ambulatorie for Neurologi, Geriatri og hukommelsesklínik
- Ambulatorie for Gynækologi
- Radiologisk afsnit
- Administrative stab

Næstved:

- Sengeafsnit for planlagt ortopædkirurgi
- Ambulatorie for planlagt ortopædkirurgi
- Anæstesi, samedagskirurgisk afsnit (SDK)

Holbæk Kommune:

- Hjemmeplejen: Områderne Karl Refsvej, Mørkøv/Jyderup, Regstrup/Undløse, Svinninge, Ved Faugården, Stenhusvej, Nattevagten, Tølløse/Merløse og Orø
- Mårsø Centeret
- Plejecenter Samsøvej, Elmelunden og Stenhusbakken
- Specialisterne
- Forebyggelse og frivillighed
- Aktiv hele livet – Fagsekretariatet og Myndighed og Visitation
- Sundhedscenteret
- Sundhedsplejen, Læring og Trivsel
- * Hele aften- og natsygeplejen er undtaget og Ved Faugården. ①

Ringsted Kommune:

- Alle arbejdspladser under hjemmepleje, hjemmesygepleje og plejecentre
- Myndighedsenheden, Social- og sundhedscenter
- Børnecenter, sundhedsplejen
- Misbrugs- og Rådgivningscenter
- Social- og Sundhed
- * Plejecenter Knud Larvard er undtaget. ①

KREDS HOVEDSTADEN

Hvidovre:

- Ortopædkirurgisk Ambulatorium
- Dagkirurgisk Ambulatorium
- Endoskopi
- Gastromedicinsk Ambulatorium
- Gastrokirurgisk Ambulatorium
- Central opvågning

Glostrup:

- M43, Medicinsk Ambulatorium
- M22, Geriatrik Ambulatorium

Amager:

- Lunge Ambulatorium
- Endokrinologisk Ambulatorium

Bispebjerg:

- KOA: Abdominalkirurgisk operationsafsnit
- MOA: Ortopædkirurgisk operationsafsnit
- DS21+ S40: Dermatologisk afdeling og Videncenter for Sårheling, sengeafsnit
- D40 + D41 Dermatologisk Ambulatorium
- D51 Klinik for kønssygdomme
- N – Neurologisk Ambulatorium

Gentofte:

- Med. GE, Lungemedicinsk Ambulatorium
- Med. GE, Lungemedicinsk dagafsnit
- Anæstesi., GE, operationsafsnit
- Hud/Allergi, Hudsygdomme, Klinik 1
- Hud/Allergi, Allergisygdomme, Klinik 1
- Ortopædkirurgisk Ambulatorium

Herlev:

- Anæstesi, HE, Operationsafsnit 2
- Anæstesi, HE, Operationsafsnit 4
- Anæstesi, HE, Dagkirurgisk Afsnit
- Gastro., Kikkertundersøgelser
- Plastikkir. Opr. og Amb. Klinik 1
- Plastikkir. Sengeafsnit – Klinik 1

Rigshospitalet:

- 7046 ØNH Ambulatorium
- 2002 Kæbekirurgi
- Hukommelsesklínikken /6911
- Tværfagligt smertecenter/7612
- Patienthotellet
- PE amb/7562 (Hormon- og stofskiftesygdomme)
- P amb/2134 (Hjemmedialyse)
- 4071 Fertilitetsklínikken
- Thoraxkirurgisk Fast track intensiv 3043 ①
- Ortopæd./brandsår/plastik amb. 7036
- Plastikkirurgisk 6052 ①

Rigshospitalet Glostrup:

- Hele øjenafdelingen ①
- Videnscenter for Rygsygdomme og Reumatologi Dagshospital/10
- Videnscenter for Rygsygdomme og Reumatologi Rygkirurgisk
- Dansk Center for Søvnmédecin
- Karkirurgisk Ambulatorium

Bornholm:

- Operationsafsnit
- Medicinsk Ambulatorie

Hillerød:

- Anæstesi
- Gynækologisk, afsnittene 0121, 0122 og 0111 (visitation)
- 0871 – seng afd. (apopleksi) ①
- 0661 – seng afd. (Planlagt ortopædkirurgi)
- 0721/0731 Ortopædkirurgisk Ambulatorium
- Operationsgang

Frederiksberg Kommune:

- Hjemmeplejen område 10, 20 og 30
- Frederiksberg Døgn og Rehabiliteringen: Alle områder

Gladsaxe Kommune:

- Kildegården, Midlertidige pladser

Københavns Kommune:

- Udskrivningskoordineringen og pladsanvisning til MTO (midlertidigt ophold)
- Hjemmesygeplejen IBØ (Indre By/Østerbro), herunder forebyggere og kvalitetssygeplejersker *
- Sygeplejekoordineringen, Kbh Ø
- Hjemmesygeplejen VKV (Vesterbro/Kgs. Enghave/Valby) herunder forebyggere og kvalitetssygeplejersker *
- Sygeplejekoordineringen, Valby
- * Hele aften- og natsygeplejen er undtaget. ①

Hillerød Kommune:

- Sundhedscenteret, herunder den udkørende hjemmesygepleje, akutsygeplejen og sygeplejeklínikken
- Rehabiliteringsafdelingen
- Plejehjemmet Skanselyet
- Plejehjemmet Lions Park
- Ålholmehjemmet ①
- Sophienborg Plejecenter
- Plejecenter Bauneparken
- Plejecenter Skovhuset
- Sundhedsplejen
- Konsulenter

Halsnæs Kommune:

- Midlertidige pladser ①

• Dengang •

VACCINATION MOD TUBERKULOSE PÅ SKOLERNE

I mange år var tuberkulose en udbredt og dødelig sygdom i Danmark. Omkring år 1900 var sygdommen årsag til hvert syvende dødsfald i Danmark. Det var derfor et stort gennembrud, da der endelig kom både antibiotika til behandling og vaccination til forebyggelse af tuberkulose. Fra 1940'erne til 1980'erne foregik vaccinationen af børn på skolerne som på dette billede fra 1954, hvor skolesundhedsplejersken, der er diakonisse, assisterer skolelægen.

(tga)

Foto: DANSK SYGEPLEJEHISTORISK MUSEUM

Demokratiet arbejder i Dansk Sygeplejeråd

Til efteråret er der valg til kredsbestyrelserne og bestyrelsen i Lederforeningen. Kredsformænd, kreds næstformænd og alle bestyrelsesmedlemmer er på valg, ligesom formand/næstformand og bestyrelsesmedlemmer i Lederforeningen. Kredsbestyrelserne arbejder lokalt for at realisere vores formål og er samtidig medlemmernes talerør i kongressen, som er vores øverste myndighed.

Dansk Sygeplejeråds overenskomstforhandling, og hvad det fører til, er i sidste ende politik. Og i Dansk Sygeplejeråd er det de valgte medlemmer, som står for at lægge linjen for den politik. Seneste særdeles aktuelle eksempel er overenskomstsituationen, hvor både hovedbestyrelsen og kongressen har haft væsentlig indflydelse på forløbet.

Du har som aktivt medlem af Dansk Sygeplejeråd muligheden for at blive valgt, hvis du stiller op!

Valg til kongres og hovedbestyrelse

Kongressen består af alle medlemmer af de fem kredsbestyrelser, af repræsentanter fra de studerende og fra Lederforeningen og af Dansk Sygeplejeråds formandskab, som er formanden og de to næstformænd.

Hovedbestyrelsen består af de fem kredsformænd og fem 1.-kreds næstformænd, formanden for Lederforeningen, formanden for SLS samt formanden og de to næstformænd for Dansk Sygeplejeråd.

Stil op

Til efteråret har alle stemmeberettigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd mulighed for at stille op til alle posterne i kredsbestyrelserne og i Lederforeningen: kredsformand, kreds næstformand og bestyrelsesmedlemmer.

Det er med andre ord særdeles indflydelsesrige roller i organisationen, som alle medlemmer har mulighed for at træde ind i – udgangspunktet er, at det er lyst til at arbejde politisk for sygeplejerskers vilkår, der gælder.

Det centrale formandskab vælges i andre år end kredsbestyrelserne. Næste år er der valg til de to næstformandsposter, og i 2024 er der valg til formandsposten i Dansk Sygeplejeråd. Efter Dansk Sygeplejeråds love er det kun medlemmer af kongressen, som kan stille op til de centrale formandsposter.

”Den aktuelle situation med OK21 og strejken viser med al tydelighed, hvor vigtigt demokratiet er i DSR. Vi kan være uenige om mange ting, men vi er gode til at håndtere det, fordi vi har et bredt funderet demokrati. Her spiller kredsbestyrelserne og kongressen en stor betydning. Så jeg håber, at mange medlemmer har lyst til at engagere sig i valget til efteråret,” siger Grete Christensen, formand for Dansk Sygeplejeråd.

Læs mere på dsr.dk/stilop

1

At smitte sig med sygdom i håbet om at beskytte sig mod sygdommen har været et kendt princip i over 1.000 år. Men hvem var den første læge, som i moderne tid beskrev og systematiserede det at vaccinere?

- A.** Engelske Edward Jenner (1749-1823)
- B.** Indisk-engelske Ronald Ross (1857-1932).
- C.** Tyske Robert Koch (1843-1910)

2

Hvorfor fik lægen i spørgsmål 1 aldrig Nobelprisen i medicin?

- A.** Vaccinemodstandere i Nobelkomiteen nedlagde veto.
- B.** Modstanden fra især amerikanske videnskabsfolk gjorde udfaldet – pga. misundelse.
- C.** Nobelprisen var endnu ikke indstiftet på det tidspunkt.

3

En særlig erhvervsgruppe lod til at slippe mere helskindet fra at være smittet med kopper. Hvilken?

- A.** Fiskere – fordi de det meste af deres liv indåndede frisk, uforurenset havluft.
- B.** Malkepiger – fordi de var i kontakt med køer, som var smittet med kokopper.
- C.** Droschekuske – fordi de siddende højt på bukken sjældent kom i nærkontakt med andre.

4

Lægen i spørgsmål 1 testede sin hypotese om vaccination på en etisk ganske uforsvarlig måde. Hvordan?

- A.** Han tvang sin husbestyrerinde til at lade sig pøde.
- B.** En dreng i nabolaget blev podet uden forældrenes viden.
- C.** Han tilbød fattige landsbyboere et måltid mad, hvis de ville lade sig pøde.

[TESTEN]

ALLE TALER OM VACCINER

Tekst **HENRIK BOESEN**, journalist

Hele verden taler i øjeblikket om vaccination mod covid-19. Nogle vacciner er dømt ude, nogle vil ikke have den, de fleste vil gerne – og så er der alle dem, der aldrig får tilbuddet, fordi de bor i det forkerte land.

Test din generelle viden om vacciner her:

SE SVARENE PÅ SIDE

64

5

WHO har erklæret kopper for en udryddet sygdom på verdensplan. Hvornår skete det?

- A.** 1959
- B.** 1980
- C.** 2001

6

Har der i Danmark nogensinde været tvang i forhold til at lade sig vaccinere mod en sygdom?

- A.** Ja, alle i Danmark skal i dag være vaccineret mod difteri, tetanus og polio (Di-Te-Pol-vaccinen).
- B.** Nej.
- C.** Ja. Bl.a. i 1810 og årene frem skulle alle danskere lade sig vaccinere mod kopper. Undladelse medførte bødestraf.

7

Ud over kopper er en anden sygdommen på verdensplan jf. WHO tæt på at være udryddet gennem vaccination. Hvilken?

- A.** Polio
- B.** Ebola
- C.** Tuberkulose

8

Hvilken verdenskendt vaccine fremstiller den danske medicinalgigant Novo Nordisk?

- A.** Espragan – mod tuberkulose.
- B.** Firmaet er stoppet med fremstilling af vacciner.
- C.** Firmaet har aldrig fremstillet vacciner.

MÅ VI
KA
PÅ NET

BEDE OM MMERTONEN TET

Det kan få konsekvenser at ytre sig på digitale platforme. Også for sygeplejersker. Bl.a. blev en sygeplejerske offer for såkaldte trolde ved juletid sidste år. Og tonen på nettet kan også være barsk imellem sygeplejersker. Digital chikane og hård tone kan begge gå ud over ytringsfriheden, siger eksperter.

Tekst FREJA WEDENBORG og ANDREAS RASMUSSEN · Illustration ISTOCK/HANNE GRØNLUND

”JEG VAR BANGE FOR, AT DE VILLE

Da et uskyldigt billede fra en arbejdsdag på hospitalet gik viralt på Facebook, gik en gruppe coronaskeptikere til angreb på ”Anne”. De delte billeder af hendes hus, opsporede hende på arbejdet og sendte hende had-beskeder. I dag sidder oplevelsen stadig i hende.

Tekst **FREJA WEDENBORG**

En fredag eftermiddag tæt på jul 2020 er Anne på vej fra sit arbejde som sygeplejerske på et hospital på Sjælland. En af kollegerne på hendes afdeling er netop blevet ”prikket” til at skulle overføres til et coronaafsnit, og Anne og hendes kolleger har taget et billede, som de vil sende til kollegaen som en hilsen.

”Det er et billede, hvor vi står med nogle julehjerter i hånden, som vi har taget efter arbejdstid. Da jeg er på vej hjem, tænker jeg, at jeg vil lægge det op på min egen Facebook-væg og skrive noget om, hvordan situationen er på afdelingen,” fortæller Anne.

En af hendes Facebook-venner opfordrer hende til at gøre billedet delbart, og så går det stærkt. På bare ét døgn bliver det delt over 22.000 gange, og dagen efter ringer TV2 Lorry for at lave en historie om det.

”Det er helt vildt. Jeg har aldrig nogensinde prøvet sådan noget før. Men det vælter ind med opbakning og søde kommentarer, så det er jo bare positivt til at starte med,” siger Anne.

Hus og arbejdssted lagt op

Sådan bliver det dog ikke ved. Efterhånden som hendes opslag går viralt, begynder negative kommentarer også at poppe op i kommentarsporet. Og to dage efter går det helt galt.

Den kendte coronaskeptiker Flemming Blicher, der bl.a. har været med til at arrangere demonstrationer mod nedlukningen, skriver ud til sine godt 5.000 følgere på Facebook.

”Lige pludselig bliver jeg tagget i et opslag, hvor han skriver mit fulde navn og opfordrer sine følgere til at hjælpe med at opspore mig, fordi jeg ”spredde coronapropaganda”. Og så er der en masse af hans følgere, som begynder at skrive, at ”hende skal vi have fat i!” fortæller Anne.

Kommentarerne tager til, både i indbakken på Messenger og i kommentarsporet under hendes eget og Flemming Blichers opslag.

”Der bliver også lagt et billede op af mit hus, som de har taget fra min mands Facebook-profil sammen med en beskrivelse af, hvor i landet jeg bor. Der er også én, der skriver, at de har

fundet ud af, hvor jeg arbejder. Der bliver jeg rigtig bange, for jeg kan mærke, at de ville have fat i mig,” siger Anne.

Politiet: Få hemmelig adresse

Anne ringer til politiet for at anmelde sagen, og de opfordrer hende og familien til at lukke deres Facebook-profiler af, så det kun er deres venner på Facebook, der kan se dem. De opfordrer også Anne, hendes mand og børn og hendes mor, som har samme efternavn, til at få hemmelig adresse og telefonnummer.

”Det er virkelig ubehageligt at føle, at det på den måde går ud over min familie. Et er, hvad ham Flemming Blicher vil, men jeg vidste jo ikke, hvad alle hans følgere kunne finde på,” siger Anne.

Politiet lover at holde øje med Flemming Blicher og at køre forbi Annes hus, når de er i området. Der er kun to dage til jul, og indenfor forsøger Anne og hendes familie at komme i julestemning trods den anspændte situation.

”Men det påvirker mig rigtig me-

Hej [redacted],
Hvorfor spreder dig og dine kollegaer propaganda? I skriver at i er så presset på hospitalerne, grundet covid-19 og der altid er en kollega som græder. Men når jeg kigger på regionh.dk så er der blot 348 indlagte med covid-19, fordel over 9 hospitaler.

Flemming Blicher

1 d. · 🌐

Jeg er helt enig med [redacted]. Vi skal have fat i de læger og sygeplejersker der bliver ved med at holde hånden over regering og narrativ. De SKAL stilles til ansvar! Hellere nu, end bagefter.

Hjælp med at opspore [redacted] og stille hende til ansvar for at medvirke til denne frygtpropagande, og bede hende om beviser.

Opdatering 21/12 kl 22:50:

Jeg er på ingen måde ude på at true [redacted] med ovenstående kommentar. Hun skal lige som alle andre i sundhedssektoren, i journaliststanden og blandt politikerne (bl.a. Brostrøm, Mølbak, Okkels) stilles til ansvar via Notices of Liability og Ansvarsforkyndelser. Det er papirarbejde og ikke noget med at true. Vi er alle ansvarlige for vores handlinger, og da især nu hvor vores land er ved at vende vrangen udaf.

Opdatering 22/12 kl 10:50:

Jeg er blevet ringet op af Simon Boris fra BT, som åbenbart vil skrive om denne historie. Jeg forklarede at det var papirarbejdet (NoL og Noa) jeg hentydede til og han spurgte så om ikke jeg kunne have ændret i ordlyden ”opspore” i stedet for ”bare” at lave en opdatering. Det synes jeg ville vise at jeg prøver at skjule noget, men Simon mente at jeg så ikke tog det seriøst at sygeplejerske [redacted] kunne føle sig truet, hvis ikke jeg ændrede ordet ”opspore”. DERFOR, istedet for at ændre i den oprindelige tekst (så alle til stadighed kan se hvad jeg oprindeligt skrev) så vil jeg understrege at jeg på ingen måde opfordrer til at denne sygeplejerske skal føle sig truet som individ. Og jeg beklager hvis hun har følt sig truet. Jeg vil i stedet at hun skal føle sig ansvarlig for sine handlinger, og derfor vil der være en Ansvarspådragelse på vej til hende, når jeg har hendes detaljer, så jeg kan sende den til hende. Og hvis jeg kunne gøre opslaget om, så vil jeg i stedet have skrevet ”hjælp med at finde en adresse på [redacted]. så jeg kan sende en Ansvarspådragelse” i stedet for ”Hjælp med at opspore...”. Håber det giver alle tryghed for den fortsatte proces.

OPSØGE MIG OM NATTEN”

get. Jeg er bange, når det ringer på døren, bange, når vi skal sove om aftenen for at de vil opsøge os, og bange, hver gang jeg hører et pling fra min Messenger på telefonen,” siger hun.

Kort tid efter opslaget bliver Flemming Blicher anholdt. Han bliver dog løsladt igen, og sagen er i skrivende stund på vej i retten.

Et stykke tid efter anholdelsen stilner kommentarerne på Facebook af. I dag arbejder Anne med at lægge oplevelsen bag sig.

”Jeg er ikke bange på samme måde mere, og det er også blevet hverdag at gå på arbejde igen. Når det ringer på døren, kan det godt gippe i mig endnu, men jeg har ikke samme reaktion, når der tikker en besked ind på telefonen,” siger hun.

Slut med at kommentere

Hun er meget glad for den store opbakning, hun har mødt undervejs fra ledelse, kolleger og Dansk Sygeplejeråd, som tilbød hjælp med at anmelde chikanen til politiet.

Forløbet har dog ændret Annes måde at være på sociale medier på grundlæggende:

”Jeg har stadig min Facebook-profil helt lukket, så det kun er dem, jeg er venner med, der kan se den. Og så kommenterer jeg næsten aldrig på noget. Der kommer til at gå meget lang tid, før jeg har lyst til at skrive om mine arbejdsforhold igen, og jeg slettede jo også mit oprindelige opslag. Det gør mig egentlig lidt ked af det, for jeg står inde for hvert et ord, jeg skrev. Men det er ikke det værd, hvis det går ud over min families tryghed.” ☹

Anne er et opdigtet navn, som vi har kaldt sygeplejersken for at beskytte hendes identitet. Redaktionen kender hendes rigtige identitet.

EKSPERTER OM DIGITAL CHIKANE:
**MAN SKAL
IKKE STÅ
ALENE**

Digitale angreb kan få alvorlige konsekvenser i form af stress, angst og manglende lyst til at ytre sig. Støtte fra arbejdsplads og fagforening kan gøre en stor forskel.

Tekst **FREJA WEDENBORG**

En sygeplejerske blev lagt for had i coronaskeptiske grupper, så hun måtte have politibeskyttelse af sit hjem. En anden blev udpeget i en klage til arbejdspladsen. Og en tredje må tage en pause fra Twitter, når hendes faglighed bliver for hårdt angrebet.

Digital chikane er et alvorligt problem, og flere sygeplejersker fortæller i denne udgave af *Sygeplejersken*, at de oplever, at chikanen er eskaleret under coronakrisen.

Det kan have store konsekvenser at blive udsat for online had og chikane, fortæller Maia Kahlke Lorentzen, researcher i ekspertnetværket Cybernauterne.

”Det kan give stress, angstanfald, søvnløshed og tab af selvværd, og man kan risikere at skulle sygemeldes. Det kan også betyde, at man mister lysten til at udtale sig offentligt igen,” siger hun.

Maia Kahlke Lorentzen har skrevet bogen ’Kan Trolde Tømmes’ om såkaldt trolling-adfærd på nettet og underviser i selvforsvar mod digital chikane. Hun har også bemærket en skærpet tone i debatten under corona.

”Vi er i en krisesituation, hvor er der mange følelser på spil, og det får måske nogen, som ikke normalt ville ’trolle’ til at gøre det. Samtidig kan vi se et overlap mellem coronaskeptikere og vaccinemodstandere, som er et miljø, der allerede er kendt for den adfærd,” fortæller hun.

Maia Kahlke Lorentzen peger på, at de konspiratoriske og vaccinekritiske miljøer, som er særligt kendt for en hård tone på nettet, har et helt andet verdensbillede end de fleste danskere.

”Mange af de her mennesker er overbevist om, at de gør det rigtige. De mener, at corona ikke er så slem, og

10 GODE RÅD

FØR DU OPLEVER DIGITAL CHIKANE

1 Gå dine privatlivsindstillinger på sociale medier igennem. På Facebook kan du f.eks. tilpasse, om dine opslag, kontaktoplysninger, familiemedlemmer og venner skal være synlige for alle eller kun dine venner.

2 Gå dine venner på sociale medier igennem, så du er sikker på, at det er nogen, du kender.

NÅR DU OPLEVER DIGITAL CHIKANE

3 Tag screenshots af alle ubehagelige kommentarer og beskeder.

4 Anmeld ubehagelige og grænseoverskridende kommentarer og beskeder til platformen, og slet dem herefter. Blokér særligt insisterende trolde, så de ikke kan kommentere på dine opslag mere.

5 Overvej at gøre din profil privat, så kun dine venner kan se opslag og oplysninger.

6 Overvej at få navne- og adressebeskyttelse via borger.dk. Det kan også være relevant for samboende og familiemedlemmer, hvis I deler et usædvanligt efternavn.

7 Overvej at slukke telefon og computer og lægge dem helt fra dig for at få en pause, eller få venner eller familie til at hjælpe med at tjekke dine sociale medier for en tid.

8 Kontakt din arbejdsplads. Du har ret til hjælp og støtte til at håndtere situationen. Hvis du ikke oplever at få den støtte, du har krav på, bør du gå til din tillidsrepræsentant eller fagforening.

9 Anmeld trusler og chikane til politiet på telefon 114 eller via politi.dk/anmeld. Klik f.eks. på chikane og stalking – det er ikke så vigtigt, hvilket felt, du registrerer din anmeldelse under, politiet kontakter dig uanset, når de har modtaget anmeldelsen.

10 Træk vejret. Digital chikane er enormt ubehageligt, men det bliver meget sjældent fysisk, og det går over. Så længe du får hjælp og støtte, skal du nok komme igennem det.

"DU HAR BLOD PÅ HÆNDERNE"

Freja Wirlander oplever, at tonen på sociale medier er blevet markant hårdere under coronakrisen.

Tekst **FREJA WEDENBORG**

For Freja Wirlander, der er sygeplejerske på Hvidovre Akutmodtagelse, er det et spørgsmål om ytringsfrihed at kunne fortælle om sit arbejde på Twitter.

"Jeg kan f.eks. finde på at tweete en kommentar om, hvordan min hverdag har været eller forklare, hvad der ligger bag covid-tallene," siger hun.

Alligevel har hun måttet spørge sig selv, om det er for hårdt.

"Her under corona er tonen virkelig blevet hårdere. Det er, som om

mange går efter sundhedspersonalet, fordi vi bliver et symbol på myndighederne og nedlukningen," siger Freja Wirlander.

Hun har f.eks. oplevet at få hårde kommentarer, når hun har tweetet om, hvorfor det er vigtigt at overholde myndighedernes anbefalinger eller om, at de har travlt på afdelingen.

"Jeg får at vide, at jeg er svag eller ikke "voksen nok til mit arbejde" og at jeg "deler fake news". Der var også én, der skrev, at jeg har blod på hænderne. Den slags angreb oplevede jeg ikke før corona," fortæller Freja Wirlander.

Den skærpede tone har gjort, at Freja Wirlander oftere må lægge de sociale medier fra sig for at få det på afstand.

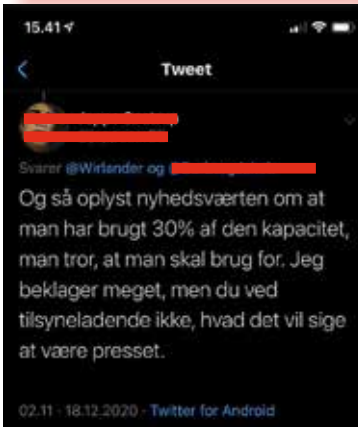
"Der er dage, hvor jeg er nødt til at trække mig fra Twitter, fordi det bliver for personligt, især når de går efter min faglighed. Det er, som om vores oplevelser fra frontlinjen bliver helt ligegyldige, fordi de ikke passer med det verdensbillede, de mest aggressive coronadebattører har," siger hun.

Freja Wirlander regner dog med at blive ved med at deltage i debatten:

"Der har altid været en tradition for, at vi sygeplejersker blander os i debatten om vores arbejdskultur og fortæller, hvordan hverdagen er. Det synes jeg er en vigtig stemme." ●

"Der er dage, hvor jeg er nødt til at trække mig fra Twitter."

FREJA WIRLANDER

at det handler om at få kontrol med os og underminere vores frihedsrettigheder. Når de så ser frontberetninger fra sygeplejersker, der clasher med deres virkelighedsopfattelse, går de efter sygeplejerskerne,” forklarer hun.

Søg hjælp

Maia Kahlke Lorentzen understreger, at det vigtigste man kan gøre, når man bliver ramt af et troldeangreb, er at bede om hjælp.

”Det kan føles ekstremt ensomt at sidde med en masse had fra alle mulige mennesker, der ikke kender én, så det er rigtig vigtigt at dele det med nogen og få hjælp. Det kan være venner, familie, arbejdspladsen, fagforeningen eller politiet alt efter situationen,” siger hun.

Det er Miriam Michaelsen helt enig i. Hun er advokat hos Njord Law Firm med speciale i digitale krænkelser og formand for foreningen Digitalt Ansvar.

”Det kan være en svært at definere en grænse for, hvor meget man skal finde sig i. Men hvis man kan mærke, at det man oplever, går ind og rammer én, skal man sige fra og bede om hjælp. Det har man ret til. Vi skal væk fra holdningen om, at man skal kunne klare mosten alene,” siger hun.

Miriam Michaelsen påpeger, at hvis man bliver udsat for trusler og chikane online, har man ret til at få hjælp:

”Hvis der er tale om overtrædelser af straffeloven som f.eks. trusler, ulovlig deling af billeder og meddelelser om andre, skal man anmelde det til politiet. Så har man ret til at få hjælp og beskyttelse og til, at de efterforsker sagen.”

Arbejdsgiver har pligt til at hjælpe

Miriam Michaelsen forklarer, at selvom den digitale chikane sker i ens fritid, så har arbejdsgiveren pligt til at hjælpe.

”Arbejdsmiljøloven fastslår klart, at arbejdsgiveren har et ansvar, også ift. arbejdsrelateret vold og chikane, som finder sted uden for arbejdstiden. Hvis du bliver angrebet pga. dit arbejde, fordi du f.eks. bruger din ytringsfrihed til at fortælle om dit arbejdsmiljø på sociale medier, så har arbejdsgiveren et ansvar for at hjælpe,” siger advokaten.

Hvis man kan mærke, at det man oplever, går ind og rammer én, skal man sige fra og bede om hjælp.

MIRIAM MICHAELSEN, ADVOKAT

Du kan tage rigtig meget skrald, hvis du har følelsen af, at det, du bliver udsat for, ikke er acceptabelt, og at der er nogen, der hjælper dig igennem det.

MIRIAM MICHAELSEN, ADVOKAT

Arbejdsgiverens ansvar handler især om at hjælpe og vejlede medarbejderen om, hvordan situationen kan håndteres. I nogle sager kan det også handle om hjælp til at anmelde chikane til politiet og sikre mulighed for psykologhjælp eller sygemelding.

Også fagforeningen kan spille en vigtig rolle, påpeger hun.

”Når man oplever det her, har man brug for, at der er nogle andre, der træder ind som et skjold. Hvis dem, der truer, pludselig forstår, at de ikke bare står over for en enkelt sygeplejerske, men over for en ledelse eller et forbund, som ikke vil acceptere deres adfærd, så holder de meget ofte op med at chikanere. Samtidig betyder det, at det enkelte individ ikke føler sig alene,” siger Miriam Michaelsen.

Det er helt afgørende for at komme godt igennem chikane, uddyber hun:

”Du kan tage rigtig meget skrald, hvis du har følelsen af, at det, du bliver udsat for, ikke er acceptabelt, og at der er nogen, der hjælper dig igennem det.”

Fagforeningen skal støtte

Også Maia Kahlke Lorentzen peger på, at fagforeninger har en vigtig rolle at spille, når medlemmerne skal beskyttes mod digital chikane.

”Man skal vide, hvor man henvender sig, når chikane sker. Nogle fagforeninger har også hjulpet medlemmerne med at organisere selvhjælpsgrupper på Facebook, hvor man kan få støtte og opbakning fra andre, der har oplevet det samme. Andre tilbyder hjælp til digital sikkerhed,” siger hun.

Hos Dansk Sygeplejeråd er næstformand Anni Pilgaard enig i, at medlemmerne ikke skal stå alene over for internettets trolde.

”Hvis man så ikke oplever, at man får den støtte, man har krav på hos arbejdsgiveren, må man gå til sin tillidsrepræsentant eller kreds i Dansk Sygeplejeråd og få hjælp til at slå i bordet. Chikane skal under ingen omstændigheder accepteres,” siger hun.

Dansk Sygeplejeråd hjalp i december et medlem med at politianmelde en meget grov sag om netop digital chikane.

Anni Pilgaard er åben over for idéen om mere hjælp til medlemmer, der bliver udsat for digital chikane.

”På sigt tror jeg, det vil være relevant med en art beredskab. Det er selvfølgelig også et spørgsmål om ressourcer, men det kan også være noget, man kan gøre i fællesskab med de andre faglige organisationer, for jeg tror det er noget, vi alle sammen møder. Men det er bestemt et ansvar, vi må tage på os i fagbevægelsen,” siger hun.

Man skal turde ytre sig

Med de store konsekvenser af digital chikane er det måske nærliggende at tænke, at man jo bare kan lade være med at deltage i debatten på sociale medier. Men det vil være ærgerligt, mener Maia Kahlke Lorentzen.

”Så vil vi gå glip af nogle vigtige vidnesbyrd fra frontlinjen af sundhedsarbejde i den krisesituation, som vi står i. Det er ikke godt for nogen,” siger hun.

Hvis du bliver angrebet pga. dit arbejde, fordi du f.eks. bruger din ytringsfrihed til at fortælle om dit arbejdsmiljø på sociale medier, så har arbejdsgiveren et ansvar for at hjælpe.

MIRIAM MICHAELSEN, ADVOKAT

Advokat Miriam Michaelsen bakker op:

”Vi er jo nødt til at beskytte ytringsfriheden. Det skal være sådan, at man kan deltage i den offentlige debat uden at frygte at blive angrebet.” ●

TJEK PRIVATLIVSINDSTILLINGERNE OG DOKUMENTÉR

Man kan selv gøre en del for at beskytte sig mod troldene ifølge forfatter til bogen 'Kan Trold Tæmmes', Maia Kahlke Lorentzen. Meget af det begynder allerede, inden der opstår et problem.

”Man kan f.eks. gå sine konti på sociale medier og privatlivsindstillinger igennem og tjekke, hvor meget der er offentligt tilgængeligt,” siger hun.

Når man så bliver udsat for et egentligt angreb, er det vigtigt at dokumentere og anmelde.

”Man skal tage screenshots af de ubehagelige og truende beskeder, så man har dem, hvis man f.eks. skal anmelde det til politiet. Derefter bør man anmelde dem til selve platformen for chikane,” siger Maia Kahlke Lorentzen.

Hun anbefaler ikke, at man går ind i en diskussion, hvis der er tale om et decideret troldangreb.

”Det kræver i hvert fald virkelig meget stamina at gøre. Man kan i stedet overveje at lave en samlet udtalelse, hvor man afviser nogle af tingene, og så ellers lægge det fra sig. Ellers kan det blive en endeløs mølle,” siger hun.

Udover politiet og fagforeningen kan der også være god støtte at hente hos venner og familie, siger Maia Kahlke Lorentzen:

”Det kan være, at nogle gode venner kan hjælpe med at tjekke ens sociale medier og med at anmelde tingene, så man får det lidt på afstand. Det kan også være en idé at lukke midlertidigt ned for sine sociale profiler ved at gøre dem private, så det man skriver ikke er offentligt.” ●

INTERNETTETS TROLDE

Trolde på nettet, eller trolls, kommer egentlig af det engelske ord trolling, en fiskeriteknik, hvor liner med madding trækkes gennem vandet for at lokke fisk til. Det dækker over alt fra, når enkelt-individer poster grove kommentarer i håb om at fremprovokere en reaktion på sociale medier, til koordinerede digitale hadkampagner mod grupper eller personer i den offentlige debat.

”KAN SÅDAN EN SMATSO SOM METTE VÆRE SYGEPLEJERSKE VED JER?”

Da Mette Vestergaard Jørgensen kommenterer på en avisartikel på Facebook, forestiller hun sig ikke, at det vil ende med en ubehagelig samtale med hendes oversygeplejerske.

Tekst **FREJA WEDENBORG**

Mette Vestergaard Jørgensen, sygeplejerske på Odense Universitetshospital, deltog kort før nytår i en debat i et kommentarspor på Facebook under en artikel fra JydskeVestkysten. Her bliver hun med egne ord fanget ind af en ”trod”.

”Han skriver noget med, at vi ikke passer ordentligt på patienterne og ikke går med maske, og så svarer jeg, at det ikke er rigtigt. Så tænker jeg ikke mere over det, indtil det begynder at bippe ind, fordi han skriver til mig i kommentarsporet,” fortæller Mette Vestergaard Jørgensen.

Personen i Facebook-tråden, som hun ikke kender i forvejen, bliver ved at stille spørgsmål og tage Mette Vestergaard Jørgensen.

”Jeg svarer, og på den måde kan man måske godt sige, at vi hidser hinanden lidt op. Men han bliver mere og mere ubehagelig og slutter med at skrive, at han vil klage til min ledelse,” siger hun.

Mundkurv på

Nogle dage senere får Mette Vestergaard Jørgensen besøg på sin afdeling af oversygeplejersken. Hun viser en mail, der er blevet sendt til hospitalet om hende. ”Kan sådan en smatso som Mette Vestergaard Jørgensen være sygeplejerske ved jer?” står der bl.a.

”Og så siger hun faktisk til mig, at jeg bør tie stille på Facebook, fordi det vil gøre det hele meget lettere for både mig og hende,” fortæller Mette Vestergaard Jørgensen.

Beskeden overrasker Mette Vestergaard Jørgensen.

”Hun er jo faktisk ved at give mig mundkurv på, selvom jeg ikke havde sagt noget, der handlede om hospitalet eller min afde-

ling, og er i min fulde ret til at deltage i debatten. Det bliver jeg ret rystet over,” fortæller hun.

Mette Vestergaard Jørgensen ville i stedet ønske, at hun havde mødt opbakning fra arbejdspladsen.

”Der er simpelthen brug for noget mere forståelse i ledelserne for, hvordan debatten er i dag. For hvis ikke der bliver sagt fra, når vi bliver truet, så får det jo lov at eskalere,” siger hun.

Fra: [redacted]
Sendt: 30. december 2020 15:36
Til: Kontakt OUH <ouh.kontakt@rsyd.dk>
Emne: ??

Jeg er i en debat med en af jeres uduelige medarbejdere en sygeplejerske Mette Vestergaard Jørgensen ang ham den kræftsyrge der blev smittet med Corona af sygeplejersker eller læger ved jer , hvor i nægtet at tag mundbind eller handsker på
Hun skriver direkte og hvad så han kunne bare ha nægtet at tag imod behandling fra lægerne og sygeplejerskerne
Hvordan fanden kan så en smatso som Mette Vestergaard Jørgensen være sygeplejerske ved jer

Petersen:

”Jeg er enormt ærgerlig over, at der er en sygeplejerske, der ikke kan ytre sig som privatperson på Facebook uden at blive svinet til. Der er ingen tvivl om, at alle medarbejdere har retten til at ytre sig på de sociale medier, hvis de overholder tavshedspligten. De har selvfølgelig retten til at sige deres mening, men ligesom vi ikke kan blande os i retten til at ytre sig, kan vi heller ikke fungere som bolværk mod den grænseoverskridende opførsel, der jo desværre er meget af på de sociale medier.”

”Oversygeplejersken siger til mig, at jeg bør tie stille på Facebook, fordi det vil gøre det hele meget lettere.”

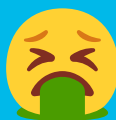
METTE VESTERGAARD JØRGENSEN

Ledelse kan ikke være bolværk

Selv har hun ikke deltaget i debatter på Facebook om sine arbejdsforhold siden hændelsen. Men det kommer hun til igen, lover Mette Vestergaard Jørgensen:

”Det er vigtigt, at vi som sygeplejersker også kan deltage i den offentlige debat. Ellers er der jo aldrig nogen, der forstår, hvordan vores arbejdsforhold er.”

Sygeplejersken har foreholdt Odense Universitetshospital kritikken fra Mette Vestergaard Jørgensen. Vi har modtaget dette svar på mail fra sygeplejefaglig direktør Mathilde Schmidt-

HÅRD TONE - OGSÅ MELLEM SYGEPLEJERSKER

Tonen i den offentlige debat kan være rå, og den påvirker også, hvordan sygeplejersker taler til hinanden på nettet, fortæller flere Facebook-moderatorer. Især overenskomst og medlemskab bringer sindene i kog. Og nogle mister helt modet til at ytre sig.

Tekst **ANDREAS RASMUSSEN** · Foto **MICHAEL DROST-HANSEN** og **MIKKEL BERG PEDERSEN**

Jeg synes, det er Så ærgerligt, at mange af jer, der stemmer nej, ikke respekterer dem, der stemmer ja. Det er som om, man så er usolidarisk og ligeglad. Der er rigtig mange ja-stemmer - de har bare ikke behov for at ytre sig på de sociale medier hele tiden. Jeg synes tonen er blevet skinger, og der er ikke plads til vores forskellige holdninger.«

Sådan skrev en sygeplejerske den 28. maj i Facebook-gruppen 'Jeg er sygeplejerske', hvor næsten 30.000 danske sygeplejersker deler erfaringer og oplevelser fra sygeplejefaget.

Hendes oplevelse er ikke unik. 88 pct. af danskerne sagde i en undersøgelse, som analyseinstituttet Wilke lavede for teleselskabet Call Me i 2018, at tonen på nettet er for hård, hvilket ifølge undersøgelsen får seks ud af 10 danskere til at afholde sig fra at deltage i debatten.

Og sygeplejerskerne går ikke fri af forråelsen i den offentlige debat. Den hårde tone rammer nemlig også, når sygeplejersker diskuterer med hinanden i de store faglige Facebook-grupper. Det resulterer i, at nogle sygeplejersker helt trækker sig fra debatten.

Højlydte synspunkter

Hvis du går ind på en tilfældig hospitalsafdeling og spørger en tilfældig sygeplejerske, om hun er medlem af Face-

book-gruppen 'Jeg er sygeplejerske', er der næsten lige så stor chance for et ja som for et nej. Lisbeth Bavnsgaard er tovholder på gruppen, der har eksisteret i snart 15 år. Hun er enig i, at tonen afholder nogle sygeplejersker fra at deltage.

I februar i år skrev hun som administrator et længere opslag i gruppen, hvor det bl.a. lød:

"Gruppen her har haft voksevæk i mange år, men har fundet sit leje med et medlemstal, der svarer til byer som Hillerød, Sønderborg, Svendborg eller Holbæk. (...) Det er vigtige diskussioner og kritik, men desværre ender de ofte i at nogle meget få medlemmer bruger meget plads på at advokere (ind i mellem meget højlydt) for netop deres synspunkt uden interesse for en egentlig dialog. Til gengæld "fylder" de meget i gruppens feed, og nogle oplever, at tonen bliver så skarp, at de ikke kan eller vil deltage."

Det politiske fylder meget

Den hårde tone er dog langt fra det, der fylder mest, når Lisbeth Bavnsgaard fortæller om gruppen.

"Det er en helt fantastisk mulighed for at mødes og kunne dele viden med andre sygeplejersker på kryds og tværs, uden at det er fagsnævert eller fagforeningsnævert. Der er ting, som jeg ikke ville have anet om andre sygeplejerskers specialer, hvis ikke gruppen fandtes," siger hun.

↑ "Generelt har vi en god tone i 'Jeg er sygeplejerske'-gruppen, men der kan være tidspunkter, hvor vi hoster venligt og husker på, at vi kan ikke være enige allesammen, og at det skal der være plads til inden for rammerne af grundloven og sundhedsloven," siger **Lisbeth Bavnsgaard**.

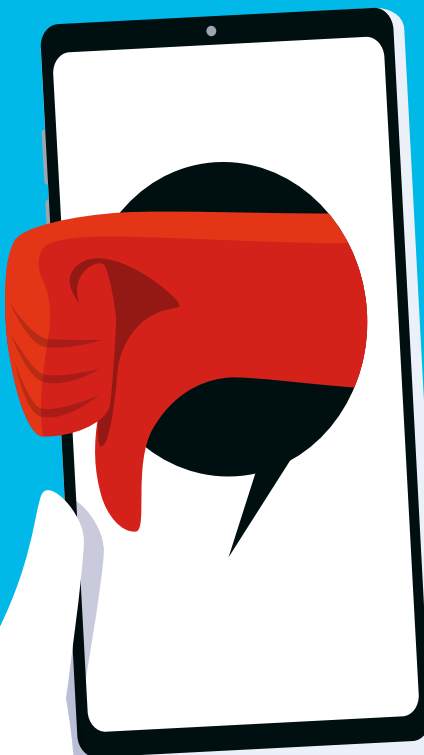
I starten kunne enhver melde sig ind i gruppen, men i dag sorterer administratorgruppen folk fra, der ikke har et autorisationsnummer eller en studiemailadresse fra sygeplejerskeuddannelserne. Samtidig har indholdet også ændret sig.

"Vi havde tidligere mange spørgsmål om sygdom og symptomer. De bliver nu sendt andre steder hen. I stedet fylder det politiske meget, f.eks. hele diskussionen om Tjenestemandsureformen," lyder det fra Lisbeth Bavnsgaard.

"Generelt har vi en god tone i gruppen, men der kan være tidspunkter, hvor vi hoster venligt og husker på, at den her gruppe er større end Holbæk by, så vi kan ikke være enige allesammen, og det skal der være plads til inden for rammerne af grundloven og sundhedsloven."

To lejre i OK21

Marietta Annie Petersen er en anden af dem, der har fingeren på pulsen, når det kommer til debatten

blandt sygeplejersker. Hun er grundlægger og administrator i Facebook-gruppen 'Sygeplejersker er mere værd', der på rekordtid har samlet over 20.000 medlemmer.

"Når der ikke er overenskomstforhandlinger, så er stemningen god. Faktisk synes jeg, at vi for det meste har formået at skabe en god, konstruktiv debat, hvor man mest kommer med ordentlige indspark, der bidrager," siger hun og uddyber:

"Det er kørt lidt af sporet ift. OK21, hvor der er mange følelser i spil. Så bliver tonen en lidt anden. Der er en del, der har sagt, at de ikke har haft lyst til at ytre sig om, hvad de ville stemme, for hvis man støttede et nej, fik man at vide, at man "ikke støttede fællesskabet". Og hvis man stemte ja, fik man at vide, at man "ikke støttede kampen". Der opstod to lejre."

Heftig debat om lønkomité

Hun tilføjer, at også mæglingforslaget om en lønkomité har ført til krasse diskussioner:

”

Mæglingsforslaget har bragt mange følelser i spil. Nogle har givet slip på selvkontrollen, mens andre har trukket sig fra debatten, fordi tonen er blevet mere ubarmhjertig.

MARIETTA ANNIE PETERSEN

↑ Når vi internt i 'Sygeplejersker er mere værd' giver hinanden redskaber og viden, så får vi også mere mod på at deltage i den offentlige debat, fordi vi har argumenterne på plads, siger **Marietta Annie Petersen**.

”Siden mæglingsforslaget så dagens lys, har der været mange følelser i spil. Det har givet anledning til heftig debat, som ikke altid har været lige respektfuld. Forsøg på at moderere har også afstedkommet følelsesmæssige reaktioner. Nogle har givet slip på selvkontrollen og deltager i debatterne for fuld udblæsning, mens andre har trukket sig fra debatten, fordi tonen er blevet mere ubarmhjertig,” siger Marietta Annie Petersen.

Marietta Annie Petersen har en række ordstyrere, der hjælper hende med at løse konflikter i gruppen.

”Nogle gange åbner jeg selv munden og siger, at vi skal tilbage på sporet. Vi prøver at gyde olie på vandene og skabe ro. Men vi modererer ikke voldsomt meget. Hvis du trækker de vildeste OK21-konflikter ud, så er det et mere sobert og rummeligt forum end andre steder på sociale medier. Der er konstruktivitet og en vilje til at lytte,” siger hun.

Argumenter finpudses

Selvom der er medlemmer af gruppen, der trækker følehornene til sig, når stemningen bliver ubehagelig, så er gruppen også med til at forberede sygeplejerskerne på at deltage i den offentlige debat.

”Der er helt klart sygeplejersker, der holder sig fra at deltage i debatten pga. tonen. Men når vi internt i Facebook-gruppen formår at give hinanden redskaber, værktø-

jer og viden, så har man mere mod på at begive sig ind i debatten offentligt, fordi man har argumenterne på plads. Vi giver dem nogle redskaber til at turde. Det er lettere at argumentere offentligt, når man debatterer med faglig viden og kilder. Jeg tror, det er derfor, man ser, at flere sygeplejersker kommer på banen,” lyder Marietta Annie Petersens vurdering.

Personhetz om medlemskab

Ligesom Lisbeth Bavnsgaard fortæller Marietta Annie Petersen, at især diskussioner om Dansk Sygeplejeråd kan få bølgerne til at gå højt.

”Der går nemt meget personhetz i det. Om man er medlem af DSR eller ej bliver hurtigt afgørende for ens tilgang til debatten. Det får sindene i kog og kan være rod til konflikt,” siger hun.

Hun forklarer, at det især er, når modsætningerne mødes, at det er vigtigt at sætte ind som moderator i gruppen:

”Folk er gode til at referere til gruppens regler og gruppens ånd: At vi skal stå sammen og ikke skabe konflikt. Det mantra synes jeg, at mange prøver at videreføre. Vi er blevet gode til at sige til hinanden, at vi skal gå efter bolden, og at vi vil det samme. Vi skal samle os på tværs, uanset om man er medlem af fagforeningen eller ej, for vi er allesammen sygeplejersker.” ●

FORSKER:

DEMOKRATISK PROBLEM

Når nogle fravælger at tage del i debatten, fordi de er bange for at få hældt en skidtspand ud over sig, så er det et demokratisk tab, mener ekspert. Men man må rumme uenighed, mener han.

Tekst **ANDREAS RASMUSSEN** Illustration **ISTOCK**

At stemningen kan komme op i det røde felt, når grundsten som fagforeningsmedlemskab og overenskomstforhandlinger diskuteres, er ikke en overraskelse for Rasmus Rønlev. Han er adjunkt ved Syddansk Universitets Center for Journalistik og forsker bl.a. i brugen af sociale medier.

”Der er lavet studier af, hvordan debatten foregår i lokaldemokratiske sammenhænge. Forskningen viser, at der er noget andet på spil, når dem, der står og debatterer, også er dine naboer. Når de går ud af bestyrelsesmødet på skolen, så mødes de i Fakta. I de tilfælde kan debatten opleves hårdere, fordi man har nogle andre relationer til dem, man debatterer med. Og sygeplejerskerne er jo ikke kun fagligt organiserede sammen, de er også kollegaer, der har en hverdag på afdelingerne. Hvis man har en ophedet debat om overenskomsten, så kan det opleves voldsommere, end hvis man f.eks. diskuterede, hvor der skal placeres en ny motorvej. Hvis man er uenig med nogen, som man har sin hverdag sammen med, så kan det være en hård erkendelse,” forklarer han.

Når udviklingen i tonen betyder, at nogle trækker sig fra den offentlige debat, så er der ekstra grund til at være på vagt, mener Rasmus Rønlev:

”Hvis vi har en offentlig debat, hvor nogle fravælger at tage del, fordi de er bange for at få hældt en skidtspand ud over sig, så er det et demokratisk problem. Fra mit perspektiv er demokrati

båret af samtalen. Ikke af at vi skal være enige. Man må rumme uenighed, det er et grundvilkår, men hvis tonen får en karakter, hvor nogen trækker sig, så er det et demokratisk tab.”

Rummelighed og truende omtale

Men samtidig giver det god mening, at tonen i de fleste tilfælde er jovial og hjælpsom i de store Facebook-grupper for sygeplejersker.

”Mere eller mindre lukkede fora kan have en anderledes samtale eller debatkultur, og det kan de både i negativ og positiv forstand. Det kan f.eks. være udsatte grupper i samfundet, f.eks. pårørende til psykiatriske patienter, som har lukkede fora, hvor der bliver et rum for at dele erfaringer og bekymringer af intim karakter. Det deler de med andre, der viser empati og forståelse. Det kan være rum for en rummelig debat,” siger Rasmus Rønlev og fortsætter:

”Men det kan også være halvlukkede Facebook-grupper for unge mænd, hvor

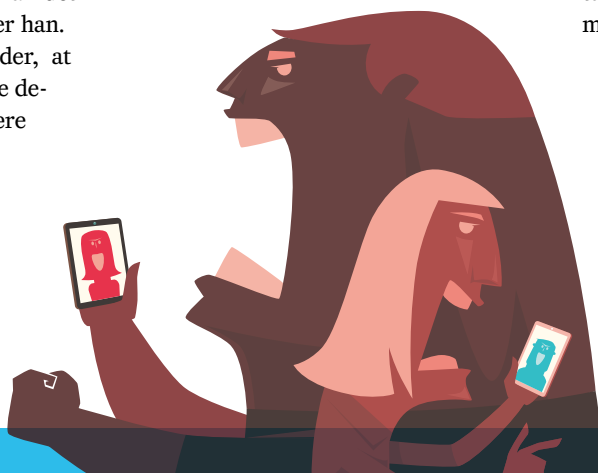
man har en voldsomt forrået omgangstone med nedgørende og potentielt truende omtale af kvinder. Lukkethed kan både skabe tryghed, men også skabe en endnu mere forrået, indforstået debatkultur.”

”Selvom der i medierne ofte refereres til, at tonen i den offentlige debat er blevet hårdere, så er der faktisk ikke grundlag for at konkludere, at det er tilfældet,” siger forskeren.

Private snakke er blevet synlige

”Vi er ikke bekendt med, at der er sket en forræelse. Heller ikke at internettet skulle have forrået den offentlige debat. Vi ved, at der er sket en medieudvikling, hvor de såkaldte nye medier har betydet, at alle nu har en kanal til at udbrede deres synspunkter. Min egen hypotese er, at vi ser en form for kommunikation, som før foregik andre steder, men som nu bliver offentlig på en anden måde. Det foregik måske tidligere i en privatsfære mellem venner eller kollegaer, men nu får det et langt større publikum. De sociale sfærer kolliderer, så man taler på tværs af nogle verdener, der normalt er adskilt. Nu er det pludselig både gamle skolekammerater, familie, kollegaer og ens kommende chef, der kan følge med,” lyder det fra Rasmus Rønlev, der konkluderer:

”Det er en helt anden skala. Samtalen er flyttet fra vandkøleren på arbejdspladsen ud i offentligheden. Private snakke er blevet synlige. Det skal vi vænne os til.” ●

Bogens styrke er, at kvalitativ forskning løftes frem

Lærebogen henvender sig til undervisere og studerende på de sociale og sundhedsfaglige uddannelser. Hensigten er at give en indføring i evidens. Bogen indeholder ni kapitler, der dækker evidensbegrebet, brugerperspektivet, klinisk ræsonnering, litteratursøgning, kvantitativ og kvalitativ forskning samt implementering i uddannelse og praksis. Ni forfattere har bidraget med stof til ét eller flere af kapitlerne, og otte af dem har gennemført en forskeruddannelse. Det er således et solidt hold, der står bag bogen.

Målgruppen er bred, og derfor valgte jeg at læse bogen som sygeplejerske, der har beskæftiget mig med evidensbegrebet i mere end 25 år. Hvor meget nyt ville bogen indeholde, hvordan klarer forfatterne udfordringen med at formidle emner, man kan finde gratis på internettet?

Gennemgående er præsentationen af stoffet klar og velbeskrevet, men der er en række steder, hvor jeg tænkte: Hvorfor har forfatteren valgt denne vinkel eller at fokusere på dette begreb? Jeg mangler en overgang til at binde stoffet sammen. Det er måske den pris, der betales, fordi indholdet henvender sig til mange professioner. Jeg nævner to eksempler: Jeg mangler en kort beskrivelse af, hvordan klinisk beslutningstagning og klinisk ræsonnering er forskellige eller sammenfaldende. Ved at google "klinisk ræsonnering" er det tydeligt, at begrebet er meget brugt inden for fysioterapi, men der er kun én reference til sygepleje – faktisk mig selv i 2019. 10 linjer som indledning til kapitlet ville gøre underværker og have gjort det klart for mig og sikkert andre sygeplejersker, hvorfor det nu er klinisk ræsonnering, der

Hanne Kaae Kristensen
og Hanne Peoples (red.)
EVIDENSBASERET PRAKSIS
- Forskning, brugerperspektiv,
praksisviden
Munksgaard 2021
280 sider - 365 kr.

omtales. I kapitlet om evidens er der flere referencer til JBI (tidligere Joanne Briggs Institut). Det kan jeg kun bifalde, da jeg selv har været leder af det danske center. Men igen, jeg mangler baggrunden for valget af stof. Der er desværre flere eksempler i hvert kapitel. Det generer mig, fordi jeg spekulerer på, hvad jeg ikke har fanget i argumentationen, men det øger også risikoen for, at noget af stoffet fremstår overfladisk.

Bogen er baseret på forskning, hvert kapitel er baseret på mange relevante nationale og internationale kilder. Forfatterne gør det, de er uddannet til, resumerer og formidler forskningsresultater eller beskriver forskningsmetoder stringent. Centrale forskningsresultater fremstilles som cases, der har et ensartet layout, men flere steder tænkte jeg: "Og hvad betyder resultatet for praksis, eller hvordan er det relevant i denne sammenhæng?"

Bogens styrke er, at evidens fra kvalitativ forskning løftes frem som centralt. Kapitlet om brugerperspektivet giver en god indføring i forskellige dele af området, og de to kapitler, der omhandler litteratursøgning og formulering af kliniske spørgsmål, er gode. Svagheden er den manglende omsætning af forskning til praksis og betydning af evidensstyrke, som er grundlaget for, hvordan kvantitativ forskning rangeres, og de manglende begrundelser for valg og fravalg af stof og begreber.

*Preben Ulrich Pedersen, professor, ph.d.,
Center for kliniske Retningslinjer,
Klinisk Institut, Aalborg universitet.*

●● ***Svagheden er den manglende omsætning af forskning til praksis.***

Velbearbejdet bud på akutte situationers mange krav

En ny lærebog i akut sygepleje har set dagens lys. Bogen er bind 4 i en serie på tre tidligere udgivelser fra samme forlag. Der indgår afsnit om både præhospital indsats, akut indsats i kommunalt regi og modtageafsnit på hospitaler samt naturligvis på intensive afsnit. Det betyder, at både psykiatriske og somatiske emner indgår, ligesom udvalgte traumer, chok og andre problematiske tilstande. Hertil kommer et vigtigt afsnit om det akut syge barn, som altid kræver særlig opmærksomhed og omhu.

Ambitionen er at give de studerende et stærkt teoretisk og klinisk afsæt for at forstå og håndtere sygepleje i akutte og komplekse situationer. Kapitlerne fokuserer på evidensbaseret sygepleje med baggrund i sygdomslære, nyeste forskning og aktuelle danske forhold. Bogens forfattere er kompetente skribenter på højt fagligt og akademisk niveau med akut og intensiv baggrund, og det hele er desuden fagfællebedømt.

Det generelle indtryk er, at bogen er grundig, forståelig, omfattende og nuanceret. Der er løbende anvendt faktabokse, cases og refleksionsspørgsmål. Af særlige tiltag i denne bog kan nævnes en grundig indføring i beredskabshændelser og metode (bl.a. CBRNE, som jeg kun kendte fra min tid som soldat), gennemgang af hele seks choktyper og forhold vedrørende børn. Jeg fandt en rigtig god figur 5.1 om A-punkturur med tydelig pointe til akut og kompenseret tilstand.

Jeg fandt også et glimrende indlæg om forebyggelse af potentielle risici og et om væske og elektrolytforhold, alle emner, der

Steen Hundborg (red.)

SYGEPLEJE & AKUTTE TILSTANDE. Bind 4

FADL's Forlag 2021
480 sider - 449,95 kr.

ofte falder de studerende svært, selv i den sidste del af uddannelsen. Desuden er anbefalinger vedrørende pårørendeinvolvering samt jura og tavshedspligt behandlet. Det er vigtige og aktuelle problemstillinger på dagens akutte afdelinger.

Jeg fandt dog også et flowchart, figur 3.2, som trods mine nye briller er nærmest ulæseligt - skrevet med så små bogstaver, at det ikke burde være gengivet i en lærebog og en enkelt graverende trykfejl på side 109, hvor både oxygen og kuldioxid fejlagtigt benævnes som PO2. Men teksten er i øvrigt tydelig, og det betones, at der er tale om et partialtryk.

Generelt lever bogen op til de tidligere udgivers høje faglige niveau og opbygning. Den er et velbearbejdet bud på de akutte situationers mange nuancerede krav til sygeplejerskens teoretiske niveau, faglige viden, beslutnings- og handlekompetence, og den beskriver de aktuelle kliniske pleje- og behandlingsprincipper.

Ole Bjørke, sygeplejerske, Master i Sundhedspædagogik og lektor på Sygeplejerskeuddannelsen ved Københavns Professionshøjskole.

Gab mellem teori og praksis

ANNE GRØNBO ALM
Sygeplejerske,
Sankt Lukas Udgående
Hospice Team.

Tekst **MICHAEL HOLBEK**

HVAD LÆSER DU LIGE NU?

"Jeg læser 'Sygeplejens superhelte', redigeret af Bente Martinsen, Pia Dreyer og Annelise Norlyk."

HVORDAN HAR DEN INSPIRERET DIG?

"Jeg er meget optaget af sygeplejeteorier og debatten om, om teorierne er gamle, ubrugelige og for langt fra virkelighedens praksis. Bogen er nem at læse og giver et godt overblik over syv teorier, der præsenteres hver for sig, og det påståede gab mellem teori og praksis søges modbevist ved hjælp af en case. Bogen burde være pensum på sygeplejerskeuddannelsen, for det er ofte de studerende, der påpeger teori/praksis-gabet i sygeplejen."

HVILKEN BOG BURDE ALLE SYGEPLEJERSKER LÆSE - OG HVORFOR?

"I mit arbejde møder jeg ofte patienter med kvalme og madlede som væsentlige problemstillinger, så jeg vil anbefale 'Kost og Kræft' af Ditte Inge-mann. Hun har selv mistet sin mand til kræft i 2019, og som kogebogsforfatter med en bachelor i ernæring og sundhed giver hun gode råd til både patienter og pårørende. Desuden bringer hun æstetikken ind i madlavningen til kvalmeplagede og småspisende mennesker. Et fokus Ditte peger på ift. de brochurer, patienterne får udleveret i det offentlige sundhedsvæsen."

HVILKEN BOG FIK DU ALDRIG LÆST HELT TIL ENDE?

"Jeg er ikke nået igennem Hella Joofs selvhjælpsbiografi 'Tvilling, Yndling, Grævling'. Måske i sommerferien."

KORT NYT OM BØGER

Dorte Gudmand Pedersen

SÆT ORD PÅ DØDEN
En selvhjælpsbog for døende og deres pårørende

Added Value Publishing
44 sider - 95 kr..

Døden og etiske problemstillinger illustreres altid med fotografier fra naturen. Blade, blomster, sten, strand, vand. Således også denne bog, der henvender sig til døende og deres pårørende. Forfatteren, som er sygeplejerske med erfaring i at passe alvorligt syge og døende, henvender sig i du-form og skriver ganske kort om de mange aspekter, der er aktuelle, når livets afslutning nærmer sig. Der er mange blanke sider i bogen. De er til egne notater, overvejelser og ting, der skal planlægges. De døende personer får selv stemme via citater, der skal vise hvordan og hvor forskelligt, de tænker om den forestående død. Et citat gjorde særligt indtryk: "Jeg keder mig, jeg håber på snart at dø," siger en kvinde i 50'erne.

Bogen indeholder seks referencer under litteratur. Forfatteren til de første tre hedder Mai-Britt Guldin. Et ekstra g forstyrer.

Pernille Claudius Welinder (red.)

HÅNDBOG I SYGEPLEJE:
HÆMATOLOGI

FADL's Forlag
193 sider - 179,95 kr. .

Et forord, der bobler af engagement og interesse for hæmatologiske patienter, 193 sider og tilpas lille til at kunne rummes i en uniformsomme. Syv kapitler, der begynder med de hyppigst forekommende hæmatologiske sygdomme og afsluttes med samarbejde med patient og familie. Referencer og register er på plads. Bogens midte er viet til hyppigt forekommende tilstande, undersøgel-

ser, behandling og venekatetre. Målgruppen er sygeplejesterende, nyuddannede og nyansatte. Bogen præsenterer en stor mængde viden - komprimeret og appetitvækkende. Hæmatologiske patienter har ofte kontakt med deres afdeling i mange år, og det er netop det, personalet er tiltrukket af. Køber nogle af dem denne bog, vil de også blive tiltrukket af den. Stringent, klar og tydelig formidling, lige til at anvende i hverdagens praksis.

Stig Ladefoged

SPIS MERE PLANTEBASERET

Turbine 2021
300 sider - 300 kr. .

Hokus pokus, planter i fokus. Det er bogens budskab serveret i kort form. Da jeg kiggede bogen igennem, tænkte jeg over, hvem forfatteren mon var. Jeg havde ikke hørt navnet før. Til min store overraskelse viste det sig, at han var sygeplejerske. Allerede under studiet optaget af kost og af forskning, nu hjemmesygeplejerske og selvstændig.

Research til bogen har taget i omegnen af fem år, og det er forståeligt. Der er tale om et meget grundigt, indbydende og informativt værk, som er helt i tråd med de nye, officielle kostråd. Opdelingen af stoffet er traditionel: En videndel og en praksisdel, hvilket gør det nemt at overskue og tilrettelægge læseprocessen. Alle kapitler er forskningsbaserede og ledsaget af referencer, og der er mange letlæselige og nydelige bokse og tabeller, som illustrerer forfatterens hovedpointe: Flere plantebaserede retter på spisebordet.

Det vil øge både folkesundheden og det enkelte menneskes livskvalitet.

jb

Et pragmatisk syn på navigation i borgernær sygeplejepsis

Tina Risager (red.)

BORGERNÆR SYGEPLEJE
- Grundbog om sygepleje i det nære sundhedsvæsen

FADL's Forlag 2021
472 sider - 399,95 kr.

Polyfarmaci, demens, sygdomme hos ældre, palliation, integritet, autonomi, sårbarhed, kvalitetsarbejde, mental sundhed hos sygeplejersker, sundhedspædagogik, sundhedsfremme og forebyggelse, rehabilitering og velfærdsteknologi er blot et udpluk af de emner, som denne grundbog i borgernær sygepleje belyser. Bogen tager os elegant igennem 20 kapitler med et bredt perspektiv på facetter og nuancer ved den borgernære sygepleje.

Bogen forholder sig til det særegne ved den borgernære sygepleje. Bl.a. ved at fremhæve hvordan en personcentreret fremfor en opgaveorienteret tilgang er speciel vigtig i den borgernære sygepleje. Læseren introduceres til redskaber og metoder til arbejdet med kompleksitet (medicinske, sociale og organisatoriske) og til, hvordan klinisk beslutningstagen og klinisk lederskab kan styrke den borgernære sygeplejerskes faglige argumentation.

Bogen forholder sig til rollen som borgernær sygeplejerske og det ansvar, der følger med denne rolle i et nært og sammenhængende sundhedsvæsen. F.eks. ved at fokusere på betydningen af et velfungerende tværsektorielt samarbejde mellem almen praksis, hospital og kommune og på, at der udnævnes en formel tovholder for borgerens forløb.

I bogen findes fine og relevante praksiseksempler og cases, der sammen med studiespørgsmål er et godt udgangspunkt for læserens videre refleksion over bogens emner.

Med perspektiver på sygeplejerskers arbejdsmiljø og hvordan udbrændthed og personligt drive kan være to sider af samme sag, styrker bogen et pragmatisk syn på, hvordan sygeplejersken kan navigere i og håndtere svære dilemmaer i den daglige borgernære sygeplejepsis f.eks. i form af redskaber til skadesreduktion i et sundhedsfremmende og forebyggende personcentreret perspektiv.

Læseren får en grundig indføring og nuancering af den borgernære sygepleje.

Vibeke Høgh, sygeplejerske og ph.d., sundhedsfaglig udviklingskonsulent, Ældre og Sundhed, Ældre og Handicapforvaltningen, Aalborg Kommune

SÅDAN PLEJEDE KØD IKKE AT SE UD

Al udvikling starter med en vision; en vision om at sende mennesket til Månen, en vision om at forbinde hele verden via et enkelt tryk på mobilen eller sågar en vision om en blodrød, men grøn saftig bøf. Den udvikling ville

ikke være mulig uden menneskets evne til at drømme og tænke nyt. CBS HD – status quo er ikke en mulighed. **Læs mere om efteruddannelser, der udfordrer status quo på hd.cbs.dk**

FØR

FRA PERSONALERUM TIL FRIRUM

Forstyrrelser, stress, træthed og hovedpiner var hverdag for personalet på Opvågningen på Regionshospitalet Randers. Men så fik to sygeplejersker en god idé. Med flid og fælles indsats har de nu skabt et roligt pauserum, som har fjernet 75 pct. af forstyrrelserne.

Tekst **HELLE LINDBERG** Foto **HELLE BRANDSTRUP LARSEN** og **MIKKEL BERG PEDERSEN**

En fotostat af en frodig skov, der breder sig over en hel væg. Beroligende farver og blødt, behageligt lys. Grønne planter, der hænger ned fra loftet. Dekorationer og detaljer, der giver en fornemmelse af hjemlighed. En sofa, som indbyder til hvile.

Pauserummet på Opvågningen ligner ikke ret mange andre rum på Regionshospitalet Randers, eller andre danske hospitaler for den sags skyld. Og det er heller ikke meningen. Bag rummets smukke ydre ligger nemlig et væld af tanker og idéer, en masse frivillige arbejdstimer – og et ønske om at forbedre arbejdsmiljøet for afsnittets sygeplejersker.

Det fortæller afdelingssygeplejerske Lise Elsberg. Sammen med specialeansvarlig sygeplejerske Pia Larsen har hun været primus motor på personalerummets forskønnelse.

”Før havde vi et pauserum, som blev brugt til alt muligt andet end lige præcis pauser. Vi havde en masse sygeplejersker, som aldrig rigtigt fik et pusterum i løbet af arbejdsdagen, og som hele tiden var på-

virket af et stort patientflow og en masse støj. Flere klagede over hovedpine, træthed og stress. Vi blev nysgerrige på, om vi da ikke kunne gøre noget for at ændre på det,” fortæller Lise Elsberg.

99 forstyrrelser på otte timer

Begge sygeplejersker har en diplomuddannelse i innovation og har tidligere arbejdet med at gøre børneopvågningsstuen mere hjemlig. Derfor kunne de trække på deres erfaringer og gribe projektet metodisk an. De gennemførte bl.a. et observationsstudie, hvor alle forstyrrelser i personalerummet over en arbejdsdag blev noteret.

”Vi registrerede i alt 99 forstyrrelser på otte timer: Nogen, der lige skulle ind med en taske eller hente vand, nogen, der skulle ind og tjekke deres telefon, give en besked og så videre. Selv frokosten blev afbrudt af patientsnak. Sygeplejerskerne fik simpelt hen ikke det dér afbræk, som ellers gerne skulle gøre, at de gik ud til patienterne med fornyet energi,” siger Lise Elsberg.

Og så gik arbejdet ellers i gang. Der blev indhentet penge til projektet via an-

søgninger til fonde og donationer fra lokale virksomheder. Sygeplejerskerne lagde desuden ud med at fokusere på nogle lavthængende frugter, der samtidig var blandt de største kilder til forstyrrelser og uro, fortæller Lise Elsberg:

”Vores taskeskabe stod f.eks. i rummet. Kunne de mon flyttes, så der ikke hele tiden var et rend af mennesker, der lige skulle hente eller aflevere et eller andet? Vi tog fat i Teknisk afdeling og fandt ud af, at det godt kunne lade sig gøre.”

Donationer og workshop

Dernæst arrangerede de en workshop med personalet med deltagelse fra sygeplejerske og arkitekt Mette Folmer, en yogalærer og en ergoterapeut. Hensigten med workshoppen var at involvere de øvrige sygeplejersker i personalerummets fornyelse og give plads til idéudveksling.

”Vi fandt ud af, at vi gerne ville beholde personalerummet som multifunktionelt rum – men hvor rammerne var markant anderledes. Det skulle være et frirum, som indbød til ro og hvile, men

EFTER

↑ Personalet på Opvågningen har været involveret i forskønnelsen af rummet fra start til slut. "De har bl.a. selv valgt fotostaten, og de har også været med til at vælge sofa. Der var ellers et ramaskrig, da den gamle skulle smides ud – den havde affektionsværdi. De endte dog med at blive rigtig glade for den nye," fortæller afdelingssygeplejerske Lise Elsberg.

som også kunne bruges til samtaler, undervisning og administrativt arbejde," siger Lise Elsberg.

Det var især vigtigt for sygeplejerskerne, at pauserummets indretning skulle væk fra det kliniske og funktionelle, og i stedet gøres til et rum, som var rart for sanserne at opholde sig i.

"Vi søgte i litteraturen, men fandt intet, der specifikt beskæftigede sig med sygeplejerskers personalerum. Vi har selvfølgelig kunnet læne os op ad Mette Folmers faglighed som arkitekt, men vi har i nogen udstrækning selv måttet gøre os nogle erfaringer," siger Lise Elsberg.

Flytning af køleskab gav uro

Og fornyelsesprocessen har da heller ikke været uden bump på vejen. Sygeplejerskerne stødte flere gange på forhindringer, som tvang dem til at gentænke visse beslutninger.

"Der blev f.eks. en del uro, da vi flyttede køleskab og service ud i patientkøkkenet, for det lavede jo rav i en hel masse rutiner. Efter vi havde nedlagt køkkenet i personalerummet, fandt vi ud af, at man ikke bare kan sætte en prop i et afløb, fordi det tiltrækker rotter. Vi blev også ret hurtigt klar over, at vi faktisk ikke kunne undvære koldt vand i rummet, så derfor måtte vi investere i en vandkøler – forskellige ting, vi ikke havde tænkt over, før vi gik i gang," siger Lise Elsberg.

75 pct. færre forstyrrelser

I dag står det nye personalerum dog færdigt til stor glæde for sygeplejerskerne på afdelingen. Lise Elsberg fortæller, at forskønnelsen har haft en markant posi-

tiv effekt. Et nyt observationsstudie har desuden vist, at de daglige forstyrrelser i rummet er blevet reduceret med 75 pct.

"Alle er så glade for det. Vores kliniske vejleder kan slet ikke få armene ned, fordi hun nu har et sted, som hun kan bruge, når hun har møder med de studerende. Folk elsker at være derinde," siger Lise Elsberg og tilføjer:

"Det er selvfølgelig svært at sætte konkrete data på, hvad det har betydet for sygeplejerskerne. Det er jo ikke et videnskabeligt studie, vi har lavet. Den klare tilbagemelding via interviews er dog, at rummet har givet dem mere ro, energi og arbejdsglæde, og at det giver en afledt effekt i forhold til patienterne. Det har bestemt været besværet værd." ●

Afdelingssygeplejerske Lise Elsberg har flere råd til sygeplejersker på andre afdelinger, der overvejer at give deres pauserum et ansigtsløft: "Start med de små ting, så bliver det mere overskueligt at gå i gang. Involver resten af personalet, så de ikke føler, det bliver trukket ned over hovedet på dem. Og bryd det kliniske. Bring naturen eller noget hjemligt ind i rummet."

Navne

FORSKNINGSLEDER TIL UCSF

Sygeplejerske, ph.d. og professor ved Institut for Folkesundhedsvidenskab, **Kristian Larsen**, bliver ny leder af Universitetshospitalernes Center for Sundhedsfaglig Forskning (UCSF).

UCSF's formål er

blandt andet at udvikle patientnær klinisk interventionsforskning.

Kristian Larsen ser frem til at træde ind i rollen som forskningsleder, hvor han vil arbejde for at støtte de aktiviteter, der allerede er i gang, og samtidig videreudvikle UCSF ved at bringe samfunds- og humanvidenskaben og dens teorier og metoder mere i spil:

"Meget klinisk intervention er jo biomedicinsk, og det har sine styrker, men jeg vil også gerne bringe sociologien, antropologien og pædagogikken mere ind. Der er virkelig mange områder, som kan undersøges yderligere, f.eks. hvordan det er at leve med alvorlig sygdom, og hvad det betyder for de pårørende," siger han.

NY OVERSYGEPLEJERSKE PÅ ONKOLOGISK AFDELING

En leder, der kender sit område til bunds. **Trine Bruus Zachariassen** kommer med mere end 20 års onkologisk erfaring, når hun den 1. september tiltræder som oversygeplejerske på Onkologisk Afdeling R på Odense Universitetshospital.

Trine Bruus Zachariassen har de sidste ni år været afdelingssygeplejerske i Stråleterapien på Sjællands Universitetshospital i Næstved.

"Jeg elsker det onkologiske speciale. Det rummer alle aspekter af sygeplejen lige fra den akutte sygepleje til patienten, der indlægges med bivirkninger, sygeplejen til patienten og de pårørende, der ofte kommer i årevis i ambulatorierne, den højteknologiske sygepleje ved strålebehandlingen til den lindrende sygepleje i det palliative regi. Man bliver aldrig færdig med at udvikle sine sygeplejekompetencer i det onkologiske speciale," siger Trine Bruus Zachariassen.

Trine Bruus Zachariassen er gift og har to døtre på hhv. 19 og 16 år.

NY DOCENT TIL FORSKNING I SYGEPLEJE

Forskningscenter for Sundhed og Velfærdsteknologi på VIA University College har ansat **Dorthe Sørensen** som ny docent. Dorthe Sørensen skal udvikle og styrke forskningsmiljøet i centret og i Program for rehabilitering. Hun får også en opgave på VIAs sygeplejerskeuddannelse, hvor hun skal bidrage til den faglige og pædagogiske udvikling af uddannelsen.

Dorthe Sørensen er uddannet sygeplejerske, er lektorbedømt i 2007 og har en ph.d. i sundhedsvidenskab fra Aarhus Universitet fra 2013. Hun har i flere år forsket i rehabilitering og senest været forskningsleder for Program for rehabilitering, der undersøger, hvordan mennesker med kroniske lidelser gennem rehabilitering kan opnå et meningsfuldt liv med bedst mulig aktivitet og deltagelse, mestring og livskvalitet.

(hbo)

Mindeord

Bidrog afgørende til arbejdet mod tortur

Kirsten Stallknechts indsats for sygeplejersker og for sygeplejen i Danmark har naturligt præget nekrologerne, men man må ikke glemme den betydelige indsats, som hun gennem årene har gjort for såvel det danske som det internationale arbejde mod tortur.

Allerede inden læge Inge Genefke i 1982 startede Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre (RCT), støttede Kirsten Stallknecht i 1970'erne det danske pionerarbejde bl.a. for torturofrene fra juntatidens Grækenland.

Hun støttede ligeledes RCT's bestræbelser på, at viden om tortur og rehabilitering af torturofre blev en integreret del af uddannelsen af sygeplejersker.

Da hun som sygeplejerskernes længst siddende formand gennem næsten 29 år i 1996 selv besluttede at gå af ved udløbet af sin syvende valgperiode, kastede hun sig i stedet mere aktivt ind i arbejdet mod tortur.

I årene 1996-2006 var hun medlem af RCT's bestyrelse og i 1997-2003 tillige af bestyrelsen

for Det Internationale Rehabiliteringsråd for Torturofre (IRCT), hvor hun medvirkede til at afklare arbejdsdelingen mellem de to organisationer.

Da RCT i år 2000 akut manglede en sundhedsfaglig direktør, trådte Kirsten Stallknecht igen hjælpende til.

Hun brugte sine mange internationale kontakter og foreslog nordmanden Jo Asvall, som netop var gået på pension efter 15 år som leder af WHO's europæiske regionalorganisation, som ny direktør for RCT i 2001.

Da RCT med finanslovsforslaget for 2003 havde udsigt til et markant fald i den statslige støtte, bidrog Kirsten Stallknechts mange kontakter, bl.a. i det konservative regeringsparti, til, at det lykkedes at afværge nedskæringerne.

Med venlig hilsen Sygeplejerske Lone Jacobsen og cand.mag. Tue Magnussen Tidligere medarbejdere på Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre (RCT),

Forchøvede formand for Dansk Sygeplejeråd Kirsten Stallknecht.

Foto: Dansk Sygeplejehistorisk Museum

Marie Colding
Laursen
5. semester
VIA Viborg

Terese Klausen
7. semester
Københavns
Professionshøjskole

Sarah Munksø
Lauridsen
4. semester
UC Diakonissestiftelsen

Julie Feldborg
6. semester
UC Syd
Aabenraa

Nathalie
Kjær Bach
6. semester
UC Diakonissestiftelsen

Marie Elizabeth
Sander
4. semester
UC Diakonissestiftelsen

Mette Marx
Christensen
5. semester
UCN Aalborg

Jeg bliver rørt og glad, når de sidste ønsker bliver opfyldt i tide

Må en sygeplejerske vise sine følelser over for en borger og hans familie?
Det spekulerer en studerende over, og både borgere og vejleder hjælper hende til en afklaring.

Jeg er nu over halvvejs i min 6. semesters klinik i primærsektoren. Hjemmesygeplejen har for mig budt på mange unikke øjeblikke, da man inviteres ind i borgernes mest private: deres eget hjem. Det giver en anden indgangsvinkel til mødet med borgeren og dermed til dannelsen af relationer.

At møde mennesket her betyder, at man som sygeplejerske kommer rigtig tæt ind på livet af borgerne. Her følger man deres op- og nedture på nærmeste hold og kan i mange tilfælde blive inddraget i det daglige liv i hjemmet. Det er med til at skabe nogle stærke relationer mellem borgeren og sygeplejersken.

For mig personligt sætter de unikke oplevelser med borgernes op- og nedture følelser i gang. For mig er det helt naturligt, fordi man danner mellem menneskelige relationer, hvor empati bliver en naturlig del af min sygepleje. Jeg bliver begejstret, når borgerne

oplever fremskridtet i behandlingen, eller rørt og glad, når de sidste ønsker bliver opfyldt i tide. Nogle gange taler vi højt om det, og andre gange er det mere tydeligt i mit ansigtsudtryk og kropssprog. Men de følelser, jeg har med ind i min sygepleje, kommer som regel altid til udtryk.

I den teoretiske del af uddannelsen har vi lært, hvordan den professionelle sygeplejerske agerer. Men måske knap så meget om, hvilke følelser man kan tillade sig at udtrykke foran borgerne. Så derfor har jeg funderet over, hvilke følelser man må vise. Er det okay at have en lille tåre i øjet, når man kondolerer efter et dødsfald? Man har jo trods alt haft en stærk relation i en lang periode inden.

Det har jeg diskuteret flere gange med min kliniske vejleder igennem min klinikperiode. Noget af det, vi er nået frem til, er, at vi først og fremmest er mennesker, selvom vi er professionelle. Og at

det også er vigtigt at yde en sygepleje, man kan se sig selv i. Derfor må det også være okay at have nogle følelser med i det.

Jeg tror virkelig, at min vejleder har ret. Vi er først og fremmest mennesker. Udsagnet har hjulpet mig til at stole på, at forskellighed i sygeplejen er acceptabel, og at udtrykke følelser kan være en del heraf.

Af endnu større betydning for mig er dog, at borgerne har udtrykt en glæde. En glæde over, at jeg har været der og delt nogle følelser med dem. Det har bekræftet mig i, at følelser godt kan forenes med sygeplejen på en gavnlig måde.

Jeg er glad og taknemmelig for at have haft alle disse unikke oplevelser sammen med borgerne og samtalerne med min vejleder. De har været med til at slå fast, at personligheden og følelser sagtens – på en professionel måde – kan kombineres. ●

JOB

Se alle stillinger
www.job.dsr.dk

Praktiske oplysninger til annoncører

Deadline kl. 9:00 for indtastning af KURSER/MØDER/MEDDELELSER på www.dsr.dk under Information til annoncører

Nº 9 — 2021
30. juli 2021

Nº 10 — 2021
6. august 2021

Nº 11 — 2021
27. august 2021

Vejledning ved indtastning af kurser/møder/meddelelser, kontakt redaktionen, Henrik Boesen, på tlf. 4695 4189, hbo@dsr.dk

Rådgivning og vejledning vedr. opsætning af annoncer

Media-Partners ApS · Alhøjvej 2, Stilling · 8660 Skanderborg
Tlf. 2967 1446 · E-mail marianne@media-partners.dk
www.media-partners.dk · Her kan du også rekvirere medieinformation

Indleveringsfrister for STILLINGSANNONCER til de kommende numre

Nº 9 — 2021
3. august 2021

Nº 10 — 2021
13. august 2021

Nº 11 — 2021
3. september 2021

Sidste frist for indlevering af materiale er kl. 10:00 hos Media-Partners ApS

Udgivelsesdatoer

Nº 9 — 2021
16.-20. august 2021

Nº 10 — 2021
6.-10. sept. 2021

Nº 10 — 2021
27.-30. sept. 2021

NETANNONCER

Gå ind på <http://job.dsr.dk/> og indtast Quick-nummeret, så kommer du direkte ind til netannoncen, hvor du kan læse meget mere om stillingen. Netannoncer kan indtastes hele døgnet.

Quicknr. **Akutfd. og Medicinske Sygdomme** Sygehus Lillebælt
330701638 Sygehus Lillebælt
Oversygeplejerske
Ansøgningsfrist 11. august 2021

Quicknr. **Lindevejscenteret** FAXE KOMMUNE
330700199 Faxe Kommune
Centerleder
Ansøgningsfrist 15. august 2021

Quicknr. **Smooth ApS**
330696775 Østerbro
Kosmetisk sygeplejerske
Ansøgningsfrist 2. juli 2021

Quicknr. **Akutmodtagelse (PAM)** REGION SJÆLLAND
330696070 Psykiatrien Øst, Roskilde
Sygeplejerske
Ansøgningsfrist 15. juli 2021

Quicknr. **Hjemmeplejen**
330693735 Amager
Sygeplejersker som gruppefacilitator
Ansøgningsfrist 5. juli 2021

Quicknr. **Mårslet Lægehus**
330691459 Aarhus
Konsultationssygeplejersker
Ansøgningsfrist 10. august 2021

Quicknr. **Ultraformer** ULTRAFORMER
330635911 København
Sygeplejersker
Ansøgningsfrist 1. juli 2021

Quicknr. **Handicaptilbud** GLADSAXE
330701593 Gladsaxe Kommune
Kvalitets- og udviklingssygeplejerske
Ansøgningsfrist 31. juli 2021

SENIORSAMMENSLOTNINGEN
Medlemmer, der er fyldt
55 år, er velkomne til
Seniorsammenslutningens
arrangementer

MIDTJYLLAND

Udflyt til Kellers Minde i Brejning

Vi skal høre et spændende oplæg om De Kellerske Institutioner og får en rundvisning på museet og i området. Vi har to rundvisere til rådighed. Derefter kører vi til Munkebjerg og spiser frokost.

Tid og sted:

8. september 2021 kl. 08:30 - 16:30. Bus fra Holstebro Banegård kl. 8:30 og Herning Rutebilstation kl. 9:00

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Kreds Midtjylland, Holstebro/Herning

Tilmelding:

Senest 25. august 2021 til Karen Margrethe Kølback, mail: kmk_285@hotmail.com eller på tlf. 2241 7491

Pris:

300 kr. for hele arrangementet - betales kontant i bussen. Drikkevarer til frokost for egen regning.

SYDDANMARK

Udflugt til Den Fynske Landsby

Bussen starter med opsamling i Sønderborg kl. 8:30 og returnerer samme sted ca. kl. 18:30. Udstilling i Den Fynske Landsby, derefter til Restaurant Skovkanten til frokost med øl/vand og kaffe/te og kage. Rundstykker med kaffe på udturen.

Tid og sted:

1. september 2021 kl. 08:30 - 18:30

Opsamling 8:30 ved Marie Kirken, Kirketorvet, 6400 Sønderborg

Arrangør:

Seniorsammenslutningen i Syd

Tilmelding:

Senest 16. august 2021 til Lisbeth, mail: lisbethhedvigpind@gmail.com, tlf. 5168 4407 eller Lillian, mail: lilliankolmos@yahoo.dk, tlf. 2295 9838

Pris:

425 kr. for medlemmer og 475 kr. for ikke medlemmer

Yderligere oplysninger:

Læs mere uddybende på hjemmesiden:

www.dsr.dk/kredse/syddanmark/medlemsfordele > Senior i Syddanmark

KURSER

Sygemeldt sygeplejerske - temadag, andet halvår 2021

Temadag om rettigheder, muligheder og pligter. Du kan frit vælge, i hvilken kreds du ønsker at deltage uanset, hvilken kreds du tilhører. Dagen vil give dig viden om de væsentligste regler som sygemeldt ift. jobcenteret.

Tid og sted:

4 af DSR's kredse på nedenstående datoer.

Alle i samme tidsrum 13:00 - 16:00

Tilmelding:

Senest 8 dage før temadagenes start:

Senest 17. august 2021 Kreds Syddanmark,
24. august 2021 Kreds Nordjylland,
7. september 2021 Kreds Midtjylland,

23. november 2021 Kreds Sjælland,

24. november 2021 Kreds Nordjylland,

30. november 2021 Kreds Syddanmark,

2. december 2021 Kreds Midtjylland

Pris:

Arrangementet er gratis, og der er forplejning dagen igennem

Yderligere oplysninger:

Læs uddybende på kredsens hjemmesider under arrangementer.

KREDSMØDE

HOVEDSTADEN

Forløb for stressede sygeplejersker 2021-1

Som led i kredsens samlede arbejdsmiljøindsats tilbydes forløb for stressramte medlemmer med start den 31. august 2021 i alt 4 tirsdage.

Kredsens arbejdsmiljøkonsulent Karin Bloch Nielsen faciliterer forløbet.

Tid og sted:

31. august 2021 kl. 09:00 - 11:30.

DSR Kreds Hovedstaden, Frederiksborggade 14, 4 sal, København K

Arrangør:

DSR, Kreds Hovedstaden

Tilmelding:

www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

Forløb for stressede sygeplejersker 2021-2

Som led i kredsens samlede arbejdsmiljøindsats tilbydes forløb for stressramte medlemmer med start den 1. oktober 2021, i alt 4 fredage.

Kredsens arbejdsmiljøkonsulent Karin Bloch Nielsen faciliterer forløbet.

Tid og sted:

1. oktober 2021 kl. 09:00 - 11:30.

DSR Kreds Hovedstaden, Frederiksborggade 15, 4 sal, Kbh. K

Arrangør:

DSR, Kreds Hovedstaden

Tilmelding:

www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

Forløb for stressede sygeplejersker 2021-3

Som led i kredsens samlede arbejdsmiljøindsats tilbydes forløb for stressramte medlemmer med start den 22. november 2021, i alt 4 mandage.

Kredsens arbejdsmiljøkonsulent Karin Bloch Nielsen faciliterer forløbet.

Tid og sted:

22. november 2021 kl. 09:00 - 11:30.

DSR Kreds Hovedstaden, Frederiksborggade 15, 4 sal, København K

Arrangør:

DSR, Kreds Hovedstaden

Tilmelding:

www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

MEDDELELSER

Generalforsamling i FSRS

I forbindelse med FSRS Landskonference d. 13. - 15. september 2021, afholdes der ordinær generalforsamling.

Forslag til punkter til dagsorden samt indstilling af kandidater til bestyrelsen sendes til Camilla Schufir Klinkby senest 14 dage før generalforsamlingen på mail: camilla.klinkby@rsyd.dk

Tid og sted:

Mandag d. 13. september 2021

kl. 17:05 til kl. 18:00
Comwell Kellers Park, Vejle, H. O. Wildenskovsvej 28, 7080 Børkop

Arrangør:

Fagligt Selskab for Reumatologiske Sygeplejersker

Yderligere oplysninger:

Dagsorden vil fremgå på vores hjemmeside www.dsr.dk/fs/fs14, ca. 14 dage før generalforsamlingen.

FERIEANNONCER

Alle annoncer skal indtastes via DSRs hjemmeside, www.dsr.dk/annoncering
Vælg "Ferieannoncer" under "Annoncer i fagbladet Sygeplejersken".

Annoncerne må maksimalt indeholde 40 ord.

Priserne for medlemmer er kr. 700,- ekskl. moms, ikke-medlemmer kr. 995,- ekskl. moms.

SOMMERHUS 30 KM FRA KØBENHAVN

Lille, minimalistisk sommerhus 30 km fra København udlejes for 3.000 kr pr. uge.

Der er 3 km til Veksø S-togs station, hvor der er gratis parkering.

Sommerhuset indeholder køkken, stue, toilet og bad + soveværelse med to sengepladser.

Opvarmning med varmepumpe og brændeovn.

Der er internetforbindelse, men ikke TV.

Stor have og udgang til terrasse fra stuen.

Bibi Grastveit

Email: grastveit4@gmail.com

Tlf.: +45 24 98 40 00

ITALIEN HOS HANNE

Lille hyggeligt familiehotel

med ferielejligheder i Rimini

ved Adriaterhavets skønne sandstrand fra 4.000,-kr./uge.

eller landhus nær Toscana med

pejsestue, køkken, 3 dobbelte

værelser, 2 wc'er og have

udlejes hele året fra

4.500,-kr./uge.

Hanne Astrup

+39 335 8239863

hanne@hotel-dalia.it

www.hotel-dalia.it

SVAR PÅ

[TESTEN]

SIDE 41

1A, 2C, 3B, 4B, 5B, 6C, 7A, 8C

JEG VIL SÆTTE UDSATTE BØRN OG UNGE PÅ DAGSORDENEN

Fortalt til **LAURA ELISABETH LIND**
Foto **PER MORTEN ABRAHAMSEN**

LOUISE BAGER, 34 år.
Nyt job: Den 1. maj 2021 hos Københavns Kommune, Borgercenter Børn og Unge, hvor hun er med til at løfte den sundhedsfaglige kvalitet i indsatsen over for byens udsatte børn og unge.

Kom fra: Tre år som først teamkoordinator og så som kvalitets- sygeplejerske i Sundhedsforvaltningen i Københavns Kommune. Før det bl.a. cand.cur., hæmatologisk afdeling og neonatalafdeling på Rigshospitalet.

hed på dagsordenen inden for den socialpædagogiske kontekst. Sundhed har også stor betydning for deres fysiske og mentale velvære. Og det tyder på, at man er begyndt at få øjnene mere og mere op for det. Der har ellers ikke været tradition for at have sygeplejersker ansat her i staben. Men jeg er her, og jeg skal bl.a. være med til at understøtte kvaliteten af de sundhedsfaglige opgaver på anbringelsessteder, i døgn-tilbud og forebyggende tilbud i opgaver som medicin håndtering, dokumentation og arbejdet med utilsigtede hændelser. Og så skal jeg hjælpe med at oversætte national lovgivning og

”Jeg har altid godt kunnet tænke mig at arbejde mere politisk inden for mit fag. Mit sidste job var spændende, men jeg havde ikke så stor indflydelse til at påvirke en sundhedsdagsorden, som jeg håber at få her. Jeg er den eneste sundhedsfaglige medarbejder ud af en faglig stab på 35. Det betyder, at jeg skal træde i karakter og være god til fagligt at argumentere for de sundhedsfaglige perspektiver for at gøre en sundhedsmæssig forskel for børn og unge i kommunen. Det kan jeg godt lide. Og det her politiske arbejde var en af grundene til, at jeg søgte stillingen.

Og så er børne- og ungeområdet et felt, som altid har pirret mig. Min mor er sundhedsplejerske, og ad den vej har jeg snuset lidt til området og altid vidst, at jeg gerne vil den vej. For det er bare vigtigt at sætte udsatte børn og unges sund-

ny viden fra både nationalt hold og den centrale sundhedsenhed i Socialforvaltningen til den daglige drift på børne- og ungeområdet. Samtidig kan jeg være med til at skubbe på op i organisationen, hvis nu f.eks. centersygeplejersken udtrykker, at man oplever nogle relevante sundhedsfaglige behov og problemstillinger.

Da jeg søgte stillingen, tænkte jeg meget over det her med, at jeg er gået fra, at 90 pct. af mine kollegaer er sundhedsfaglige til nu at have en minoritetsstilling, hvor vi kun er få sygeplejersker i hele borgercenteret. Jeg skal f.eks. vænne mig til at tilpasse mit sprog til det fagspecifikke område, så de andre forstår mig, og jeg oplever også, at jeg ikke altid forstår, hvad mine kollegaer mener. Men det er en sjov og spændende udfordring. Jeg håber, at vi på tværs af de mange faggrupper i teamet kan komme hele vejen rundt om de udfordringer, der må være. Jeg er spændt på at se, hvordan en masse nye kollegaer fra andre fagområder og et helt nyt fagspecifikt område kan være med til at udvikle mig. Og så er det bare givende at sætte udsatte børn og unges sundhed på den politiske dagsorden.”

SAVNER DU INSPIRATION TIL KARRIEREN?

Hent råd og vejledning om karriere og job-søgning på dsr.dk. Som medlem kan du booke tid til personlig sparring om jobsøgning, efter- og videreuddannelse eller karriere-muligheder.

Læs mere på dsr.dk/job-og-karriere

DANSK SYGEPLEJERÅD HOVEDBESTYRELSE

DANSK SYGEPLEJERÅD CENTRALT

Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 3315 1555
Fax: 3315 2455
www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Man - tors 9.00 - 16.00
Fre 9.00 - 15.00

**Lederforeningen
Dansk Sygeplejeråd**
Sekretariatschef
Jonna Søegaard
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 4695 3900
www.dsr.dk/lederforeningen
lederforeningen@dsr.dk

**Sygeplejestuderendes
Landssammenslutning**
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 4695 4234
www.dsr.dk/sls
sls@dsr.dk

Sygeplejeetisk Råd
Formand
Anne Bendix Andersen
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
www.sygeplejeetiskraad.dk

KREDS HOVEDSTADEN

Kredschef
Luisa Gorgone

Frederiksborggade 15, 4.
1360 København K
Telefon: 7021 1662
Fax: 7021 1663
www.dsr.dk/hovedstaden
hovedstaden@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Man, tirs, tors, fre
9.00 - 14.00
Ons 13.00 - 16.00

Lokalkontor
Store Torv 11, 1.
3700 Rønne
Telefon: 7021 1662
Fax: 5695 3812

Åbningstid
Man 12.00 - 15.00
Tirs 9.00 - 12.00
Tors 12.00 - 16.00
Se også dsr.dk/bornholm

Hjemmesiden indeholder
individuelle kontaktoplysninger på kredsens
medarbejdere og for-
mandskab.

KREDS SJÆLLAND

Kredschef
Mads Hyldegård

Møllevej 15
4140 Borup
Telefon: 7021 1664
Fax: 7021 1665
www.dsr.dk/sjaelland
sjaelland@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Telefontid
Man, ons 9.00 - 14.00
Tirs, tors 13.00 - 16.00
Fre 9.00 - 13.00

Fremmøde
Man, tirs, ons 8.30 - 15.30
Tors 12.00 - 16.00
Fre 9.00 - 13.00

KREDS SYDDANMARK

Kredschef
Puk-Maria Holmgård

Vejlevej 121, 2.
7000 Fredericia
Telefon: 7021 1668
www.dsr.dk/syddanmark
syddanmark@dsr.dk

Telefontider
Man, tirs, ons, fre
8.30 - 13.00
Tors 13.00 - 16.00

KREDS MIDTJYLLAND

Kredschef
Ann Dahy

Fælles postadresse
DSR, Kreds Midtjylland
Marienlystvej 14
8600 Silkeborg
Du er altid velkommen i
åbningstiden, men ring
og aftal tid.
Telefon: 4695 4600
www.dsr.dk/midtjylland
midtjylland@dsr.dk

Telefontider
Man, tirs, tors
10.00 - 15.00
Ons 13.00 - 15.00
Fre 10.00 - 12.30

Lokale kontorer
Stationsvej 8a
7500 Holstebro
Åbent efter forudgående
aftale.

EcoPark
Bautavej 1A
8210 Aarhus V
Åbent efter forudgående
aftale.

KREDS NORDJYLLAND

Kredschef
Iben Gravesen

Sofiendalsvej 3
9200 Aalborg SV
Telefon: 4695 4850
Fax: 9634 1426
www.dsr.dk/nordjylland
nordjylland@dsr.dk

Kontorets åbningstider
Man - ons 9.00 - 15.00
Tors 13.00 - 16.00
Fre 09.00 - 12.00

VI VENTER STADIG PÅ VORES STIK

Danmark er langt med at vaccinere frontpersonale mod COVID-19. Andre steder sætter sygeplejersker stadig deres liv på spil, når de går på arbejde.

**MED DIN HJÆLP KAN VI FÅ VACCINER
FREM TIL KOLLEGERNE UDE I VERDEN.**

SMS NURSE
til **1217** og giv
150 kroner

MAF er et humanitært flyselskab med mere end 60 års erfaring med hurtig og sikker transport af vacciner. I samarbejde med UNICEF, WHO og lokale sundhedsmyndigheder leverer MAF livreddende vacciner i 27 udviklingslande.

Støt også på maf.dk/sygeplejersken

MAF Danmark, Skt. Pauls Gade 11A, 8000 Aarhus C
Tlf. 3042 9658. maf@maf.dk

www.maf.dk